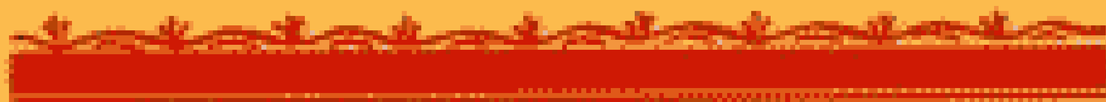
FĂRINTELE ARSENIE BOCA

„CUVINTE VII”

DEVA - 2006

TÂNĂRUL BOGAT
- 1 -

Un tânăr frământat de întrebări; de cea mai mare întrebare: ce să fac să moştenesc viaţa cea veşnică ? Auzise de „Proorocul". Se apropie de Mântuitorul cu cuviinţă, ca unul ce era de neam bun:

- „Învăţătorule bune, ce să fac să moştenesc viaţa cea veşnică ?" Mântuitorul îi întrerupe întrebarea: „Ce mă numeşti «bun» – singur Dumnezeu e bun". – Ca şi când ar fi vrut să-l corecteze de mai înainte în părerea ce-o avea tânărul despre bunătate sau chiar despre bunătatea sa. (Sunt oameni care se bat în piept că-s cinstiţi. Aşa o fi; dar să nu creadă că cinstea e numai atâta câtă o au ei. Cinstea şi bunătatea câtă o avem noi e o măsură prea mică faţă de mărimea ei adevărată, cum sunt acestea numai la Dumnezeu). Iată cum îl ridică dintr-o dată la o înţelegere mai adevărată despre bunătate. Mântuitorul ştia sigur că tânărul nu-L cunoaşte, ci-L socoteşte numai ca pre un Prooroc în Israel.

- „Ştii poruncile Legii ?" (Şi i le spune Mântuitorul pe scurt: să nu curveşti, să nu ucizi, să nu furi şi celelalte; începe cu porunca ce l-ar primejdui mai mult – tânăr fiind.) Deci dacă vrei să intri în viaţă, ţine poruncile. Tânărul „voind să se îndrepteze" – unii din părinţi spun: vrând să se laude înaintea Mântuitorului, mărturiseşte că toate acestea le-a păzit din tinereţele sale. E de crezut; familiile alese păzesc poruncile legii. Totuşi tânărul acesta, deşi împlinise poruncile, stăruia în el nemulţumirea cu sine însuşi şi cu omeneasca sa bunătate.

- „Vrei să fii desăvârşit ? Mergi vinde-ţi averile tale şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în cer, şi vino urmează-Mi Mie !"

La nimeni până aci n-a cerut Iisus să-şi vândă averile ! Tânărul voia mai mult decât intrarea în viaţă, de pe urma împlinirii poruncilor.

„Vrei să fii desăvârşit ?" – împlineşte sfaturile !

Pe cuvântul acesta se întemeiază călugăria !

Deci iată ce făgăduință dau călugării: că împlinesc mai mult decât poruncile; se făgăduiesc să împlinească sfaturile: al sărăciei, al viețuirii curate și al urmării Mântuitorului, ascultători făcându-se lui Dumnezeu și povățuitorilor lor.

Aci tânărul, luat oarecum pe neașteptate, nu și-a dat seama Cine îl cheamă și la ce îl cheamă. N-a adâncit răspunsul Mântuitorului și a plecat întristat.

Mântuitorul, dând din cap, a văzut că era lipit cu inima de bogăție și n-a cugetat destul de adânc. Și a zis ucenicilor cuvântul acesta: „Cât de anevoie vor intra bogații în Împărăția lui Dumnezeu", – gândindu-se la ispitele și primejdiile bogăției. Atunci au zis ucenicii: „Doamne, dar cine poate să se mântuiască ?" Era credința la cei vechi că bogații se pot mântui mai ușor, ca unii ce au miei și boi și pot aduce jertfe, pe când cei săraci n-au de unde aduce jertfe.

„Ceea ce la oameni e cu neputință, e cu putință la Dumnezeu !" Jertfele oamenilor nu pot să-i mântuiască, ci numai jertfa de pe Cruce a Mântuitorului ne este dată spre mântuire.

Înțelesul bogăției:

Nu sărăcia te mântuiește, nici bogăția nu te osândește; precum nici bogăția nu te mântuiește, nici sărăcia nu te osândește, ci cum ai sufletul tău și față de bogăție și față de sărăcie. Ești sărac și zorit cu gândul după avere, iată că nu te mântuiește sărăcia ta. Ești bogat, dar desfăcut cu inima de bogăția ta, iată că nu te primejduiește bogăția ta. Cum stai cu sufletul și față de una și față de alta, de la asta atârnă mântuirea sau osânda ta.

Iată împărați care s-au mântuit: sfântul împărat Constantin și maica sa, Elena; împărăteasa Irina; sfântul Ioan Gurădeaur era de neam înalt și având bogăție; sfântul Vasile avea bogăție, dar avea inima dezlipită de ea și trăia ca și cum n-ar fi avut-o. Sfântul Vasile a întemeiat din averea sa primul spital.

Maica Domnului nu era o cerșetoare. Sfântul Marcu avea case în Ierusalim. Pescarii aveau oameni angajați.

Mai departe știm din predanie despre tânărul acela, că după Răstignirea Mântuitorului și după Înviere, dovedindu-și dumnezeirea Sa, după Înălțare și după Pogorârea Duhului Sfânt, a auzit și el despre toate acestea și abia atunci și-a dat seama cine era Cel cu care vorbise el și nu L-a înțeles. Iar când a văzut uciderea lui Ștefan și liniștea lui cerească,

precum şi propoveduirea pe faţă şi fără nici o frică a Apostolilor, a venit acasă şi s-a mărturisit creştin, lepădându-se de toate, aşa cum îl sfătuise Iisus.

Sâmbăta, Rezumat după omilia
25.XI.1946 I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan

„MÂNAȚI MAI ADÂNC !"
-2-

Cu aceste cuvinte a sfârşit Iisus zdroaba de toată noaptea a unor pescari, întorcându-o întru o aşa bucurie, încât printr-însa au cunoscut că Iisus e Dumnezeu, Stăpânul mărilor şi al vietăţilor dintr-însa.

Oricine dintre noi poate că s-ar mulţumi cu atâta; cu bucuria că Dumnezeu i-a ajutat la necaz, cu recunoştinţa pentru un moment.

Simon pescarul a mai făcut ceva: şi-a simţit toată nevrednicia sa de om în preajma lui Dumnezeu, şi, neputând scăpa de simţământul nevredniciei, a spus o vorbă, care poate fi şi potrivită şi nepotrivită:

„Doamne, ieşi de la mine, că om păcătos sunt !"

Domnul, nu numai că nu l-a ascultat să se ducă de la el, dar l-a chemat la Sine, printre primii ucenici. L-a chemat din marea peştilor, unde n-a avut necaz decât o noapte, în marea societăţii omeneşti: apostol, pescar de oameni, unde „necazurile Evangheliei" ţin toată viaţa.

Ca pescar de oameni, ca vestitor al Evangheliei lui Dumnezeu, s-a îndoit de câteva ori în misiunea sa. Odată – dorind el – Iisus l-a chemat pe valuri. În curtea lui Pilat de trei ori s-a lepădat de Iisus. Iar ultima dată – spune o predanie – Petru, văzând urgia prigoanei lui Neron-Cezarul, a fugit, vrând să scape. Atunci, spune predania, Iisus i s-a arătat mergând spre cetate. Petru-„pescarul", cum îl numeau creştinii în ascuns – L-a întrebat: „Unde mergi Doamne ?" Iar Iisus i-a răspuns: „Merg la Roma să mă răstignesc a doua oară !" Petru şi-a înţeles greşala şi dojana pe care i-a făcut-o Iisus.

Întors de Dumnezeu iarăşi la misiunea sa, la necazurile morţii pentru Viaţă, sigur că, – după cuvântul ce-l auzise odinioară: „mână mai adânc" – a simţit din nou nevrednicia sa de om şi bucuria pe care i-a făcut-o Dumnezeu, bucurie care a covârşit necazul firii, cu adâncurile rostului dumnezeiesc. În necazurile, pline de bucurie, ale Evangheliei, mult mai multă roadă a adus creştinătăţii moartea sa mucenicească pentru Iisus, decât dacă şi-ar fi cruţat viaţa pentru sine.

Iată ce rosturi au avut cuvintele lui Iisus „mână mai adânc", în viaţa şi misiunea ucenicului Său Petru-„Pescarul".

*

Ce învăţăminte putem desprinde noi din cuvântul lui Iisus: „mânaţi mai adânc" ?

- Că în toată strădania noastră bună, să mânăm mai adânc. Necazul, piedicile sau încercările sunt puse ca să le trecem, iar nu ca să ne oprim sau să ne întoarcem păgubaşi.

- Încercările de tot felul sunt binecuvântate de Dumnezeu şi trimise oamenilor, cu rostul ca din prilejul lor să ne întâlnim cu El, căci de la El primim puterea neobişnuită, care întoarce necazul în bucurie.

- Că întotdeauna, ori de câte ori ne întâlnim cu Dumnezeu în necazuri, toate sunt chemări de-a-I fi mai aproape, de-a-I fi ucenici, de-a nu tăcea binefacerile Sale către noi. – Că mare trebuinţă au oamenii, confraţii noştri, de mărturia noastră, precum că în încercări e mai aproape Dumnezeu de noi şi noi de El.

- Să mânăm deci mai adânc rosturile vieţii acesteia şi ale tuturor încercărilor ei, că sfârşitul lor e moartea păcatului şi întâlnirea nedespărţită cu Dumnezeu.

- Că fără găsirea lui Dumnezeu în încercările vieţii, viaţa noastră ar fi o noapte de zdroabă zadarnică, mai zadarnică decât odinioară cea a lui Simon pescarul.

Nu pricepem viaţa fără Dumnezeu. Dar Îl pricepem pe Dumnezeu din necazurile vieţii – bune toate – şi din ele propoveduim pe Dumnezeu.

- Şi propoveduiţi-L şi voi !

<u>Sâmbăta</u>
5.IX.48 Duminecă; Luca 5,1-11.

O ÎNTREBARE IUBIRII
- 3 -

„Căci aşa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică" (Ioan 3,16).

- De ce L-a dat Dumnezeu pe Fiul Său, Iisus, spre jertfă, „şi încă jertfă de cruce" ?

- Pentru că singurul grai care mai poate răzbi până la inima oamenilor, s-a dovedit că nu mai rămâne altul, decât Jertfa Cuiva pentru ei.

Când moare cineva pentru tine, pe acela nu-l poţi uita niciodată.

La începutul unuia dintre războaie ieşise o lege că poţi lipsi de la război dacă îţi găseşti un înlocuitor. Greu de găsit înlocuitor la moarte. Era undeva un om, cu o casă de copii, dar necredincios şi trebuia să plece la război. Când la plecare, iată vine la el un tânăr şi-i spune: „Eu sunt singur, chiar dacă mor după mine nu plânge nimeni; merg eu în locul d-tale la război !" S-a dus tânărul. După oarecare vreme tânărul cade rănit de moarte şi cum ajunge acasă moare.

Mormântul său era mereu împodobit cu flori şi nimeni nu ştia cine i le pune, până când într-o noapte a fost găsit necredinciosul că-i ducea flori la mormânt.

- Bine, dar tu nu crezi în Dumnezeu !

- Ba acum cred, fiindcă numai Dumnezeu i-a putut da tânărului acestuia iubirea de mine şi de copiii mei, ca să meargă el în locul meu la moarte, şi asta numai Dumnezeu a mai făcut-o, când a trimis pe Fiul Său să moară în locul nostru !

Întrebarea:

Dacă aşa de mult ne iubeşte Dumnezeu, cum se face că viaţa noastră e aşa de apăsată de tot felul de încercări ? Sau, punând întrebarea cu cuvintele Scripturii: De ce „pe cel ce-l iubeşte Dumnezeu

îl ceartă, iar pe cine-l primeşte îl bate" ? Cu alte cuvinte, dacă aşa de mult ne iubeşte Dumnezeu, de ce-i viaţa noastră aşa de necăjită ?

- Fiindcă „pe cât sunt de departe răsăriturile de la apusuri aşa sunt de departe judecăţile Mele de judecăţile voastre" (Psalmul 102,12; Isaia 55,8-9) – zice Domnul ! O mică pildă: altfel sunt judecăţile unui tată care-şi ia la rost copiii, decât e socoteala copiilor. Dar când copiii vin la minte deplină, atunci înţeleg care a fost judecata tatălui lor când le-a dat bătaie.

(Sf. Marcu Ascetul, Filocalia I, pedeapsa – întărire.)

Aşa şi noi, cât suntem înfăşuraţi în trup, suntem destul de legaţi într-o înţelegere trupească a vieţii, într-o înţelegere pruncească. Dar când vom scăpa de muritorul acesta de pe noi, atunci cu mare recunoştinţă vom mulţumi lui Dumnezeu pentru toate încercările la câte ne-a supus cât eram în lume.

Trebuie, prin urmare, să lungim vederea până dincolo de zarea vieţii acesteia, până în cealaltă împărăţie, că altfel nu putem pricepe necazurile vieţii acesteia, şi, nepricepând-o pe aceasta prin cealaltă, n-o putem răbda.

Dar, dacă o înţelegem aşa cum este, pe una în legătură cu alta, atunci oricum ar fi de necăjită, capătă o valoare nepreţuită. Şi atunci se întâmplă un lucru minunat: omul iubeşte necazurile şi pe toţi cei ce-l necăjesc îndeosebi. De-acum creştinul stă liniştit pe conducerea lui Dumnezeu şi vede că orice cruce a vieţii sale este o mărturie a iubirii părinteşti a lui Dumnezeu; orice cruce e o treaptă a desăvârşirii.

Deci dacă ne împărtăşim cu Sfânta Jertfă a Domnului, ne împărtăşim cu Taina Iubirii supreme a lui Dumnezeu, împărtăşire, care, printre alte daruri, are şi pe acesta: că ne ridică de la înţelegerea pruncească a vieţii la înţelegerea pe care o avea Iisus, în temeiul căreia Îi suntem următori convinşi şi liniştiţi, oricât de neliniştită ar fi marea vieţii de aici.

Ştim Cui credem şi ştim Cine-i la cârmă !

Sâmbăta,
12.IX.948

ZIUA CRUCII
- 4 -

Într-una din cântările Bisericii, alcătuită după Psalmii lui David, preamărim pe Dumnezeu în cuvintele: „Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru; înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru, şi vă închinaţi aşternutului picioarelor Lui, că Sfânt este". O altă cântare bisericească, preamărind crucea, zice: „Acum vedem aşternutul unde au stătut picioarele Tale Stăpâne..." „Astăzi cu adevărat cuvântul cel de Dumnezeu grăitor al lui David a luat sfârşit, că iată arătat ne închinăm şi aşternutului preacuratelor Tale picioare."

Deci până la răstignirea Domnului pe cruce, crucea era lemnul morţii celei mai de ocară. Prin sfintele Sale patimi, Iisus a schimbat ocara în slavă, încât Apostolul Pavel nu găsea alt cuvânt în care să se laude decât în Crucea Domnului, mustrând pe cei ce sunt vrăjmaşii crucii.

Deci lemnul crucii a fost prevestit prin prooroci, prin Moise şi prin David. Prin proorocul David ne porunceşte să ne închinăm Crucii, aşternutului picioarelor Lui, că sfânt este.

Oare de ce zice despre Cruce că e aşternut numai al picioarelor Lui ? – Fiindcă Iisus S-a răstignit pe Cruce nu cu fiinţa Sa dumnezeiască, ci cu firea omenească, Adam cel nou, ceea ce în graiul profetului e tot una cu picioarele lui Dumnezeu.

Să lămurim ceva şi din înţelesul crucii ca suferinţă.

Suferinţa, necazurile, încercările sunt cea mai necunoscută cruce, deşi fiecare are de dus câte una. Mai toţi se roagă lui Dumnezeu să-i scape de cruce. Nu e bine aşa. E semn că oamenii nu-i cunosc rostul şi nu-i cunosc pe sfinţi. Iată de pildă ce spune sfântul Marcu Ascetul, că prin aceasta se cunoaşte dacă o are cineva, dacă primeşte cu bucurie necazurile. Tot acest sfânt ne spune despre crucea încercărilor, că pentru trei pricini vin asupra noastră: 1. ca pedeapsă pentru păcatele făcute

(„pedeapsă" în graiul bătrânilor înseamnă învăţare de minte); 2. pentru ferirea de cele ce altfel le-am face; şi 3. pentru întărirea virtuţii. „Să nu spui că se poate câştiga virtutea fără necazuri: căci virtutea necercată în necazuri nu e întărită !" (Filocalia I, p. 236. 66).

Cea mai grea încercare a vieţii este necazul morţii. Cum stăm faţă de o asemenea încercare ? Ar trebui să stăm şi mai liniştiţi ca faţă de cruce; fiindcă Mântuitorul, prin moartea Sa, a schimbat nu numai rostul crucii din ocară în slavă, ci a schimbat şi rostul morţii şi l-a făcut bun. Până la Iisus moartea era o pedeapsă dată firii omeneşti, plată a păcatului. De la înfrângerea morţii, prin învierea Omului nou, moartea, cea mai grea încercare a vieţii acesteia, s-a schimbat în moarte a păcatului şi a izbăvirii firii omeneşti. Aşa ne învaţă sf. Maxim Mărturisitorul.

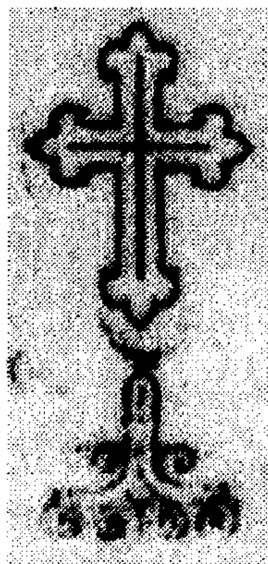
Iată de ce prăznuind Crucea vorbim de înviere şi a morţii omorâre.

Acestea sunt cunoştinţe duhovniceşti care dau curaj vieţii acesteia, îi dau înţeles şi o linişte cu atât mai mare cu cât e mai învolburată marea societăţii omeneşti.

Iată pe ce temelie stăm, în praznicul Înălţării, când zicem:

„Crucii Tale ne închinăm Stăpâne şi sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim !"...

Sâmbăta,
14 sept. 49 Ziua Crucii.

OAMENI CARE „AU LĂSAT TOTUL”
- 5 -

„Trăgând luntrile la ţărm, au lăsat totul şi au mers după El”.

(Luca 5,11)

1. „Toată noaptea ne-am trudit şi n-am prins nimic, dar
2. pe cuvântul Tău voi lăsa mrejile jos.”
3. Pescuitul minunat.
4. Au lăsat totul: (luntri, peşti, casă, părinţi, nevastă) şi au mers după El. Au simţit că nu-i chema un om, om ca oarecare, ci îi chema un Om ca nimeni altul. Dumnezeu se făcuse om. Un om sărac, bun, blând şi de-o nemaivăzută smerenie. Prin acestea se străvedea Dumnezeu; sufletul lor simţea şi pe loc s-a aprins de o mare dragoste de El, cât au uitat toate şi nu le-au mai trebuit acelea, ci numai pe El.

Este prin urmare o sete, o foame, o trebuinţă a sufletului, care nu se stâmpără cu nimic altceva decât numai cu Dumnezeu; iar când Îl găseşte nu-i mai trebuie nimic din cele de aici, ci pe toate le lasă şi urmează Lui.

Mântuitorul Iisus cheamă ucenicii – urmaşii Apostolilor – până la sfârşitul veacurilor. Durerea este, că deşi noi Îl cunoaştem şi ştim cui credem, noi nu lăsăm nimic din ale noastre şi totuşi ne ţinem că-I urmăm Lui. De aceea întunerecul necunoştinţei de Dumnezeu şi de noi înşine s-a întărit, şi tot mai grea se face noaptea fără de Dumnezeu. Şi aşa iată că lumea întreagă se trudeşte toată noaptea şi nu prinde minte deloc. Oamenii se revarsă unii peste alţii în valuri de mare, cum nu s-a mai văzut mai mare potop de valuri.

Dacă lăsăm lucrurile să meargă în voia valurilor şi nu vom face ca Simon pescarul de odinioară: „După cuvântul Tău...” truda oamenilor va fi din ce în ce mai zadarnică; noaptea necunoştinţei de Dumnezeu din ce în ce mai întunecoasă, – şi aceasta pentru înmulţirea fărădelegilor. – Ştiu că şi astăzi lasă oamenii toate, dar neurmând pe nimeni. Şi bătaia e aşa

de mare cât sare pământul în bucăţi. Iar pământul, după graiul Scripturii, e inima oamenilor.

Aceia de bucurie că au aflat pe Domnul au lăsat toate şi erau fericiţi, urmând pe Domnul. Cei din zilele noastre, care lasă toate de urgia prăpădului, fiindcă n-au urmat pe Domnul, au vai peste vai.

*

Se răresc păstorii. „Iată vin zile zice Domnul Dumnezeu, în care voi trimite foamete pe pământ, nu foamete de pâine şi nu sete de apă, ci de auzit cuvintele Domnului" (Amos 8,11). Ce e de făcut ? Răspuns: Copii curaţi, neîncărcaţi de atâtea păcate părinteşti, mai străvezii spre Dumnezeu, în stare să lase toate pentru dragostea de Dumnezeu şi Evanghelia Sa.

Iată de unde începe chemarea Apostolilor, a propoveduitorilor de Dumnezeu neînfricaţi şi în stare a purta necazurile Evangheliei: de la noi toţi. Roade şi nu frunze ! Soarta apostoliei în lumea aceasta e împreunată cu primejdie de moarte. Dar dragostea de Dumnezeu ne desface de orice dragoste de pământ sau grijă de viaţă.

Întâlnirea cu Mântuitorul schimbă pe oricine. Iar cine L-a întâlnit, nu poate să nu-L propoveduiască, să aibă şi alţii parte de neasemănata bucurie de a-L urma pe El toată stadia vieţii.

*

După Înviere:

Maria Magdalena, Petru; Luca şi Cleopa spre Emaus.

Saul pe drumul Damascului.

Toţi avem datoria de a-L propovedui cu cuvântul, cu fapta, dar mai ales cu dragostea. Iar dacă vremea ne-o va cere, să ne ajute să lăsăm toate cu bucurie pentru Dumnezeu, şi să-I urmăm Lui, şi în veacul de acum şi în cel viitor.

Chemarea ucenicilor lui Iisus în lume:

Matei 10. Faptele Apostolilor 26,16-18.

Sâmbăta

SFÂNTUL VASILE CEL MARE:
- UN IERARH DE ATITUDINE -
- 6 -

Se scriu lucrurile acestea, mărturie pentru creştinii care vor să înţeleagă că trăim cele mai bune vremuri de mântuire. Iată dovada istorică:

La anul 313 de la Hristos, Împăratul Constantin a dat edictul de la Milano, prin care recunoscu creştinismul printre religiile de stat. Mare bucurie în creştinătate ! Dar... cum au scăpat creştinii de sub grijă, de îndată ce au trecut din ilegalitate la libertate, la persoană juridică, viaţa morală a creştinilor începu să se destrame. Cum şi-au primit averile înapoi – urmaşii mucenicilor –, puţini au mai rămas care să nu se încovoaie cu dragostea mai mult spre lumea aceasta.

Deci de îndată ce-au ieşit de prin găurile pământului la larg, de îndată ce-au scăpat de prigoanele Cezarilor, cu un cuvânt de îndată ce-au ieşit din împrejurarea de jertfă a vieţii, când adică nu mai era o primejdie a mărturisi creştinismul pe faţă, s-a întâmplat că şi dragostea de Dumnezeu şi grija de suflet, până la aşa măsură răciseră, încât au început creştinii a se lua după un rătăcit, Arie, care tăgăduia dumnezeirea Mântuitorului, – chiar piatra cea din capul unghiului, prin care stă sau cade cineva din creştinism.

De îndată ce creştinismul, mai bine zis creştinii fură lăsaţi la larg, se înmulţi şi înclinarea de-a cădea din creştinism. (Nu ştiu cum, dar parcă nu e nimic pe lume fără o rânduială; a venit şi pentru aceştia o căpetenie, după care să se ia.) Parcă de-aici începe judecata, care desparte oile de capre. Ar fi fost mare mirare să nu se arate şi o atare ispită de necredinţă, de vreme ce, odată cu Împăratul Constantin, au trecut, cu numele, la creştinism, două treimi din imperiu. Era „la modă" să ai credinţa împăratului; – deşi toţi aceşti creştini cu numele, cu puţin înainte s-ar fi îngrozit de primejdiile mărturisirii lui Hristos. Deci nu e de mirare ca toţi aceştia, la care se mai adaugă şi urmaşii lui Constantin,

ba chiar şi mulţi episcopi, să se trezească la un moment dat, mărturisind o credinţă alăturea de creştinism, totuna cu necredinţa. Nu e greu de-a înţelege cum au ajuns lucrurile astfel.

Când viaţa aceasta e încurajată de statornicia bogăţiei, de negrija întâmplărilor, omul se strică; iar o viaţă stricată de patimi strică şi mintea, care, odată stricată, nu mai deosebeşte adevărul de minciună sau binele de rău, ci le zice tocmai întors: răului bine şi minciunii adevăr.

Încetând prigoanele, aşa se stricaseră purtările creştinilor şi aşa se întindea tăgăduirea dumnezeirii Mântuitorului, încât – zice un istoric al vremii –, dacă Dumnezeu n-ar fi trimis pe sfinţii Vasile, Grigorie şi Ioan, ar fi trebuit să vie Hristos a doua oară. (Căci fărădelegile grăbesc Judecata). Iar un filosof creştin din vremea noastră, făcând o supra-privire asupra istoriei creştinismului, la fel găseşte că, creştinii au trecut cu succes prima ispită ridicată împotriva creştinismului: ispita persecuţiilor, dar n-au trecut cu acelaşi succes şi ispita a doua, a triumfului (asupra păgânismului).

E şi explicabil: prima ispită a întâlnit în faţă creştini adevăraţi, care se hotărâseră într-un fel cu viaţa aceasta: s-o jertfească pentru Dumnezeu; pe când ispita a doua, a triumfului, pentru care trebuie să fii înţelept s-o ocoleşti, a găsit în faţă o mare turmă de creştini figuranţi.

Dar iată cum Providenţa a descâlcit lucrurile: pentru cei credincioşi a trimis pe sfinţi; iar pentru figuranţi, şi îndeosebi arieni, a trimis pe împăratul Iulian Apostatul, care din creştin s-a declarat păgân şi vrăjmaş al lui Hristos. Ba ca să-şi bată joc de o proorocie a Mântuitorului, a întreprins un război în calea la Ierusalim, ca să zidească templul lui Solomon. În luptă însă s-a trezit cu o săgeată otrăvită în piept. Aceasta l-a îngrozit şi l-a făcut să strige: „M-ai învins Galileene !”

Deci toţi cei ce tăgăduiau dumnezeirea Mântuitorului, ca să facă pe placul împăratului apostat, ca să fie „la modă” s-au lepădat de creştinism.

Dar parcă era un făcut: toţi cei ce s-au lepădat de Hristos nu se mulţumeau numai cu lepădarea lor, ci urmăreau şi lepădarea altora; iar dacă aceia se împotriveau, vrajba era gata şi începea prigoana.

Iată focul în care se lămuresc credincioşii, iată firul de legătură cu înaintaşii lor – mucenicii.

Sunt vremuri, şi împrejurări în toate vremurile, când, a spune adevărul şi a propovedui îndreptarea, îţi pot pune viaţa în primejdie de

moarte. Aşa s-au întâmplat lucrurile în zilele lui Ioan Botezătorul şi a lui Irod şi aşa s-a întâmplat în zilele sf. Ioan Gurădeaur şi a împărătesei Eudoxia, fiindcă Ioan cerea dreptul văduvei împotriva împărătesei. Sfântul Ioan Gurădeaur a avut odată, apărând văduva, cuvintele acestea: „Iarăşi se tulbură Irodiada, iarăşi cere pe tipsie capul lui Ioan...!" Pentru curajul său de-a apăra săracul împotriva lăcomiei bogatului sf. Ioan a trebuit să ia calea exilului, prigonit de împărătească, până când, sfârşit de puteri, a murit pe drum.

Iar Eudoxia era ariană.

Un creştinism fără recunoaşterea lui Iisus ca Dumnezeu şi Stăpân al lumii, nu-ţi obligă viaţa la a o face mai curată. Iar cu cât viaţa se face mai necurată, cu atâta te-ntuneci dinspre Dumnezeu până la a-L tăgădui cu totul şi a I te face vrăjmaş declarat. Viaţa trăită pământeşte, fără grijă, la asta te duce.

*

Spre o atare stăvilire a răutăţii a trimis Dumnezeu pe Sfinţii Trei Ierarhi. Ei au fost sarea vremii lor care au oprit firea oamenilor de-a se strica cu totul. E de la sine înţeles că firea omenească, povârnită spre păcat, tocmai de aceea nu-i poate suferi. Dar ei n-au grijă că nu-s pe placul lumii. În ei arde luminos, înainte, misiunea care le-a dat-o Dumnezeu, de-a fi sare făpturii şi martorii lui Dumnezeu între oameni.

Ca să scurtăm cuvântul alegem din viaţa sf. Vasile câteva momente de mare înălţime morală, prin care se dovedeşte a fi cu adevărat mare dascăl al lumii şi Ierarh.

Era prin anul 372, când însuşi Împăratul Valens merse în Cezareea Capadociei, unde păstorea sf. Vasile, cu gând să-l abată de la dreapta credinţă la arianism. Sf. Vasile îi răspunse liniştit că ţine credinţa pe care au mărturisit-o sf. Părinţi la Niceea (325) şi că nimeni nu are putere să dea altă mărturisire de credinţă peste aceea.

Primind un atare răspuns, Împăratul Valens căuta pricină ca să-l exileze pe sfânt, ştiind că numai el susţine dreapta credinţă în Asia Mică şi că, dacă n-ar fi el, pe ceilalţi uşor i-ar putea câştiga fie prin momele, fie prin înfricoşări.

Împăratul duse cu sine şi pe Modestus, prefectul pretorienilor (Siguranţa imperiului) şi pe episcopul Evippius din Galatia, care era arian. Pe acesta îl duse ca să provoace scandalul, ca apoi prefectul să

poată interveni cu armata. Evippius vru să slujească într-o biserică din Cezareea, dar sf. Vasile nu-l lăsă până nu subscrise afurisaniile date de soborul de la Niceea asupra arienilor. Acela se plânse împăratului, care trimise la sf. Vasile pe prefectul pretorienilor, ca să-l atragă la arianism, iar dacă nu va putea cu buna să-l înfricoşeze cu ameninţări.

- Ce îndrăzneală ai tu să te împotriveşti religiei Împăratului ? – îi zise prefectul.

- Eu nu văd nici o îndrăzneală şi nici nu ştiu care este religia Împăratului, ca să mă împotrivesc ei. Eu ştiu că şi Împăratul e creat de Dumnezeu ca şi mine şi prin urmare şi el trebuie să aibă aceeaşi religie pe care o am eu şi credincioşii mei.

Prefectul începu cu ademeniri, zicând:

- Uite, n-ai vrea tu să fii în mărire, asemenea Împăratului ? O vei putea avea dacă vei mărturisi şi tu credinţa Împăratului.

Sf. Vasile îi răspunse:

- Amândoi suntem creaţi după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu deci sunt asemenea Împăratului. În ce priveşte mărirea, aceasta se va vedea numai în viaţa viitoare. Apoi spune tu: dacă o va avea acela care face voia lui Dumnezeu sau acela care lucră împotriva Lui ?

- Dar nu te temi tu de relele care pot să vină asupra ta ? – îi zise prefectul.

- Eu nu mă tem de rele; – răspunse sf. Vasile – deoarece ştiu că Dumnezeu nu va îngădui mai multe de câte sunt de trebuinţă pentru ispăşirea păcatelor mele.

- Dar nu ştii că Împăratul poate să-ţi facă atâta rău, cât tu nu vei putea răbda ?

- Ce anume ar putea să-mi facă Împăratul ? întrebă sfântul Vasile liniştit.

- Să te despoaie de averi, să te exileze, să te ucidă chiar !

La acestea sf. Vasile râse zicând:

- Toate acestea Împăratul nu mi le poate face. Astfel: nu mă poate despuia de averi, fiindcă m-am despuiat de mult eu însumi, aşa că azi n-am nimic. Nu mă poate exila nicăieri unde să nu fie Dumnezeu de faţă. Apoi cu moartea nu-mi poate face alta decât să mă trimită mai degrabă la viaţa pe care atât de mult o doresc. Spune deci stăpânului tău, Împăratului, că dacă n-are alte rele cu care să mă înfricoşeze, de acestea

de până acuma, nu mă tem, şi nici gând n-am să-i fac pe voie, împotriva lui Dumnezeu.

Prefectul pretorienilor spuse Împăratului totul şi încheie cu aceste cuvinte: „De căpetenia acestei biserici suntem biruiţi. Ameninţărilor este superior. Decât cuvintele e mai tare; iar decât ademenirile este mai puternic. (Minis superior est, sermonibus firmior, verborum bianditiis fortior). Dacă i-am zis:

- Niciodată n-am văzut om ca D-ta ! – ştiţi ce mi-a răspuns ?

- Poate că niciodată n-ai văzut Episcop !

Împăratul se aprinse de mânie şi zbieră înfuriat: „Să fie exilat numaidecât !!!" Şi însuşi se apucă să scrie mandatul de exilare, dar de trei ori i se rupse peniţa şi nu putu scrie. Împăratul crezu că acesta e semn de sus şi de data aceasta lăsă mânia pentru mai târziu.

Reîntors la Constantinopol, din nou încercă să scrie mandatul de exilare pentru sf. Vasile, dar fără de veste i se îmbolnăvi copilul cel mai mare şi se zbătea ca în ghearele morţii şi nu se linişti până ce nu-şi propuse să lase pe Arhiepiscopul din Cezareea Capadociei în pace.

Iată Părinte al Bisericii, mare dascăl al lumii şi Ierarh.

Iată ucenic umblând liniştit pe marea înfuriată.

Iată stâlp al Adevărului, nemişcat de talazuri.

Iată linişte şi modestie neclintită de vifor.

Iată om dintre noi: luminător nestins peste veacuri, străbătând veacurile şi întărindu-ne pe noi în liniştea cea mai presus de fire, a certitudinii că tot Dumnezeu e la cârma lumii.

Cercările i-au dovedit pe Sfinţi.

Iar sfinţenia este superioară vieţii şi morţii.

Prislop,
30.I.949. Sfinţii Trei Ierahi

ZACHEU VAMEŞUL

-7-

„Toţi murmurau şi ziceau: a intrat să poposească la un om păcătos." (Luca 19,7)

Ei, „drepţii", osândeau şi pe Iisus şi pe Zacheu.

Pe Iisus că nu se „ţine" sfânt, ci se „pogoară" şi cinsteşte cu venirea Sa pe un păcătos; iar pe păcătos îl osândeau ca nevrednic de Iisus. Mutra aceasta tulburată, din care sfredeleau ochii osândirii, iată că primeşte următoarea palmă, – mai întâi de la Zacheu:

„Atunci Zacheu, stând în faţa Domnului, a zis: iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor, şi de-am năpăstuit pe cineva cu ceva întorc împătrit."

Iată că îndreptarea omului „în faţa Domnului" astupă gura oamenilor. Dar le-a astupat-o şi Domnul, zicând: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi el fiu al lui Avraam este".

Se vede limpede că Domnul îi are în vedere şi pe cârtitori, căci şi lor le bate răspunsul, pentru că de-ar fi vorbit Iisus numai cu Zacheu, i-ar fi zis acestuia aşa: că şi tu, fiu al lui Avraam eşti; dar nezicând aşa, se vede că le împrăştia acestora ţepele osândelor.

Iată prin urmare, că omul care se îndreaptă, fie el oricât de vameş şi de păcătos, simte bucuria pe care n-o rănesc osândele, şi nici el n-are om de osândit. De aci începe omul să samene cu Dumnezeu.

Când vine Domnul la tine te dezlegi de toate, nu numai de nedreptăţile tale, ci şi de toată dreptatea ta. Când „stai în faţa Domnului" eşti mai presus de lumea aceasta, mai presus de avuţia lumii, mai presus de trăncăneala şi cârteala vieţii; – ai, cu un cuvânt, ceva din liniştea mai presus de lume a lui Dumnezeu.

De altfel nici n-ajungi „în faţa lui Dumnezeu" până n-ai întors toate ale Cezarului, înapoi Cezarului.

De aci încolo, începe sfinţenia.

<u>Prislop, 30.I.49</u>

CANANEANCA

- 8 -

... O femeie zdrobită de durerea ei: avea o fiică îndrăcită. O minte zdrobită de un singur gând: al durerii sale.

Durerea nu e obiect sănătos de meditaţie. De durere trebuie să scapi, să o depăşeşti, să fii deasupra ei. Dar trebuie să vie cineva să te scoată din cercul tău chinuitor de îngust. Căci durerea ta te ia în vârtejul ei şi te închide dinspre toată lumea şi dinspre orice lume.

E, parcă, o prelungire a iadului după tine.

Cu cât orizontul tău e mai îngust, sau mai îngustat de durerea ta, cu atât neliniştea ta e mai mare, – şi poate să fie mai mare ca a toată lumea.

Asta era starea sufletească a Cananeencii.

Dar iată trece Iisus pe lângă tragedia aceasta: toate tragediile ţipă la Dumnezeu, ori rugându-L, ori hulindu-L. Iisus se face că nu aude. „Nu i-a răspuns ei nici un cuvânt." Dar L-au rugat şi ucenicii Lui s-o audă: „Că strigă în urma noastră".

Iisus s-a făcut că nu-i ascultă. Dar în nevăzut atrăgea sufletul deznădăjduit la Sine, şi „ea venind, I s-a închinat Lui, zicând: Doamne, ajută-mi !"

În afară, în cuvinte, Iisus de asemenea s-a făcut că n-o ascultă. I-a spus şi Iisus o îngustime, tot aşa de strâmtă, ca a ei: „Nu sunt trimis fără numai către oile cele pierdute ale casei lui Israil" şi că: „Nu se cade a lua pâinea fiilor şi a o da câinilor".

Cu alte cuvinte Iisus îi punea în faţă păcatul ei, peste care o îmbia să treacă.

Şi iată femeia aceasta a ieşit din îngustimea sa şi nu s-a smintit că-i asemănată cu câinii.

Atunci când ochiul ei a văzut mai mult, când s-a mutat din îngustimea durerii sale în bunătatea fără margini a lui Dumnezeu: s-a izbăvit în clipa aceea.

Aşa a condus Dumnezeu minunea aceasta, că a tămăduit mama şi prin tămăduirea ei s-a însănătoşit şi fiica ei de acasă.

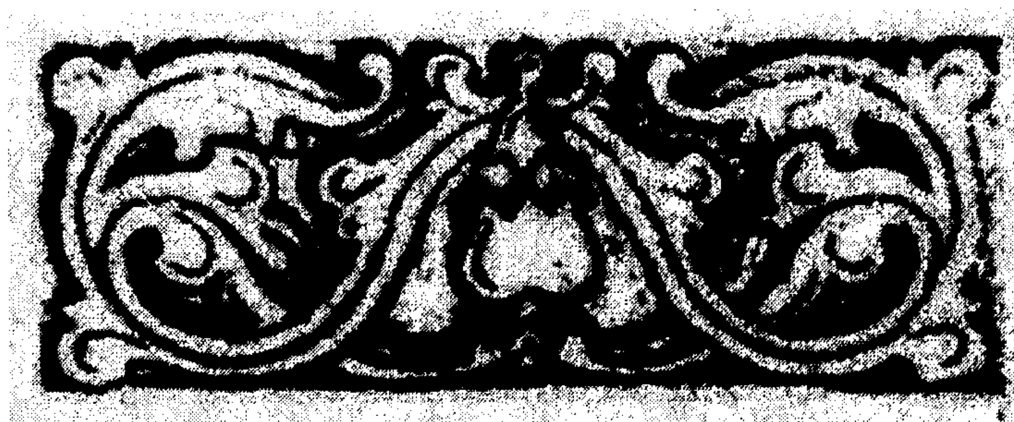
Şi s-a mirat Iisus zicându-i: „O femeie, mare este credinţa ta, fie ţie precum voieşti !" – Şi adaugă Evanghelia: „Şi s-a tămăduit fiica ei în ceasul acela".

Cu un cuvânt au ieşit toţi din cercurile lor înguste, la orizontul cel mai larg, care este liniştea dumnezeiască şi care tămăduieşte orice boală şi linişteşte orice vifor din suflet.

Dumnezeu s-a biruit de rugăciunea omului – şi încă a unei femei neputincioase – şi i-a adus firea în liniştea Sa, mai presus de sminteală şi durere.

Să ne fie Iisus şi nouă, asemenea !

Prislop,
6.II.49.

VAMEŞUL ŞI FARISEUL

-9-

... Sau smerenia şi trufia.

Unul îşi spunea virtuţile; celălalt, mai în urma templului, păcatele.

Unul vrednicia, celălalt nevrednicia.

Ar fi bune virtuţile fariseului.

Vameşul nu le avea, dar în lipsa lor avea smerenia. Rele erau faptele vameşului, dar, pentru smerenie s-a întors din templu mai îndreptat la casa sa.

Cel mai bine ar fi de-a avea virtuţile fariseului, şi încă întrecute, după cuvântul că: „de nu va prisosi dreptatea voastră pe cea a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra în Împărăţia lui Dumnezeu" – virtuţi unite cu smerenia vameşului.

Cu îmbinarea virtuţilor unuia şi cu smerenia şi cuvintele celuilalt s-au nevoit călugării de-a lungul veacurilor. Căci: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul", sunt cuvintele „rugăciunii neîncetate", care-şi au obârşia în cuvintele vameşului, spuse de Iisus.

Cu această rugăciune mulţi s-au întors mai îndreptaţi „Acasă" în Împărăţie.

Păcatele au urmările cele mai felurite asupra omului: 1. Pe unii păcatele-i smeresc, îi ruşinează înaintea lui Dumnezeu şi-i hotărăsc la îndreptare. 2. Pe alţii, mai înrăiţi în ele, îi sălbătăcesc cu totul. 3. Iar pe alţii îi împing până la nebunia fără întoarcere.

Cu un cuvânt păcatele tulbură sufletul în diferite trepte.

Dar virtuţile fariseice tulbură împotriva lor pe Dumnezeu. Căci virtuţile din ambiţie şi din „slavă", e limpede că nu sunt din har. De aceea dau naştere trufiei fariseice, care-şi câştigă pe Dumnezeu împotrivă, – precum Însuşi ne-a spus.

Deci trufia cu virtuţi, fiind o virtute în pielea goală, sau îşi dă seama de goliciunea sa şi cere acoperemânt smerenia (sau dulama lui

Dumnezeu cum o numeşte sfântul Isaac Sirul), cum ne asigură toţi sfinţii Părinţi.

- De ce să fim smeriţi ?

- Fiindcă suntem mărginiţi şi neputincioşi şi trăim într-o lume plină de primejdii, călătorim pe-o mare, foarte adesea înfuriată, care-şi strecoară viforul până în sufletele noastre.

Iisus a cunoscut durerea aceasta a oamenilor, de aceea le-a şi îmbiat o ieşire, zicând: „Căutaţi la Mine că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi afla odihna sufletelor voastre !"

Ar fi bine să adâncim înţelesurile. Blândeţea şi smerenia inimii, pe care ni le îmbie Iisus odihnă, nu le avem odihnă decât prin Iisus. Cu alte cuvinte persoana lui Iisus îşi răsfrânge blândeţea şi smerenia Sa prin noi, şi aşa se face linişte; – altfel nu se face. Dar ce să înţelegem, căci toată odihna lui Iisus (care n-avea unde să-şi plece capul şi pe care – cum spune tradiţia – nimenea nu L-a văzut vreodată râzând, dar plângând adesea), nu-i decât o cruce a iubirii, o sfâşiere de milă, o zguduire a sufletului de mila surorilor lui Lazăr, o sudoare de sânge ce picura ca apa şi încă o zguduire de suflet, când Iuda avea să-L vândă.

Şi totuşi Iisus avea o „odihnă": odihna misiunii Sale în lume, care se împlinea şi se va împlini deplin, oricât vor scrâşni împotrivă porţile iadului.

Dar să luăm model un om dintre noi, sfântul Ioan Gurădeaur, care mărturiseşte că: „Mai multe sunt furtunile care zbuciumă sufletul preotului, decât talazurile care bântuie marea".

Liniştea, odihna, nu ţi-o dă decât dorul de-a îmbrăţişa destinul lui Iisus în lume. Iar cum El e una cu destinul Său, îl putem avea una cu noi, iar noi atunci nu mai suntem singuri.

Deci nu poţi fi blând şi smerit cu inima până nu ieşi din tine şi te muţi în Iisus. În tine eşti trufaş şi tulburat. În Iisus eşti blând şi smerit şi odihnit cu sufletul. Şi pentru că Iisus e odihna noastră, de aceea El se îmbie mereu tuturor necăjiţilor şi vameşilor lumii, să le fie dulamă, să le fie inimă, să le fie ideal de viaţă.

Fără Iisus, Cel ce susţine lumea cu mâna (cum arată unele icoane), fără Iisus, zic, sau împotriva Lui chiar, te afli în tulburare crescândă până la sinucidere. – Şi e cel mai mare păcat de pe lume.

Sundar Singh era nemulţumit de toate Scripturile religiilor. În revolta sa tulburată a ars Sfânta Scriptură, şi, înainte de-a pleca să se arunce înaintea trenului, a mai căzut o dată în genunchi, rugându-se... niciunui Dumnezeu. Dar Dumnezeu era şi i s-a arătat Iisus în glorie divină... „ - Şi pentru tine M-am răstignit pe Cruce..." „Am murit Eu în locul tău; tu trăieşte, şi mai mult trăieşte !... "

Sundar Singh s-a făcut „Shadou", adică învăţător sau apostol al lui Iisus Hristos, acum în veacul nostru, ca o mărturie a viului Dumnezeu Iisus, de peste veacuri. De unde fără Iisus era în pragul sinuciderii, după ce L-a cunoscut pe Iisus, şi-a cunoscut sensul şi idealul vieţii sale.

„Căutaţi la Mine că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi afla odihnă sufletelor voastre !"

Atunci viaţa ta, ba şi ceva din chipul tău, seamănă cu Iisus.

Prislop
13.II.49

NB -

... Alta e situaţia fariseului modern.

El ştie că forma de odinioară e demascată şi stigmatizată.

Azi rolurile s-au schimbat:

Azi e vameş. Şi zice: „Doamne mulţumescu-Ţi că nu sunt ca acest fariseu...

*

... Trufia şi smerenia:

Două atitudini faţă de sine, înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor.

*

... Smerenia, cenuşereasa vieţii acesteia, e haina de slavă a vieţii viitoare.

În haina aceasta simplă şi-a îmbrăcat Iisus viaţa; s-au îmbrăcat apostolii şi întreg şirul sfinţilor...

*

Fragmente după o predică în catedrala din Sibiu.

– 29.I.950 –

FIUL RISIPITOR
- 10 -

Pilda aceasta numai Dumnezeu o putea spune; căci limba omenească nicicând n-a putut cuprinde în mai puţine cuvinte, mai simplu şi mai profund toată tragedia omului, peste care El revarsă un ocean de iubire şi înţelepciune. Toţi ne recunoaştem în acest fiu risipitor, căzut de la cinstea de fiu al lui Dumnezeu, până la „rangul" unui porcar decăzut şi cu sufletul în zdrenţe.

Tatăl i-a respectat partea de avere, deşi o avea în dar. I-a respectat darul libertăţii, în baza căruia omul poate sui nebănuitele trepte ale desăvârşirii, dar poate coborî şi până la cea mai grozavă desfigurare morală.

„Cina cea de taină" – cel mai cunoscut tablou din Renaştere – a fost lucrat de Leonardo da Vinci în vreme de 12 ani. A căutat mult un model pentru Iisus. În sfârşit l-a găsit într-un tânăr, frumos la chip, bun, blând, cu suflet mare şi radiind de dragoste, un vrednic urmaş al lui Iisus. L-a zugrăvit deci la locul de cinste. Pe ceilalţi apostoli i-a găsit mai uşor afară de Iuda. Acesta trebuia să exprime, – dacă nu chiar să fie – modelul neîncrederii, veninul invidiei, încremenirea îngustimii, răutatea şi trădarea.

Aproape se împlineau cei 12 ani de când începuse tabloul, când iată că găseşte la Milano un om, care corespundea întocmai vederilor lui Leonardo. Îl plăteşte ca model şi-l aduce în trapeza mânăstirii, unde zugrăvea „Cina cea de taină". Era model de Iudă: întunecat la chip, deci şi la suflet, brăzdat de patimi, vulcan de ură şi de necredinţă. Pictura se apropia de sfârşit. În sufletul lui „Iuda" se petrecea o frământare cumplită; când, deodată, opreşte pictorul şi-i spune: „Tot eu am fost model şi acum 12 ani, când zugrăveai pe Iisus !" Leonardo a strigat speriat: „Tu, eşti acelaşi ?!"

Mai departe istoria nu ne spune nimic, dar se înţelege ce s-a petrecut, adică ce se petrecuse...

Fapt este că oricât ar fi cineva de cufundat în ticăloşie, oricât iad ar avea în suflet, oricâte turme de porci ar avea zugrăvite pe obraz, Dumnezeu totuşi crede în fiul său, omul, şi el nu este cu desăvârşire pierdut.

Noi obosim aşteptând întoarcerea unui copil, a unui frate, a unui tată beţiv, dar Dumnezeu nu descurajează. Dumnezeu te urmăreşte cu iubirea Sa îndurerată, în orice ţară te-ai duce. Iubirea e ca Dumnezeu: nu are hotare. Unul din sfinţii Părinţi o spune limpede: „Iisus urmăreşte pe toţi oamenii, oricât fug de departe, să-i ajungă şi să-i întoarcă acasă. Şi asta face până la sfârşitul lumii".

Pilda aceasta, a fiului pierdut, ne trezeşte un arzător interes să ştim: care poate fi cauza, pentru care omul ajunge să piardă chipul lui Iisus din făptura sa şi să apară în locul lui chipul lui Iuda ?

Cunoaştem decăderi cu răsunet:

Solomon – despre care spune Scriptura că „era cel mai înţelept dintre fiii răsăritului" – ajunge din cauza femeilor să-şi dispreţuiască templul şi pe Iehova şi să cadă în credinţe rătăcite.

Faust (un fiu pierdut din epoca modernă) încheie contract cu diavolul să-şi dea sufletul pentru veşnicie, în schimbul unei clipe, despre care să spună: „Stai clipă, eşti prea frumoasă !"

Deci cauza desfigurării omului stă în căutarea greşită a fericirii sale în lucrurile acestei lumi. Făptura omului, ca fiu al lui Dumnezeu, are ceva din infinitatea Tatălui său, care nu se satură, nu numai cu roşcovele porcilor, dar nici cu nimic altceva, decât cu desăvârşirea lui Dumnezeu. E atât de mare sufletul omului – după obârşia sa –, cât numai Dumnezeu îl poate umple.

Cu orice altceva de-ai încerca să-ţi saturi sufletul, nu faci altceva decât să ţi-l îngustezi pe măsura dorinţei urmărite: asta-i desfigurarea lui ! Cu alte cuvinte renunţi la înrudirea ta cu Dumnezeul nemărginirii şi te lipeşti de ceea ce mulţi Părinţi ai Bisericii o izbesc cu o vorbă aspră: „Curva lume".

Să fii în lume, dar totdeauna mai presus de lume.

Nu îngusta rostul vieţii numai la idealuri pământeşti !

Împlineşte-le şi pe-acelea, dar totdeauna fii mai presus de ele !

Din cauza nestatorniciei lor, a conflictelor cu răutatea şi infirmitatea lumii, trebuie să-ţi asiguri viaţa în Dumnezeu, care nu te minte, cum te minte mai sus pomenita lume.

Iată ce înseamnează să-ţi „vii întru sine": momentul cel mai de preţ din viaţa ta pământeană, adică să te regăseşti în adevărata ta fire şi apoi să te „scoli" din rosturi mărunte şi să te întorci Acasă, în „braţele părinteşti" ale lui Dumnezeu, Tatăl tău şi Tatăl nostru, care-ţi va găti ţie o „cină de taină".

Nu-i mirare că, fără găsirea acestui rost al vieţii, altul nu-i găseşti, – şi fără rost nu te poţi suferi.

Găsit-ai comoara aceasta în ţarina vieţii tale ?

Dacă da, ai găsit Împărăţia lui Dumnezeu; iar semn c-ai găsit-o e bucuria nestăvilită, care te face să spargi deznădejdea oricărui *decepţionat al lumii, să-i aprinzi şi lui un ideal în inimă, şi să-l duci:* în inima ta, Cerului, bucurie mare !

Prislop,
20.II.49.

EVANGHELIA JUDECĂŢII

- 11 -

Evanghelia, adică Vestea cea bună, cuprinde şi Judecata. Este desigur o zi înfricoşată, o zi a urgiei lui Dumnezeu, dar cu toate acestea este o zi dorită de creştinătate: ziua adeveririi nădejdilor noastre ultime.

Dar, ca să vorbim despre judecata lui Dumnezeu cu omul, e bine să lămurim, pe cât cu putinţă, şi în scurt, câteva din nedumeririle omului despre Dumnezeu.

Omul stă la îndoială despre existenţa lui Dumnezeu, pentru mai multe motive, dintre care pomenim pe acestea:

1. Că nu-L vede (deşi crede într-o mulţime de lucruri pe care nu le-a văzut, dar se sprijină pe cuvântul altora, pe care-i crede). Răspundem că Dumnezeu poate fi văzut, dar trebuie împlinită o condiţie: trebuie „inima curată" din cele nouă fericiri.

2. Stă omul la îndoială pentru că nu vede imediat răsplata lui Dumnezeu, atât pentru bine cât şi pentru rău. Cu alte cuvinte omul vede nedreptatea şi se sminteşte despre existenţa lui Dumnezeu, care o îngăduie, pentru că are o răbdare mai mare ca a noastră, aşteptând întoarcerea.

Zăbovim puţin asupra acestei nedumeriri, cu lămuririle următoare: Dacă Dumnezeu ar răsplăti răul întotdeauna şi numaidecât, ar însemna că e un Dumnezeu fricos dinspre libertatea omului şi întinderea răului, sau că Dumnezeu ar mai avea pe cineva împotrivă, cam tot aşa de tare, şi s-ar teme de întinderea stăpânirii sale.

Apoi, Dumnezeu nu răsplăteşte întotdeauna şi numaidecât nici binele, pentru că atunci oamenii ar face binele nu din dragoste şi libertate, ci din interes. O atare răsplătire ar coborî şi pe Dumnezeu şi fapta bună. Dar, din când în când Dumnezeu răsplăteşte imediat şi binele şi răul, deşi numai în parte, ca cei răi să se teamă şi să ştie că este o judecată, care îi ajunge. De asemenea se vede din când în când şi

răsplătirea imediată a binelui, ca dragostea oamenilor de Dumnezeu să nu scadă.

3. Oamenii mai stau la îndoială despre existenţa lui Dumnezeu pentru că e necuprins cu mintea, aşa cum cuprindem ştiinţa sau altă îndeletnicire. Cu alte cuvinte, ca s-o spunem de-a dreptul: Dumnezeu nu poate fi dovedit cu mintea nici că există, nici că nu există. – O bucată de fier rece, bună şi ea la ceva, nu-ţi poate dovedi existenţa focului, până ce însăşi va fi roşie ca focul. Cam aşa-i şi cu mintea omului, cât priveşte puterea şi neputinţa ei.

Când făptura omului va fi străbătută de credinţa în Dumnezeu, adică de o evidenţă, de o siguranţă interioară, mai puternică decât valoarea mărturiilor sau tăgăduirilor raţiunii, făptura sa va fi lumină şi viaţa sa o minune între oameni.

Căci nu există argument mai tare ca viaţa trăită, prin care se străvede Dumnezeu, sau moartea de martir, ca o ultimă dovadă – şi cea mai de seamă – despre existenţa lui Dumnezeu şi a Împărăţiei Sale.

De aceea nu cred într-o Împărăţie a Cerurilor care începe numai după moarte. Vom fi după moarte în Împărăţia în care am trăit de-aici, sau pentru care chiar am murit.

Cu acestea ştiute – bine-ar fi trăite – să ne lămurim înainte despre Evanghelia Judecăţii. – Fireşte că ultimul argument despre existenţa lui Dumnezeu îl va da El Însuşi, căci, înainte de judecată e învierea cea de obşte:

> „Iată Eu voi deschide mormintele voastre şi vă voi scoate pe voi, poporul Meu, şi veţi învia , numai astfel veţi cunoaşte că Eu sunt Domnul, Cel ce am zis şi am făcut acestea."
>
> (Ezechiil 37,12-14)

Deci dacă oamenii n-au crezut în Dumnezeu când a înviat Iisus şi cu El toţi drepţii Vechiului Testament, vor fi siliţi să creadă în existenţa lui Dumnezeu, când vor vedea propria lor înviere din morţi.

Deci ultimii „zăbavnici cu inima a crede" numai atunci vor crede, dar atunci e prea târziu. Pentru aceştia da, ziua învierii şi ziua judecăţii (fiind una şi aceeaşi zi) e ziua înfricoşată, ziua mâniei lui Dumnezeu.

Evanghelia ar fi fost nedeplină fără descrierea acestei zile de apoi. Fără această zi, în care se vor despărţi pentru totdeauna oile de capre, Evanghelia n-ar fi avut nici un rost să fie descoperită oamenilor, şi chiar

de s-ar fi descoperit (dar fără judecata de apoi) rămânea o simplă carte, printre atâtea altele.

Iisus a făcut în mai multe rânduri rezumatul Scripturii şi al Evangheliei Sale în cele două porunci: iubirea de Dumnezeu şi iubirea de oameni. Iar cum Dumnezeu e Adevărul şi iubirea de oameni, mila, se împlineşte cuvântul din Psalmi că: „Mila şi Adevărul merg înaintea Ta (Psalmul 88,14). – Iar trăirea şi propoveduirea acestora cere curaj !

Deci din acestea vom fi întrebaţi: despre trăirea şi mărturisirea Adevărului şi dovezile iubirii de oameni; – şi încă a unei iubiri largi, la măsuri dumnezeieşti, în care încape toată făptura, din care n-ai pe nimenea de scos afară, sub nici un motiv.

Cu alte cuvinte ziua judecăţii consfinţeşte, pentru toată veşnicia, una din cele două împărăţii, în care ne-am trăit viaţa pământeană: fie împărăţia iubirii feroce de sine însuşi, care te făcea de vrajbă cu toată lumea, cu Dumnezeu şi cu tine însuţi, fie împărăţia iubirii, în primul şi ultimul rând de alţii, de toţi oamenii, indiferent cum sunt, şi a iubirii de Dumnezeu sau de Adevăr.

Vei fi adică, una din două, sau: ros de viermii poftelor tale neîngăduite, chinuit în cercul tău îngust, din care nu vei mai vedea pe nimenea, ars, mâncat de răutatea ta absurdă, chinuit de necredinţa ta în Dumnezeu, furios de a nu mai putea face nimic, nici rău nici bine; vei suferi nespus văzând suferinţa ta absurdă, crescând fără sfârşit o veşnicie întreagă.

Sau vei fi izbăvit desăvârşit de toată infirmitatea omenească, fericit de vederea neîntreruptă a lui Dumnezeu, de sporirea cunoaşterii Sale, de fericita comunitate cu Sfinţii, cu un cuvânt, de odihna mai presus de grăire a strămutării firii tale în Dumnezeu, – a cărei desăvârşire dăinuieşte sporind, veşnicia fără de sfârşit.

Şi oare de ce n-ar putea Dumnezeu, în mărinimia desăvârşirii Sale, să ierte pe toţi, pe păcătoşi şi pe diavoli, şi să-i îmbrace iarăşi în lumina dumnezeiască ?

- Nu, şi din mai multe motive. Pomenesc două: unu ar însemna suprimarea darului libertăţii voinţei, care, după un filosof creştin modern, ar însemna suprimarea spiritului, – ceea ce Dumnezeu nu poate face. Al doilea motiv: pedeapsa petrecerii în starea de iad a conştiinţei, cu toată eternitatea sa, e nemăsurat o pedeapsă mai mică decât

petrecerea forţată în lumina dumnezeiască. Aceasta ar fi pentru ei o urgie fără asemănare, în comparaţie cu chinurile absurdului sau a preocupării cu nimicul.

De aceea nu se descoperă Dumnezeu, ca Dumnezeu, în lumina slavei Sale, fiindcă în clipa aceea a sosit Judecata , – de la care încolo eşti: sau osândit la o stare de iad, sau strămutat într-o Fericire divină.

Iar pentru o dreptate deplină, care să ni se facă fiecăruia, trebuie să vie toţi martorii şi pârâşii noştri, şi să fim o zi, convinşi de dreptatea dumnezeiască. Căci faptele noastre, gândurile, cărţile scrise, cuvintele, au urmări nemuritoare şi numai taina pocăinţei poate îndrepta ce-i de îndreptat din ele. Deci toate urmările, rămase fără îndreptare, vin de faţă: pentru noi sau împotriva noastră, pe cum au fost făcute: pentru noi şi împotriva oamenilor, sau împotriva noastră şi în folosul oamenilor.

Şi totuşi a mai rămas o întrebare tulburătoare: omeneşte judecând, se poate ca atotbunătatea lui Dumnezeu să pedepsească omul, pentru o viaţă greşită de 40 – 60 – 80 de ani, o veşnicie întreagă ?

- Da; căci dacă într-o viaţă întreagă, de 40 – 60 – 80 de ani n-ai avut nici măcar o clipă – cea a tâlharului de pe cruce – a recunoaşterii vinovăţiei tale şi a recunoaşterii iubitoare de Dumnezeu, clipă care, tâlharului, i-a câştigat Împărăţia lui Dumnezeu, pentru veşnicie.

Să lărgim puţin semnificaţia acestei clipe, care, dacă o ai câştigi veşnicia lui Dumnezeu cu ea. E clipa învierii tale din păcat, din morţi, din necunoştinţă, din superficialitate. Clipă, care va întinde Împărăţia lui Dumnezeu peste toate calendarele tale pământene, clipa găsirii tale cu Dumnezeu, cu persoana lui Iisus, clipa găsirii lui Dumnezeu în tine.

Să lămurim minunea aceasta a convertirii reale:

După sfinţii Părinţi aceasta are următoarele baze: Iisus se află ascuns în poruncile Sale şi se află acoperit şi real în Tainele Sale, în Sfintele Taine. Iar în noi, în alcătuirea noastră duhovnicească se află deodată cu Botezul şi cu celelalte Taine însoţitoare.

Iisus, prin Taina sf. Botez, a îmbrăcat lăuntric făptura noastră omenească. S-a născut pe Sine în noi şi aşteaptă, ca un sad, până ajungem la pricepere, ca să ne decidem: ce facem cu Iisus din noi ? Îl băgăm în seamă, Îl punem în valoare, dezvoltăm restul vieţii noastre după viaţa Sa, Îl trăim pe El, sau facem ureche surdă şi-L ţinem în temniţa din noi, în bolniţa noastră, în mărăcinişul nostru, în golătatea

noastră: în temniță și nu-L cercetăm, bolnav și nu-L îngrijim, gol și nu-L îmbrăcăm cu viața noastră.

Iată lămurită dreptatea Judecății.

Pentru că am chinuit pe Dumnezeu din noi o viață întreagă și am fugit de El pe toate cărările veacului, de-am avea anii lui Matusalem, tot așa am face. Deci e cu dreptate la Dumnezeu să ne judece pentru câțiva ani o veșnicie întreagă. Nu ne putem apăra că n-am avut vreme să luăm o decizie asupra Împărăției lui Dumnezeu, îngropată în țarina făpturii noastre.

Ca încheiere să aducem cuvintele sf. Simeon Noul Teolog, unul dintre noi, care a valorificat comoara sa din țarină și a luminat cu lumina dumnezeiască creștinătatea întreagă.

Iată cum grăiește Sfântul Bisericii, în „Imnele iubirii divine":

„Tainele-acestea și alte mai mari, mai adânci vei cunoaște
Fiule-ascultă: când flacăra-n suflet s-aprinde, se naște,
Răul patimii-alungă și casa se face curată,
Focul s-amestecă-n toată ființa, o străbate și iată;
Printr-o unire nespusă sufletu-ntreg strălucește,
Raze și flăcări în jur cu lumină și el răspândește,
Cum ? Nu mai pot spune, dar una se fac: suflet și Ziditor,
Cela ce ține zidirea în palmă și-i Domn tuturor
Sfânta Treime întreagă încape-ntr-un suflet curat.
Tatăl și Fiul și Duhul – neacoperit, neapropiat,
Ei locuiesc înăuntru, în suflet, și nu-l pârjolesc,
Înțeles-ai ce-adâncuri de taină în noi se plinesc ?
Omul, o mână de țărână, poartă pe Domnul în sine,
Poartă întreg pe Acela, ce toate cu-n deget le ține,
Deci pe Acesta purtându-L în sine, în Duh și văzând
Marea-I frumusețe, s-aprinde de dor după El, și arzând
Cum va putea suferi a dragostei flacără tare ?
Cum nu-i vor curge din inimă lacrimi fierbinți și amare ?
Cum va grăi, povestind de-a rândul minunile, care
Se-ndeplinesc înăuntru, în el, și bogata lucrare ?
Cum să și tacă, atunci când-îi silit să vorbească ?
Pentru că-acum abia vede iadul, în care-i menit să trăiască.
Nimeni nu-și poate da seama în ce întunerec petrece,

În stricăciune şi-n moarte-n necunoştinţa cea rece,
Dacă nu vine, la vreme, din Ceruri scânteia divină,
Când în suflet s-aprinde şi arde cereasca lumină.
Cad legăturile grele, pui mâna pe răni, şi deodată
Rănile pier şi se-nchid şi se şterge orice urmă de tină,
Iar din semnele rănilor curg străluciri de lumină.
Trupul întreg e-o minune: se umple de slavă cerească...
Din murdăria mocirlei: curat şi din lanţ slobozit,
Cu dumnezeiasca lumină de tot învăluit
Mă-mbrăţişează Stăpânul a toate şi-mi dă sărutare...
Şi spre-o mare lumină mă duce de-a-notul, pe care
Nici Îngerii n-o pot tălmăci. Minunată lucrare !
Căci ajungând în lumină, minuni şi mai mari mi s-arată:
Domnul îmi dă să-nţeleg cu de-a rândul lucrarea Lui toată:
Cum înnoieşte cu harul din Ceruri sărmana mea fire,
Din stricăciune m-a scos, învestit cu nemurire,
M-a despărţit de ale lumii, şi haină mi-a dat, luminoasă,
Şi-ncălţăminte mi-a dat şi cunună în veci nestricăcioasă.
M-a-nstreinat de-ale lumii, făcându-mă nepipăit,
Şi nevăzut m-a făcut, cu firea celor nevăzute unit.
Şi-am înţeles cu uimire, că eu, cel închis în făptură
Port pe Acela, care-i afară de toate, fără măsură.
Dar dacă eu şi Acela, cu care prin har m-am unit,
Suntem una-n unire; iar pe mine cum m-oi numi ?
- Iată, primeşte şi vezi osebirea cea mare: că sunt
Om după fire – dar Dumnezeu după dar."
(Cuvântul I)

Iată o culme a sfinţeniei, vie şi nemincinoasă tâlcuire, a unui alt loc greu de înţeles despre Judecată:

„Amin, amin grăiesc vouă: Cine ascultă cuvântul Meu şi crede în Cel ce M-a trimis pe Mine, are viaţă veşnică şi la judecată nu vine, ci s-a mutat din moarte la viaţă" (Ioan 5,24).

Deci fără această „mutare din moarte la viaţă" cădem sub judecată. Mulţi se vor mântui şi sub judecată „dar aşa: ca prin foc", – cum zice sf. Pavel. Cu acestea se lămureşte o mare poruncă a lui Iisus,

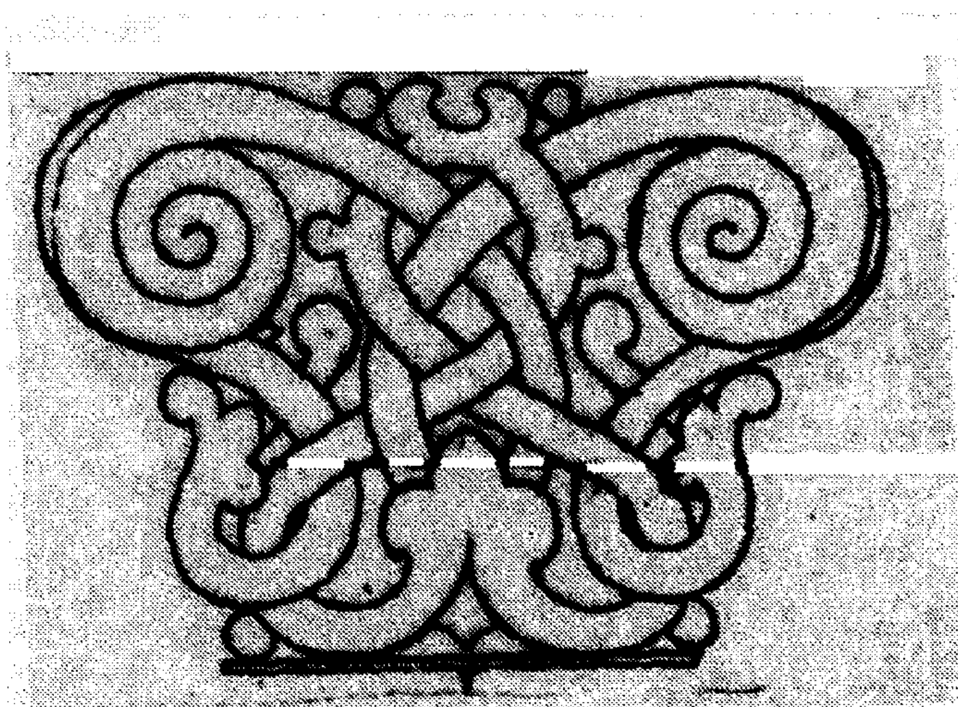
dată Apostolilor, – şi nouă preoţilor, urmaşii lor de peste veacuri, când ne-a spus:

„Înviaţi pe cei morţi !"

E „prima înviere", încă din viaţa aceasta, peste care „moartea a doua n-are nici o putere".

- În ziua judecăţii vom fi martori unii altora, despre cele înţelese astăzi.
- E cuvântul lui Dumnezeu ce-şi îmbie Viaţa.
- Lui se cade Slava, viaţa şi veşnicia noastră.

Prislop,
27.II.49.

LUMINA DE PE MUNTE
- 12 -

Astăzi aţi ascultat o parte din „Predica de pe Munte” a Mântuitorului. – Ce minunat ar fi dacă ne-am putea şi noi strămuta peste veacuri în urmă şi să fim şi noi printre ascultătorii de atunci ai Mântuitorului.

Aşa gândeam odată, când eram mai mic. Dar dorul de copil nu m-a părăsit, ci s-a întărit. Poate că pentru dorul acesta a zis Iisus, înălţându-Se la Cer: „Iată Eu cu voi sunt până la sfârşitul veacului”. Aşadar şi noi suntem contemporanii lui Iisus. De altfel numai aşa şi putem pricepe Evanghelia Sa, ca oarecum auzind-o de la El, văzându-L pe El trăind-o, – căci tot trăirea rămâne cea mai bună tâlcuire. Ceea ce eşti vorbeşte mai tare decât ceea ce spui.

Astăzi, la începutul marelui post al Învierii, Iisus ne învaţă despre aceste trei lucruri: despre iertare, despre post şi despre comorile din Cer, sau comorile eterne.

1. **Despre iertare.**

Ne rugăm lui Dumnezeu să ne ierte: păcatele, greşelile, îngustimea vederilor, prejudecăţile, neştiinţa şi un lanţ cam lung, care prea cumplit ne strânge. Dacă Dumnezeu ni-l iartă, cade lanţul de pe noi şi iarăşi suntem liberi. Dar Dumnezeu ne dezleagă lanţul nostru care ne chinuieşte, numai dacă dezlegăm, mai întâi noi, lanţul în care ţinem legaţi pe fraţii noştri.

Dacă noi nu iertăm, nici Dumnezeu nu ne iartă.

Mai mult: iertarea lui Dumnezeu e de aşa fel atârnătoare de iertarea noastră, încât, fără aceasta, rugăciunea noastră ni se întoarce în blestem. Căci zice: „Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum iertăm şi noi greşiţilor noştri”. Deci dacă noi nu iertăm, neîndurarea noastră întoarce cuvintele rugăciunii pe dos, fără să ne dăm seama, aşa:

„Doamne nu ne ierta nouă, căci nici noi nu iertăm greşiţilor noştri", – ceea ce e un blestem.

Deci, în această privinţă, iertarea noastră atârnă mai mult de noi decât de Dumnezeu.

Dacă iubirea e porunca ce rezumă Scriptura, sigur că numai ea e chemată să pună capăt: judecăţilor, răzbunărilor şi a tot războiul cel ucigaş dintre oameni. Porunca aceasta, nu aştepta să o împlinească alţii întâi; împlineşte-o tu întâi, şi după tine se vor lua mulţi. Dar trebuie să ştii, dragul meu, că-i vorba de-o iubire fără margini, o iubire care iartă toate, lăsând judecata în seama lui Dumnezeu. O iubire care nu cade, la oricâte probe s-ar întâmpla s-ajungă.

Primul care a iubit aşa a fost Iisus; iar dintre oameni numai aceia în care trăieşte Iisus: purtătorii de Dumnezeu. Porunca iubirii era şi în Vechiul Testament; dar aceia împlineau mai bucuros legea talionului. Deci pentru că n-a fost împlinită de aceea a zis Iisus: „Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiţi unii pe alţii, precum Eu v-am iubit pe voi !" Iar El a împlinit-o între oameni ca nimeni altul. Iisus n-a avut de lepădat pe nimeni – nici pe Iuda, căruia i-a zis „prieten", deşi venea cu sărutarea trădării. N-a lepădat nici pe călăii care-i băteau piroanele în mâini şi picioare şi-i îndesau spinii pe cap.

Deci dacă ţinem să rămânem creştini, trebuie să iubim pe toţi oamenii, ca Iisus, că numai aşa-i sigură şi e cu putinţă „iertarea din inimă", care, atunci, vine ca de la sine, uşor şi simplu, şi nici nu mai cade, chiar dacă ura ar răstigni-o pe toate crucile istoriei. – De altfel aceasta şi e suprema dragoste şi semnul divinităţii Sale.

Cu această iubire grăia Iisus către oameni.

2. **Despre post.**

Iată ce ne învaţă Iisus: mai întâi Însuşi a postit. Nu i-a trebuit, dar va zice cândva: „Pildă de viaţă v-am dat vouă !" Deci nouă ne trebuie post, pentru înfrânarea patimilor, pentru subţierea minţii, pentru sporirea în noi a Duhului Sfânt, care ne descoperă căile mântuirii. Postul ne ajută să înţelegem rosturile mai mari ale lui Dumnezeu cu omul. El e un toiag de drum prin viaţa aceasta cu trup pieritor spre veacul viitor, în care trebuie să ne deprindem de-aici.

Dar să nu ţinem postul într-un înţeles îngust. Căci sunt unii care cred că a nu mânca carne, şi cele asemenea, ar fi tocmai de ajuns ca să

se cheme că ai postit. Nu mănânci carne de porc, dar carne de om mănânci: clevetind, muşcând cu gura, osândind cu vorba şi ucigând cu gândul. Postul nu e, mai ales în creştinism, numai un regim al stomacului. Avea şi sf. Pavel de aceştia, înguşti cu socoteala, cărora trebuia să le spună că: „nu stomacul sau mâncarea ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu”. A face din post numai o chestiune de stomac însemnează a îngusta rostul cu care a postit Iisus; – ceea ce ar fi o ocară. Deci iată şi înţelesul mai larg, chiar înţelesul pe care i l-a dat Dumnezeu şi ni l-a descoperit prin Isaia proorocul:
Isaia 58:

„1. Strigă din toate puterile şi nu te opri; dă drumul glasului să sune ca o trâmbiţă; spune poporului Meu păcatele sale...
2. În fiecare zi Mă caută, căci ei vor să ştie căile Mele, ca un norod ce făptuieşte dreptatea şi de la pravila Dumnezeului său nu se abate. Ei mă întreabă despre legile dreptăţii şi li-e drag să se apropie de Dumnezeu,
3. zicând: De ce să postim, dacă Tu nu vezi ? La ce să ne mai smerim sufletul, dacă Tu nu iei aminte ? – Pentru că în zilele posturilor voastre vă găsiţi de lucru şi asupriţi pe supuşii voştri.
4. Spre judecăţi şi sfadă postiţi şi bateţi cu pumnul pe cel smerit; nu postiţi cum se cade zilei aceleia, ca glasul vostru să se audă sus.
5. Oare postul acesta Îmi place Mie ? De ţi-ai încovoia ca un cerc grumazul tău şi ţi-ai aşterne sac şi cenuşă, nici aşa nu se va chema post.”

- Oare de ce zice aşa ? – Fiindcă nu e bun rostul cu care e făcut. Oamenii implică pe Dumnezeu în vrajbele lor, fac slujbe ca să li se izbândească gândul şi să li se facă pe plac aranjamente pământeşti, – care, de multe ori sunt nedreptăţi asupra altora. Fii sigur că Dumnezeu îţi poartă de grijă şi în amănuntele vieţii şi nu va lăsa dreptatea ta, dacă o ai.

„6. Ştiţi voi postul care-Mi place Mie ? zice Domnul. Rupeţi lanţurile fărădelegii, dezlegaţi legăturile nedrepte, daţi drumul celor asupriţi şi sfărâmaţi jugul lor.
7. Împarte pâinea ta cu cel flămând, primeşte săracii în casa ta; pe cel gol îmbracă-l şi nu te ascunde de cel de-un neam cu tine.

8. Atunci lumina ta va răsări ca zorile şi se va grăbi tămăduirea ta şi slava lui Dumnezeu te va înconjura.
9. Atunci vei striga şi Domnul te va auzi şi încă grăind tu, va zice: aici sunt ! Şi vei lepăda de la tine asuprirea, arătarea cu degetul şi vorba fără rost.
10. Dacă vei da flămândului pâine din sufletul tău, şi vei sătura sufletul cel amărât, lumina ta va străluci în întunerec şi bezna din tine va fi ca miezul zilei.
11. Domnul îţi va fi mereu povăţuitor şi va sătura sufletul tău şi în pustie. El va da tărie oaselor tale şi vei fi ca o grădină adăpată, ca un izvor de apă vie, care nu seacă niciodată.
12. Pe dărâmăturile tale vechi vor fi zidiri din nou, vei pune temelia cea străveche, şi te vei chema tocmitor de spărturi şi înnoitor de drumuri, ca ţara să se poată locui."

Iată cum vede Domnul nevoinţa postului: tot ca o împlinire cu lucrul, o trăire a iubirii de oameni. Dar lucru vrednic de luat aminte din cuvântul acesta sunt urmările unui atare post; urmări cu refacerea sufletului tău şi urmări pentru o ţară de oameni. De bună seamă că un atare post, ţinut la o înălţime de vederi, e un egal al rugăciunii neîncetate, care, amândouă reţin pe Dumnezeu în zidire şi scot afară pe draci.

3. **Comori veşnice**

A treia învăţătură pe care ne-o dă Iisus e aceasta: „Adunaţi-vă vouă comori în Cer", căci acolo nu au soarta comorilor primejduite de pe pământ. – Poate că unii iarăşi au nedumeriri despre existenţa cerului. Nu cumva cerul ăsta e o ficţiune, creat de neputinţa rezolvării fericirii aici, şi acum, pe pământ ? – Şi de aceea e amânat şi închis într-o împărăţie metafizică ! – Nu ne trebuie nici un „Cer"; tot ce dorim e aici „pe pământ !" vor zice alţii dintre ei.

- Sigur că da; dar dacă nu eşti cu Iisus pe munte, din crisalida ta de carne, n-ai nici o vedere spre larg, nici o geană de cer, nici o revelaţie de Duh. E povestea cu puiul care n-a vrut să iasă din găoace, pe motiv că nu este altă lume, mare şi cu soare, afară de găoacea lui. Aşa-s şi unii oameni.

Pentru rezolvarea greutăţii acesteia folosesc aci şi cugetarea unor gânditori ai vremilor noastre. Iată ce zice primul: „E firească necesitatea ideală de-a descoperi în sfera veşniciei cheia cunoaşterii pentru lumea

naturală, dependentă cu desăvârşire de cea transcendentă. Lumea aceasta e plină de contraste, de paradoxuri inexplicabile pentru mintea omenească. Lumea văzută poate fi explicată numai prin cea veşnică, dumnezeiască, dar exclusiv cu ajutorul unei fiinţe mijlocitoare, aparţinând ambelor lumi." (Vl. Soloview, Ausgewälte Werke t. 3, p. 151). Iar celălalt zice: „Umanismul voia să înlăture tot ce era greu, problematic şi tragic în om, pentru a-l face fericit pe pământ. Dar aceasta e numai negarea omului, ca a unei fiinţe aparţinând la două lumi, ca părtaş al lumii necesităţii naturale şi al împărăţiei libertăţii supranaturale. Îndată ce Dumnezeu e înlăturat şi omul divinizat, omul cade în subomenesc, pentru că omul rămâne om cu adevărat, numai până ce este fiul, sau „chipul şi asemănarea lui Dumnezeu". (N. Berdiaeff „Antropodicee" în „Gestliches Cristentum" v 2 pp. 272-5).

Deci trebuie postit şi de acel desfrâu al minţii, care caută să se ascundă de Dumnezeu (Geneza 3,8), căutând să-I năruie Cerul, să despartă lumea de El, pentru desfrâul ei cu pământul. Mintea fără har e o făclie stinsă. Dar când în suflet se arată zorile, ne vom da seama că viaţa noastră, trăită numai pământeşte, e o călătorie în pierdere şi nu ne putem apăra comorile. Deci de bună seamă că le vom da de bună voie. Numai dându-le de bună voie le schimbăm valoarea strămutând-o unde n-o mai fură nimeni, şi: „Unde va fi comoara noastră, acolo va fi şi inima noastră".

Dar cu adevărat comoara, mai de preţ decât lumea, e însăşi persoana lui Iisus, care se face nu numai contemporanul nostru în vreme, dar se face şi suflet al sufletului nostru; se face şi viaţa noastră, se face şi mintea noastră. Atunci, – zice Scriptura şi Părinţii – „veţi avea mintea şi simţirea care erau în Iisus" (Filipeni 2,5).

De aceea zicem că numai viaţa însăşi a lui Iisus explică Evanghelia Sa cel mai bine. Ca s-o înţelegem şi noi, e limpede că ne trebuie Acelaşi comentar: Lumina de pe munte.

– Şi o putem avea !

Prislop,
6.III.49.

CHEMĂRI LA APOSTOLIE

„De acum veţi vedea cerul deschizându-se"

(Ioan 1, 51).

- 13 -

Găsiţi descrise de alţii, şi mult mai bine, mocnirea strânsă în chingi şi agitaţia ascunsă a poporului evreu sub ghearele pajurei romane. O pomenesc în treacăt, ca să ne dăm seama de acea atmosferă încărcată de la răscrucea numărării timpului, atmosfera aşteptării de istov a lui Mesia. Pentru unii era aşteptare politică; pentru alţii, mult mai puţini, o aşteptare religioasă. Irod a sărit cu sabia în calea istoriei. Masacrul copiilor – 14.000 de prunci, încă nu se uitase. Până şi pe copiii săi îi aştepta cu sabia în mână. Iar cele petrecute mai pe urmă la Iordan, unde un ascet nemaivăzut de fioros, tăia cu gura ca o secure, trupul putregaiului, plin de şerpi şi de năpârci, şi vestea pe Unul mai mare ca el, care va turna şi foc peste ei; – toate acestea dădeau aşteptării o tensiune de fior metafizic, unic în istorie. Nu-i vorbă era şi o aşteptare de mii de ani de-a rândul.

Iată cum au decurs primele „găsiri" ale marelui aşteptat. Prima, care ştia mai mult decât ceilalţi oameni, era Fecioara Maria din Nazaret, apoi dreptul Iosif. Al treilea a fost Ioan Botezătorul, care-şi câştigase autoritate de prooroc; – de altfel şi era: capătul proorocilor – autoritate cu care a prezentat iudeilor pe Iisus: „aşteptarea neamurilor", sau Mesia-Hristos. Deci Ioan ştia desfăşurarea lucrurilor. Cu botezul lui Iisus menirea lui lua sfârşit: „De acum El să crească, iar eu să scad !"

Apoi Ioan, vorbind odată cu doi ucenici ai săi, vede pe Iisus venind, şi-L arată ucenicilor săi zicând: „Iată Mielul lui Dumnezeu". Unul din ucenici era Andrei, cel întâi chemat, care, după cuvântul ascetului şi mărturia sufletului său, recunoaşte în Iisus pe Dumnezeu. Atunci, într-o bucurie negrăită, într-o suflare, aleargă acasă şi-i spune şi

lui Simon – ce avea să fie Petru – : „Am găsit pe Mesia !" – Şi l-a adus la Iisus.

A doua zi, în drum spre Galileia, Iisus găseşte pe Filip, pe care l-a chemat: „Vino după Mine !" A recunoscut şi acesta prezenţa lui Dumnezeu în Iisus. De bucurie – şi aşa-i bucuria: alergi cu ea să o împărtăşeşti primului găsit – găseşte pe Natanail, căruia-i vesteşte: „Am găsit pe Acela de care au scris Profeţii !" Natanail, luat prin surprindere, nu prea ieşea din rezervă, dar, ocărând Nazaretul, aude argumentul decisiv: „Vino şi vezi !"

A venit. S-a prezentat ca un Toma. Iisus îl preţuieşte în sinceritatea rezervei sale, spunându-i: „Iată israilitean fără vicleşug". Natanail Îl întreabă: „De unde mă cunoşti ?" (În viaţa lui Natanail era o taină, pe care n-o ştia nimeni, decât el şi mamă-sa. El scăpase de urgia lui Irod ascuns de mamă-sa la trei zile după naştere, sub frunzele smochinului – precum întăresc acestea sfinţii Vasile cel Mare şi Grigorie Teologul, în „Întrebări"). Deci, când s-a văzut descoperit şi-a dat seama că are în faţă pe Dumnezeu. N-a mai putut. A strigat în extaz: „Tu eşti Fiul lui Dumnezeu !" Deşi trăieşte un moment culminant, totuşi Iisus desăvârşeşte explozia convingerii sale, zicând: „Mai mari decât acestea vei vedea: amin, amin zic vouă, de-acum veţi vedea Cerul deschizându-se şi pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se şi pogorându-se peste Fiul Omului". Cu toate acestea Natanail nu figurează printre cei 12 apostoli, ci printre cei 70.

Cuvântul s-ar putea sfârşi aci cu întrebarea:

Tu pe cine-ai chemat la Iisus ? Vecinu-tău bate crâşmele, verişoara-ta a fugit necununată, feciorul tău fuge de biserică, copiii tăi umblă noaptea la jocuri şi scuipă după preot; – la Iisus n-ai pe nimeni de adus ?...

- Poate ai de gând să te-aduci pe tine; – că până nu te-aduci pe tine nu poţi aduce pe nimeni.

Dar, cum mai am ascultători, mult mai frământaţi cu mintea, căutându-L pe Iisus, scriu şi pentru voi cele ce urmează:

Primii patru ucenici sigur că au avut chiar atunci o experienţă asemănătoare deschiderii Cerului, în prezenţa preasfintei Persoane a lui Iisus. Nu le-a fost uşor nici lor să-şi taie dintr-odată tot balastul îndoielii, de vreme ce mulţi se mai dăduseră pe sine a fi Mesia şi se-nfundaseră în greşeli grave, cum a fost rebeliunea lui Bar-Cochba, cea a lui Teuda şi a

lui Iuda Galileanul. Dar timpul avea să-i încredinţeze până în adâncul făpturii, că Dumnezeu se făcuse om şi petrecea cu ei. Nouă însă ne-ar fi mult mai uşor să trecem pustiul îndoielii, deoarece avem, sub perspectiva istoriei, toate probele dumnezeirii lui Iisus şi a divinităţii creştinismului. Totuşi, deşi le-avem, numai o întâlnire cu Iisus rămâne decisivă. Iar dacă aceasta se întâmplă rar, măcar să vezi pe cineva, a cărui iubire-lumină a aprins-o El.

Dar iubiţii mei tineri, cu fruntea pe gânduri, o întâlnire cu Iisus înseamnează o misiune, înseamnează o chemare la apostolie şi la toate riscurile trăirii de Dumnezeu, între Irozii vremilor, pe care de asemenea trebuie să-i iubeşti.

Nu cumva sunteţi şi voi căutând pe Iisus ?

Voi ştiţi despre Iisus mulţime de lucruri, dar încă nu-L cunoaşteţi pe El. Şi până nu-L găseşti pe Dumnezeu nu te afli nici pe tine, nu-ţi găseşti nici sensul tău, nici sensul lumii. E la mijloc o revelaţie tripartită, care trebuie să aibă loc.

Omul e veşnic în căutare după ceva ce înseamnează mai mult decât haina şi mâncarea. El e în căutarea lui însuşi. Aspiraţia sufletului după realizarea desăvârşirii sale, asta e toată istoria omului. Mărginirea ta te doare; ştiu; dar când aceasta a ajuns un dat al conştiinţei, e semn că Dumnezeu nemărginitul vrea să creşti spiritual pe dimensiuni divine. Această ţâşnire în conştiinţă a dorului nemărginirii divine, e, pentru tine, argumentul decisiv al existenţei Sale, al iubirii Sale şi al rudeniei tale cu El. Dacă te găseşti pe tine în funcţie de Dumnezeu, e o găsire a ta în adevăr. E naşterea ta în Dumnezeu, – naşterea ta în adevăr. „Toţi marii mistici, fără deosebire de confesiune, au învăţat că în eternitate, în adâncul lumii spirituale se săvârşeşte un proces divin, în care apar relaţiile lui Dumnezeu cu omul: naşterea lui Dumnezeu în om şi naşterea omului în Dumnezeu, adânc în care se întâlnesc iubitorul cu iubitul. Acolo sunt adevărurile experienţei spirituale, adevăruri vii, nu categorii metafizice sau substanţe ontologice."

„Chipul omului se strică dacă se şterge chipul lui Dumnezeu din sufletul omului. Omul, căutând pe Dumnezeu, se caută pe sine însuşi, caută omenia sa. Sufletul omului suferă durerile naşterii, când se naşte Dumnezeu într-însul. Această naştere a lui Dumnezeu în sufletul omenesc, constituie naşterea autentică a omului. Ea reprezintă mişcarea iubirii lui Dumnezeu spre el, răspunsul la nostalgia ce-o are el după

Dumnezeu. Experienţa spirituală descoperă că Dumnezeu de asemenea tânjeşte după om, că El doreşte ca omul să-L nască şi să-I răsfrângă Chipul. Marii mistici, descriind viaţa spirituală, au evocat această nostalgie divină.

Neamul omenesc nu aparţine, decât sub unul din aspectele sale, generaţiei lui Adam cel vechi, generaţiei păcătoase şi decăzute a lumii noastre naturale. Sub un alt aspect el e ceresc, aparţinând lui Adam cel spiritual, generaţiei lui Hristos.

Creaţiunea lumii nu s-a putut produce în timpul nostru, căci el e un timp decăzut, el e copilul păcatului. Creaţiunea a avut loc în veşnicie, ca act interior al misterului divin al vieţii. Concepţia biblică a creaţiunii nu-i decât reflexul acestui act interior al creaţiei în conştiinţa omului antic. Omul, precipitat în natura inferioară, e aruncat în afara realităţii divine. Revelaţia creştină restabileşte omul în sânul acestei realităţi. Prin Fiul noi revenim în sânul Tatălui. Cu El începe un nou gen omenesc, spiritual, acela al lui Hristos, născut şi refăcut în Duh. Hristos este în om şi omul în Hristos. El e butucul şi eu mlădiţa. Tot neamul omenesc, renăscut, rămâne în Hristos, Dumnezeu-Omul. În omul spiritual e cuprins cosmosul, toată creaţiunea. Odinioară cosmosul se desfăcu violent de omul decăzut şi deveni, pentru el, natura exterioară care-l robi. Dar cosmosul revine spre omul renăscut. În lumea spirituală cosmosul rămâne în om precum omul rămâne în Dumnezeu.

Omul e, prin natura sa, un microcosmos; în el sunt cuprinse toate sferele realităţii cosmice, toate formele cosmicului. Prin păcat şi cădere, omul pierdu noţiunea stării sale microcosmice, conştiinţa sa deveni individualistă. Cosmosul nu se revelează omului natural decât ca natură exterioară, a cărui viaţă interioară îi rămâne inaccesibilă. Numai omului interior, viaţa interioară a cosmosului, i se descoperă ca realitate spirituală. Astfel, calea care duce omul la cunoştinţa de sine însuşi este şi calea care-l duce la cunoştinţa cosmosului. Prin Hristos, prin Logos, nu numai neamul omenesc, ci tot universul se orientează spre Dumnezeu, răspunzând chemării divine, trebuinţei dumnezeieşti de iubire.

Misterul divin nu se încheie în dualitate; el presupune existenţa a Trei Persoane. Relaţiile lui Dumnezeu cu Altul se îndeplinesc într-un al Treilea. Subiectul iubitor şi iubitul găsesc deplinătatea vieţii în împărăţia iubirii, care este a treia. Împărăţia lui Dumnezeu, împărăţia omului şi a

cosmosului iluminat, nu se realizează decât prin Sf. Duh, în care se încheie drama, se închide cercul. Numai în această «Trinalitate» ne e dată viaţa divină perfectă, în care subiectul iubitor şi obiectul iubit creează împărăţia lor, găsesc conţinutul definitiv şi deplinătatea vieţii lor. Trinitatea e un număr sacru, divin, un număr care semnifică plenitudinea, victoria asupra luptei şi diviziunii, ecumenismul şi societatea perfectă, în care nu e opoziţie între personalităţi, între ipostase şi fiinţa unică. Misterul creştinismului este misterul unităţii în dualitate, găsindu-şi soluţia în Unitatea-Trinitate. Iată de ce creştinismul are ca bază dogma hristologică a naturii teandrice a Fiului şi dogma trinitară. Afirmarea fiinţei e viaţa Sfântului Duh şi viaţa în Duhul Sfânt. În Duh omul şi lumea sunt transfigurate şi îndumnezeite. Duhul constituie Viaţa însăşi, viaţa originară." (N. Berdiaeff, „Ésprit et liberté" pp. 211-216)

Acesta să fie cadrul mai larg, al evidenţelor Duhului, care a făcut din oameni Apostoli ai lui Dumnezeu. Deci să o luăm concret:

Noi nu avem, ca primii ucenici, posibilitatea găsirii istorice a lui Iisus. Noi avem, între noi şi Iisus, un munte, care trebuie trecut. Iar ce e mai greu, e că muntele e în noi. Şi n-ar trebui, după cuvântul lui Iisus, decât un grăunte de muştar credinţă, şi-ar dispare muntele şi L-am găsi pe Iisus. Ne trebuie un itinerar lăuntric. Calea credinţei e obositoare, dar cu ea începe cărarea. Credinţa e o asceză a minţii. Urmează celelalte virtuţi, celelalte asceze, toate, ca nişte vămi ale văzduhului, la care lăsăm pe rând, ca vamă, tot balastul muntelui nostru. Toate renunţările noastre sunt negustorie pentru un bun mai înalt: pentru starea capabilă de-a primi braţele divine ale Harului Duhului Sfânt. Duhul Sfânt, de data aceasta este puternic, ca o suflare de vifor, e în stare să desăvârşească cele începute timid de sărmana noastră fire.

Toată asceza e pentru mistică.

Deci în locul găsirii istorice a lui Iisus, noi avem deschisă întâlnirea spirituală, mistică, întâlnire profund reală, cât, din lăuntrică, se răsfrânge uneori până-n afară în simţirile şi înfăţişarea noastră.

Foarte mulţi contemporani ai lui Iisus n-au avut cu El decât o întâlnire exterioară, istorică. Doar Luca şi Cleopa Îl simţeau, arzându-le inima pe cale, dar fără să-L cunoască. O întâlnire profundă cu Iisus, care însă mai mult i-a speriat – cum arată aceasta icoanele – poate că au avut martorii Schimbării la Faţă. Deci nu suntem cu nimic dezavantajaţi faţă

de aceia. Iisus e şi contemporanul nostru, ca veşnicia faţă de oricare cifră a timpului.

Deci primii care au văzut pe Iisus în lumina dumnezeiască au fost Petru, Iacov şi Ioan. Ei au văzut, primii, Cerul deschizându-se. Această revelaţie le-a fost dată şi ca revelaţie propriu-zisă, dar şi ca o iconomie, ce avea rostul să le susţină moralul ridicat, în faţa celor ce aveau să se întâmple pe urmă cu răstignirea. Că vederea luminii dumnezeieşti a avut şi rostul acesta, ne stau mărturie înseşi cuvintele Mântuitorului, prin care-i lega să nu spună vederea, decât după Înviere (Matei 17,9).

Al doilea care a văzut cerurile deschizându-se (Faptele Apostolilor 7,56), a fost primul mucenic al creştinismului arhidiaconul Ştefan. Suflet curat, tânăr, plin de duh şi adevăr – curajul întruchipat – primul mucenic, văzând Cerul deschizându-se, dă curaj şi întărire coloanei de urmaşi a mucenicilor. N-o fi străbătând el toată calea ascezei, dar a luat-o de îndată pe calea cea mai scurtă, de care va scrie mai pe urmă şi Pavel, a iubirii de oameni fără de margini. Căci întru aşa măsură şi-a însuşit el pe Iisus, încât, murind legii firii, împroşcat cu pietre, acelaşi cuvânt al legii Duhului grăieşte: „Doamne iartă-le lor păcatul acesta !” Iar aceasta n-o putea face decât un om sfinţit de iubire.

Al treilea, pe care: „o lumină din Cer l-a-nvăluit dintr-o dată, ca într-un fulger” (Faptele Apostolilor 9,3) a fost Saul, care păzea hainele celor ce se nevoiau cu uciderea lui Ştefan. El era râvna Legii vechi – o sinceritate de altfel – apreciată şi convertită pe drumul Damascului, la râvna pentru Legea nouă, a lui Iisus. Deschiderea aceasta a unui cer nou, cu o lumină năprasnică, a pricinuit moartea omului vechi, Saul, şi renaşterea Apostolului Pavel.

În veacul al XI-lea dăm de sf. Simeon Noul Teolog, care trăieşte toată transcendenţa luminii divine, după ce Harul din Ceruri, cum zice, înnoise sărmana sa fire. Rugămu-l cu smerenie să ne înveţe:

Cuv. 18: „Luând pe umeri crucea, strânge-o cu putere
Şi du până la sfârşit chinul încercărilor,
Sfâşierea durerilor, şi primeşte cu bucurie
Piroanele-ntristărilor, ca pe-o coroană a slavei,
Şi-aruncat în fiecare zi în lăncile ocărilor
Şi lovit cu pietrele tuturor necinstirilor,
Vărsând lacrimi de sânge

(– Că totul izbuteşte plânsul de fiecare zi –) vei fi mucenic.
Cuv. 13: Iar răbdând batjocuri şi palme, cu bucurie
Părtaş al dumnezeirii şi al slavei Mele vei fi.
Iar de te vei arăta pe tine urma tuturora
Şi slugă şi rob, te voi arăta pe urmă
Primul între-aceia toţi, pe cum am făgăduit.
De vei iubi pe duşmani şi pe cei ce te urăsc,
De te-i ruga din suflet pentru cei ce te necăjesc,
Şi le vei face bine după puterea ta,
Te-ai făcut, adevărat, asemenea Tatălui tău Preaînalt.
Deci dobândind din acestea inimă curată,
În ea vei vedea pe Dumnezeu, pe care nimeni nu L-a văzut vreodată.
Cuv. 20: Pe Acela, a Cărui frumuseţe
Uimeşte toată gândirea, uimeşte toată inima,
Răneşte tot sufletul, înaripându-l spre iubire,
Unindu-l neîntrerupt cu Dumnezeu.
Să nu ziceţi că Dumnezeu nu e văzut de oameni.
Nu ziceţi că oamenii nu văd lumina dumnezeiască,
Sau că e cu neputinţă în vremea de-acum.
Niciodată aceasta nu-i cu neputinţă, prieteni,
Ci e foarte cu putinţă celor ce voiesc.
Dar numai celor a căror viaţă le-a adus curăţirea de patimi
Şi le-a făcut curat ochiul cugetării."

Subliniem la acest loc concepţia integralistă despre om a sfântului, realizată în trăirea mistică: inima curată, voinţa hotărâtă, viaţa curată de patimi şi curat ochiul cugetării.

Sfântul e un om perfect centrat cu firea.

„Iar măsurile strălucirii-s măsurile iubirii". (Cuv. 27)

Şi mai departe:

Cuv. 34: „Ziditorul, ia aminte ce-ţi spun,
Îţi va trimite Duhul cel din Dumnezeu
Şi te va insufla, va locui şi se va sălăşlui fiinţial
Şi luminându-te şi umplându-te de strălucire, te va turna din nou întreg.
Stricăciosul îl va face nestricăcios şi va clădi iarăşi

Casa învechită, casa sufletului tău;
Şi va face cu totul nestricăcios şi trupul întreg,
Şi te va face pe tine dumnezeu după dar, asemeni lui Iisus.
Cuv. 6: Ştiu că nu vom muri fiind înlăuntrul Vieţii
Şi având în lăuntrul meu ţâşnind întreaga Viaţă,
În inima mea este, dar în Ceruri se află
Aci şi acolo, la fel se vede lucind.
Cuv. 31: Strălucit-ai din Ceruri până-n inima mea.
Cuv. 32: Ce cuvânt va tălmăci, ce limbă va spune ?
Ce buze vor grăi, cele ce se văd în mine
Petrecându-se, săvârşindu-se în toată ziua ?
Căci chiar şi noaptea, chiar şi-n întunerec
Văd pe Hristos deschizându-mi înfricoşetor Cerurile
Şi pe El pogorându-Se şi arătându-mi-le
Împreună cu Tatăl şi cu Duhul, lumina întreit sfântă."

Dar iată şi misiunea:

Cuv. 1: „Astfel făcându-mă, Domnul mă-nchise în cortul trupesc
Şi pogorându-mă-n lumea simţită m-a pus să trăiesc,
Eu, – izbăvitul de beznă – cu cei ce mai sunt întunecaţi,
Care petrec în mocirlă şi-n noapte, adânc cufundaţi,
Ca să-i învăţ şi să-i fac să cunoască nemernica stare,
Lanţul cu care-s legaţi şi rănile cele amare.
Dându-mi porunca, Stăpânul s-a dus..."

Dacă am înţeles întrucâtva raţiunile Providenţei când a deschis Cerurile: ca să întărească pe Apostoli în credinţă; pe mucenici în mărturisire; pe înzestraţii cu daruri în convertirea lor; aci, în faţa sfântului Simeon Noul Teolog pelerin al transcendenţei, trebuie să ne gândim la o explicaţie în funcţie de cele petrecute în veacul său, veacul al XI-lea „Saeculum plumbarum". Apariţia sfântului tocmai atunci şi tocmai aşa, nu poate fi decât un răspuns magistral al Cerului, la marea rană a istoriei: ruptura Bisericilor, de la mijlocul mileniilor.

Oamenii Bisericii, petrecând în mocirlă de patimi şi-n noapte adânc cufundaţi, au rupt, în veacul al XI-lea, cămaşa lui Hristos: unitatea exterioară a Bisericii. Oamenii se dezbinau de oameni, afurisindu-se şi urându-se crunt, iar Cerul se unea cu omul, cât uimea pe sfânt:

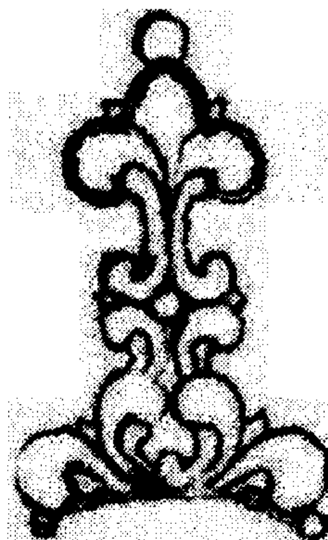
Cuv. 13: „Iar ce-i mai înfricoşat decât toate, m-a arătat cer nou
Şi S-a sălăşluit în mine Ziditorul tuturor,
De care nu s-a învrednicit nimeni din sfinţii de odinioară."

Deci când trufaşul Humbert îşi vărsă în scris ura, pe Prestolul sfintei Sofii, în timpul Liturghiei (16 iulie 1054) şi ieşind, ca odinioară Iuda de la Cină, îşi scutură praful de pe picioare, spunând cuvintele: „Dumnezeu să vadă şi să judece !" noi, gândindu-ne la Oceanul luminii divine, revărsat peste sfinţi, veacuri de-a rândul pe urmă, putem să-i răspundem: „Dumnezeu a văzut şi a judecat !"

La o altă răscruce a destinelor, Cerul se deschise sfântului Serafim al Sarovului, în veacul al XIX-lea. Şi aşa de stăruitoare e revărsarea luminii Duhului Sfânt, încât, deodată cu rugăciunea în gând, rostită de sfânt, o vede şi Motovilov, un bogătaş oarecare, prieten cu sfântul. Acesta o descrie: „Ca o scăpărare de fulger; ca o lumină orbitoare, care se întinde pe-ntinsul a câtorva verste de jur împrejur". (Denissov, „Viaţa lui Serafim", ed. rusă, pp. 319-335).

Aceste deschideri de Cer, să ne fie deocamdată
deschiderea ochilor !

Prislop,
13.III.49.

TĂMĂDUIREA ŞI IERTAREA

„Fiule, iartă-se ţie păcatele tale"

(Marcu 2,5)

- 14 -

Aceştia sunt oamenii: nu caută pe Dumnezeu decât la necaz, – care-L caută. Căci alţii la necaz îl suduie şi astfel mai rău se afundă şi de mai mari necazuri dau, – până ce necazurile le încovoaie ceafa şi-L caută şi ei pe Dumnezeu. Situaţia stă aşa: oamenii se roagă lui Dumnezeu să-i scape de necazuri, iar Dumnezeu se roagă de oameni să se părăsească de păcate. Acum judecaţi care de cine să asculte mai întâi: Dumnezeu de oameni sau oamenii de Dumnezeu ?

Am auzit o pildă: undeva s-a alcătuit o delegaţie de oameni, care s-au dus la Dumnezeu să se plângă că tare-i grea viaţa pe pământ, că tare-s multe beteşuguri, multe pagube, multe sudalme, bătăi şi toate păcatele.

- Fiii Mei, aţi spus că tare vi-e grea viaţa, încărcată de păcate.
- Da, Doamne...
- Atunci nu le mai faceţi...

Iată ce e cu bolile. Ele vin pe capul oamenilor – şi uneori chiar pe cap – de pe urma păcatelor: ca plată, ca ispăşanie şi ca hotar al păcatelor. Dar durerea cea mai mare, pedeapsa cea mai grea e că plata păcatelor izbeşte şi în urmaşi, până la al treilea şi al patrulea neam. Iată ce scrie la Deuteronom 5,9-10:

„Pedepsesc vina părinţilor în copii, până la al treilea şi al patrulea neam, pentru cei ce Mă urăsc; şi Mă milostivesc până la al miilea neam, către cei ce Mă iubesc şi păzesc poruncile Mele".

Cele mai grele boli sunt bolile de nervi. Mor nervii şi te trezeşti slăbănog, tremurând de nu te mai poţi opri, sau bolnav la casa de nebuni.

Nu e boală de moarte, dar nici leac nu are. Şi cine distruge nervii ? Iată cine, spun doctorii: beţia, curvia şi bolile ei, mânia sau furiile şi supărările peste măsură. Deci feriţi-vă de acestea, că ele omoară milioane de firişoare (celule) nervoase, care nu se mai refac în veac. Toate celulele se refac, afară de celula nervoasă.

Un tată pătimaş de acestea n-are urmaşi sănătoşi, ba şi în nepoţii şi strănepoţii săi se moşteneşte ceva găunos, care la o întâmplare oarecare răbufneşte afară. E destul ca un tată să se îmbete o dată, ca să aibă din beţia aceasta un urmaş cu boala copiilor – epileptic. E destul să-şi sperie soţia o dată în vremea sarcinii ca dintr-asta să se aleagă un copil nenorocit toată viaţa. Aşa se răzbună păcatele părinţilor în bieţii copii, care nu au vină. Spun acestea şi am de gând s-o mai spun, fiindcă în regiunea aceasta – odinioară capitala Daciei – acum se bea cel mai mult rachiu, de aceea aici sunt cei mai mulţi copii bolnavi de nervi – deşi oamenii pătimesc şi de alt rău mai mare: nu vor să aibă copii –, aici sunt şi slăbănogi, ca cel din Evanghelia de astăzi.

Iisus a preţuit dragostea şi credinţa celor ce-l coborau prin podul casei, înaintea Sa, I-a fost milă de suferinţa lui. Dar întâi i-a iertat păcatele, apoi i-a înviat nervii. Pentru Iisus, care era şi Dumnezeu, nu e o mirare că l-a tămăduit, căci e Stăpânul vieţii şi poate învia şi din morţi. Totuşi tămăduirea slăbănogului e o dovadă a dumnezeirii Sale.

Totuşi, nouă preoţilor, Iisus nu ne-a dat şi darul tămăduirii minunate, cum îl avea El şi cum îl dă la puţini dintre sfinţi, din vreme în vreme, dar ne-a dat darul mai mare: al iertării păcatelor. Nu l-a dat îngerilor, dar l-a dat oamenilor.

Darul iertării păcatelor e mai mare decât darul minunilor, întrucât priveşte sufletul; pe când minunile privesc de obicei trupul. O iertare a sufletului, o curăţire a lui, uneori e o adevărată înviere din morţi, şi-i mai de preţ aceasta decât tămăduirea unui picior.

Fără darul minunilor între oameni ne putem mântui, dar fără darul preoţilor, al iertării păcatelor, nimeni nu se mântuieşte. Ce n-a dezlegat preotul pe pământ, aşa rămâne: nedezlegat nici în Cer. Şi preotul nu te poate dezlega dacă nu vii să-ţi mărturiseşti păcatele. De asemenea preotul nu te poate dezlega – ca oarecum cu sila – dacă nu-ţi dai însuţi toată silinţa de-a te dezlega tu de năravurile tale rele.

Iertarea păcatelor înseamnă şi încetarea lor.

Iertarea păcatelor nu înseamnă că le spovedeşti mereu şi le iei de la capăt – că iarăşi le vei spovedi. Creştinismul mai e şi chestiune de refacere a voinţei. Ne trebuie bunăvoinţa voastră – ca s-o facem voinţă; tărie de caracter şi simţire de obraz.

Oamenii umblă după făcători de minuni – fie ei şi vrăjitori. Dar vă spun că minunea cea mai mare e înnoirea vieţii tale pe temelia ei Iisus Hristos; e încreştinarea voinţei tale: asta-i minunea cea mai mare, care ne stă cu adevărat la îndemână şi ni s-a dat nouă poruncă: „Înviaţi pe cei morţi !" După învierea ta tânjeşte Iisus. Ce însemnează aceasta n-ar putea să ţi-o spună mai bine decât înşişi cei ce au înviat din moarte sigură, ca dintr-un vis urât.

Deci de unde începe slăbănogirea ? – De la socoteala trufaşă a minţii. I se pare ei că e mai bine să nu se conducă după poruncile lui Dumnezeu, ci după capul ei, mai bine zis după păcat. Iar păcatul dă cu omul drept în plata păcatului, cum ai da cu oiştea-n gard.

Tot minte slabă dovedesc şi aceia ce nu vor să vie la ştergerea păcatelor; aceia n-au ce aştepta tămăduirea bolilor. Ajută doctorii, dar minţii îi ajută Dumnezeu. Dacă oamenii şi-ar potrivi purtările după poruncile lui Dumnezeu, care sunt poruncile firii, şi n-ar face din legi fărădelegi, ar ocoli, ar preveni toate pacostele necazurilor; dar aşa, drept în ele-şi sparg capul; – şi apoi umblă plângând...

Lasă-te frate condus de un sfat dumnezeiesc, că de nu, capul care n-ascultă, odată se sparge şi n-are cine-l lega.

Oare de ce vin oamenii aşa de în silă la spovedit ?

- Fiindcă ştiu că li se cere lepădarea de păcate; ori lor le plac mai mult păcatele decât înfrânarea de la ele.

E o poveste ştiută pretutindeni, totuşi v-o spun şi de-aci. Ştiţi că sunt şerpi care sug lapte. Şi sunt vaci, care, odată supte de şarpe, aleargă nebune după şarpe să le sugă iarăşi. Se întâmplă că vaca se apropie de înţărcat, dar de nărav nu înţarcă, ci se duce mereu la şarpe. Şarpele îi suge sânge şi în sfârşit o muşcă. Iată prostie de vacă osândită la moarte.

Dar şi prostia omului tot la moarte-i osândită.

Toată tinereţea ta o dai dracului, şi vezi pe urmă că ai ales rău. Dar întrebare dacă-ţi mai rămân zile să le dai lui Dumnezeu şi întrebare dacă-ţi mai primeşte o grămadă de hârburi, în loc de un vas frumos, cum

puteai să fii. Aspre vorbe. Asta e răspunsul la întrebarea de ce nu vin oamenii la spovedanie în primăvara şi vara vieţii lor: îşi dau vlaga s-o sugă şarpele !

„În toată lumea nu găseşti un lucru mai uşor de făcut decât păcatul. Şi iarăşi: nimic nu pricepe omul mai greu, ca: ce-i acela, păcatul ? De aceea păcătuim cu uşurinţă, dar ne pocăim cu anevoie" (Ilie Miniat, „Didahii" p. 113).

Altă pricină care te împiedică de la spovedanie e că judeci preoţii; eşti nemulţumit de preot; – iar de care-ai fi mulţumit ţi-e frică. La unul nu te lasă păcatele lui, la altul nu te lasă păcatele tale.

Orice duhovnic – indiferent de bogăţia, sărăcia, cultura mai puţină, sau chiar şi sărăcia morală – este reprezentantul lui Dumnezeu, trimisul lui Dumnezeu, şi credincioşii n-au nici un motiv de-a-l ocoli. Darul acesta e în atârnare de Dumnezeu, nu în atârnare de omul care-l poartă. Prin glasul slugii Sale Dumnezeu te iartă, Lui te mărturiseşti în faţa altarului. Nu de la tine se cer calităţile preotului; de la tine se cere căinţa din inimă şi voinţa de-a te îndrepta. (Cândea, B.V.)

Sunteţi nemulţumiţi de preoţi ?

Dar oare ce-aţi făcut pentru preoţi, ca să fiţi mai mulţumiţi ? Cerut-aţi de la Dumnezeu un copil măcar, pe care să-l închinaţi slujirii lui Dumnezeu ? Credeţi că vina o poartă numai ei ? – Ei sunt fiii voştri; cum i-aţi născut aşa-i aveţi, ca oameni ! Ce le băgaţi de vină ? Vă trebuie preoţi mai buni ?

- Naşteţi-i !

Iată vă spun că tot poporul e răspunzător că nu are slujitori mai străvezii spre Dumnezeu, mai ai Împărăţiei lui Dumnezeu. Poporul îşi are, în toate privinţele, povăţuitorii care-i merită. Repet: vă trebuie preoţi mai buni ? – Naşteţi-i ! Nu mai staţi cu gânduri ucigaşe împotriva copiilor, că nu ştii în calea cărui mare dar de la Dumnezeu te-ai găsit împotrivă – şi ai să dai seama – de aceea mai bine gândiţi-vă şi rugaţi-vă lui Dumnezeu, ca, copiii voştri să-I fie slujitori între oameni !

Iată ce spune Scriptura în privinţa aceasta:

Se întreabă proorocul:

„Oare nu i-a făcut El ca să fie o singură făptură, trup şi suflet ?

Şi această făptură (unitatea căsătoriei) la ce năzuieşte ea ? – Odrasle pentru Dumnezeu !" (Maleahi 2,15).

Aceasta e pretenţia lui Dumnezeu de la căsătorie; – şi după atare roade tânjiţi şi voi băgând de vină celor pe care le-aţi adus.

Tămăduirea slăbănogiei neamului de-aci începe !
Asta i-ar fi iertarea !

Prislop,
20.III.49.

BUNA-VESTIRE

- 15 -

„La plinirea vremii" trimis a fost de Dumnezeu Îngerul Gavriil într-un oraş din Galileia, Nazaret, către Fecioara Maria, aducându-i vestea că, din Duhul Sfânt şi puterea Celui Preaînalt, va concepe şi va naşte pe Mesia, Fiul lui Dumnezeu, pe care-L va chema Iisus.

Acestea sunt datele, simple, expuse de evangheliştii Luca şi Matei. Faptul acesta simplu cutremură însă legile firii. Nici Fecioara Maria n-a putut primi faptul, aşa, fără o puternică reacţiune critică. Iar cât despre Iosif, garantul Sfintei Fecioare, ştim că pe ascuns a vrut s-o părăsească.

Naşterea lui Dumnezeu între oameni, deşi era făgăduită prin prooroci cu mii de ani în urmă, – ba în zilele lui Isaia (7,14) s-a spus lămurit că o fecioară-L va naşte, rămânând totuşi fecioară –, cu toate acestea, de n-am fi siguri de faptul petrecut: că Dumnezeu s-a unit cu firea omenească în persoana lui Iisus, mai că nici noi n-am putea primi.

Această naştere a lui Dumnezeu în făptura Sa e de fapt o renaştere a omului, – proces care a fost anunţat, pregătit şi care a evoluat logic în istorie. Aceasta însemnează cuvintele : „La plinirea vremii".

Ceea ce e greu de priceput e aceasta: cum e cu putinţă ca Tatăl omului să se facă Fiul omului, Fiul fiului Său. Dar iată că s-a făcut. S-a făcut istoric şi de-atunci se face mistic în toţi cei ce-L primesc pe Dumnezeu şi se nasc de sus a doua oară. Deci când sufletul, când făptura noastră întreagă se face curată, când ajungem pe căile ascezei şi ale iubirii, la starea de fecioară, se întâmplă şi pentru noi plinirea vremii, a naşterii lui Iisus în făptura noastră.

Dumnezeul nostru nu e un Dumnezeu care a părăsit lumea în seama legilor, iar El S-a retras undeva în afara ei (deism); El nu e nici confundat cu natura (panteism), cu marele "tot", – căci atunci cum s-ar putea naşte „totul" în „parte", ci Dumnezeul nostru e o fiinţă transcendentă dar în legătură cu lumea, o energie activă, creatoare, care

transmite lumii ceea ce aceasta de fapt caută şi spre care de fapt tinde: plenitudinea existenţei în unitatea universală. Această putere, Duhul Sfânt, se împreună cu lumea şi vrea să nască din ea chipul viu al lui Dumnezeu.

Dar faptul istoric, petrecut pe planul realităţii omeneşti, a zămislirii şi naşterii Fiului lui Dumnezeu în Fiul Omului mai are şi alte semnificaţii. Cu Iisus apare în lume o nouă generaţie de oameni, neamul lui Iisus, care nu se naşte după legile firii numai, ci, peste ele se suprapune o naştere spirituală, generaţia spirituală a lui Iisus.

„Noul neam duhovnicesc, cel al lui Iisus, nu-i un neam care se naşte pe pământ, după legile lumii animale, un neam neîncetat ispitit de poftele inferioare. Desfacerea de odinioară a omului de Dumnezeu, înseamnă pentru om pierderea integrităţii, a neprihănirii, pierderea chipului androgin, care constituie chipul său ceresc, pacificat de ispitele lăuntrice.

Hristos se naşte din Fecioara, ca să sfinţească din nou alcătuirea feminină şi s-o unească principiului masculin, ca bărbatul şi femeia să devină androgini, cum a fost Iisus”. (I. Böehme, „Misterium magnum” C.v. cit. de Berdiaeff.).

Misticul german are următoarea expresie minunată, privitoare la noua stare de după păcat a neamului omenesc: „prin cădere de la curăţia originară, Fecioara, Înţelepciunea, a părăsit pe oameni şi s-a retras în Cer”, lăsând pe oameni să ajungă „numai trup” (Geneza 6,3) şi de-aci să ajungă în potop. Nu cumva, netrăind noi, noul stil al vieţii, să se retragă şi de la noi, iar neamul omenesc să se scufunde într-o nouă catastrofă ?!

Realităţile spirituale numai trăirea le fixează în temeliile omului.

„Înţelepciunea este eterna feciorie şi nu eternul feminin. Cultul care-i e închinat e acela al Fecioarei şi nu al principiului feminin, care provine de la căderea în diviziune. Iată de ce cultul Înţelepciunii se confundă aproape cu cultul Fecioarei Maria, Maica Domnului.

În ea, natura feminină devine fără prihană şi naşte prin Duh. Astfel se naşte noua generaţie omenească, generaţia lui Iisus, nemuritoare, biruitoare asupra neajunsului nesfârşit al naşterilor şi morţilor.

Calea care duce la restabilirea chipului integral al omului se deschide prin Fecioara Maria şi prin zămislirea sa, a Fiului lui

Dumnezeu şi a Fiului Omului. Aceasta e calea fecioriei, a curăţiei, a neprihănirii, calea iubirii mistice.

Învăţătura şi cultul fecioriei au fost întotdeauna aprofundate în creştinism; dimpotrivă, învăţătura despre căsătorie, sfinţirea zămislirii n-a fost îndeajuns. Revelaţia sensului mistic şi pozitiv al iubirii dintre bărbat şi femeie (eros şi nu agape) aparţine problematicii conştiinţei creştine. Sensul mistic al iubirii, dogmatic e nedezvoltat, şi, ceea ce găsim asupra acestui subiect la învăţătorii Bisericii, e sărăcăcios şi neîndestulător.

Creştinismul Părinţilor ne învaţă să câştigăm fecioria prin ascetism, dar nu ne descoperă nicidecum sensul mistic al iubirii, ca pe-o cale ducând la feciorie, la restabilirea chipului integral al omului şi a vieţii veşnice. Creştinismul are motiv să îndreptăţească şi sfinţirea căsătoriei şi familia omenirii păcătoase; el apără şi spiritualizează viaţa genurilor decăzute (I Timotei 2,15), dar nu spune nimic asupra transfigurării sale, asupra venirii unui nou gen. Această transfigurare nu e pusă în lumină în creştinism, ca multe altele. Sfinţirea maternităţii are un sens cosmic, dar ea nu e o soluţie a problemei. Prăpastia care există între iubirea rasială, care naşte, şi iubirea mistică, orientată spre veşnicie, creează o antinomie pentru conştiinţa creştină. Biserica învaţă că genul decăzut şi împărţit se transformă, în Fecioara Maria, în feciorie şi maternitate iluminată, primind într-însa Logosul lumii, care se naşte de la Duhul.

Dar se pare că nici o deducţie n-a fost făcută în ceea ce priveşte căile pozitive de iluminare şi transfigurare a vechiului element rasial, al genurilor. Sensul religios şi pozitiv al iubirii, legătura care-l uneşte înseşi ideii de om, ca fiinţă integrală, nu e revelat. Aceasta rezultă din dezvoltarea nedeplină în creştinism a conştiinţei antropologice. Iubirea, ca şi atâtea alte lucruri ale vieţii creatoare a omului, rămân neexplicate şi nesfinţite, afară de lege – într-o oarecare privinţă – şi sortite unui tragic destin în lume.

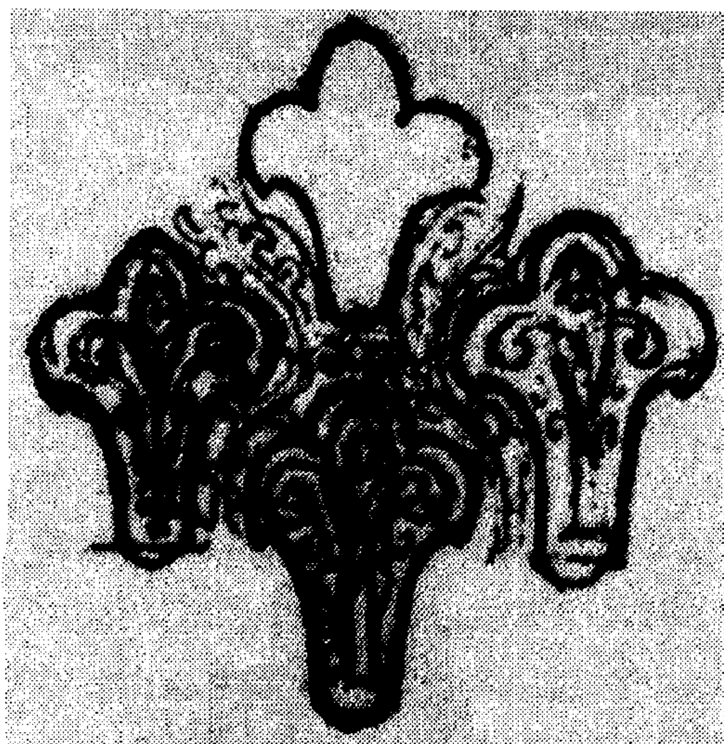
Iubirea, prin natura sa, ocupă acelaşi loc ca mistica. Ea e şi spirituală şi nu poate fi asimilată organizaţiei fizice şi trupeşti a vieţii omeneşti. Iubirea e legată ideii iniţiale de om. Nu avem o viziune a sensului religios al iubirii, decât simbolic, ca legătură între Hristos şi mireasa Sa, Biserica." (N. Berdiaeff, "Ésprit et liberté", pp. 220-222).

Buna Vestire ar trebui să însemneze, pentru oameni, o ridicare reală, nu numai doctrinară, a căsătoriei la rangul de taină, şi deci cu roade capabile de taină.

Naşteri de sus, suprapuneri de taină, Fiul lui Dumnezeu în Fiul omului, atârnă neînchipuit de mult de înălţimea sau josnicia la care-i trăită viaţa. Dacă o atitudine mişcă Cerul spre pământ, o alta îl izgoneşte, ca şi când nici n-ar fi Cer.

Buna-Vestire taie hotarul între Sfinţi şi oameni de nimic.

Prislop,
25.III.49.

MARELE EXAMEN

„Oricine voieşte să vină după Mine să se lapede de sine, să-şi ia crucea sa în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie !"

(Marcu 8,34 şi Luca 9,23)

- 16 -

CRUCEA: podoaba Bisericii, lauda lui Pavel, semnul Fiului Omului, semnul sfintei cruci, suferinţa noastră cea de toate zilele, crucea suferinţei, harul crucii, – iată atâtea nume în legătură cu crucea.

Dar cea mai grea cruce e lepădarea de sine: nu poţi fi liber fără aceasta. Libertatea cu atâta se plăteşte.

Să depănăm litania acestei porunci şi condiţia primă de-a putea urma pe Iisus.

A fi creştin însemnează mai mult decât apartenenţa ta doctrinară la creştinism. A crede în Iisus înseamnă mai mult decât semnifică vorbele. Iată ce însemnează: a te strămuta din tine în El; însemnează a-L face pe El inima ta; însemnează să ai un moment, o clipă în viaţa ta, în care te-ai întânit real cu Iisus, – clipă, pe care să nu-ţi ajungă viaţa întreagă de-a-o desfăşura între oameni. – De altfel acesta şi e semnul că eşti un convertit al lui Iisus: că te-ai dedicat Lui irevocabil. Toată vremea ta viitoare nu-i decât desfăşurarea clipei aceleia, decizia, a cărei bogăţie nu se mai termină.

Până nu te-ai lepădat de tine eşti o fântână seacă; iar dacă te-ai lepădat de tine şi te-ai dedicat lui Iisus, El te-a schimbat în izvor de apă vie. Numai aşa poate sufletul să ajungă la sine însuşi, la el, cel adevărat: lepădându-se de sine şi strămutându-se în Dumnezeu.

Nu ştiu pe lume o biruinţă mai mare, ca aceea de-a te lepăda de tine şi a ajunge liber; e trăirea libertăţii spiritului. „Adevărul vă va face liberi". Înţelegem deci, că fără această vamă a făpturii noastre vechi,

stăteam în minciună, încolţiţi de iluzii şi striviţi sub roţile necesităţii, fără ieşire. De aci ne scoate Iisus. – Şi când se întâmplă aceasta ?

- Când îl cunoaştem pe Iisus ca inimă a inimii noastre, ca suflet al sufletului nostru. Îl putem cunoaşte numai în iubirea şi bucuria pe care-o simţim când renunţăm la „eul” nostru şi ne aflăm faţă către faţă cu Dânsul.

Noi ne făgăduim să-L urmăm pe Iisus – în marea călătorie interioară a întoarcerii la Tatăl – şi, prin simpla noastră hotărâre, Providenţa divină realizează treptat această dorinţă a noastră. Aşa dăm de primul examen de admitere, examenul crucii. Până aci noi eram o sumă de dorinţi şi aranjamente pământeşti, care întunecau puţin – dacă nu mult – chipul lui Iisus din viaţa noastră.

Deci crucea e, la acest loc, o linie înainte a dorinţelor noastre omeneşti, peste care coboară Dumnezeu o dungă de-a curmezişul. Providenţa, urmărind interesul nostru veşnic, trimite peste socotelile noastre corecturi divine. Toată această corectură o simţim ca pe-o experienţă de cruce. Trebuie să treacă puţină vreme de reculegere ca să pricepem că aşa cum „s-a întâmplat”, a fost cel mai bine, iar nu cum am fi vrut „noi”, în vederea noastră îngustă. Suferinţa aceasta, care ne simplifică treptat viaţa, care ne pune condiţia crucii în faţă, e simbolul nesfârşitei posibilităţi de desăvârşire.

„Noi trăim în răstrişte, fiindcă suntem făpturi ale eului, care e aspru, strâmt la inimă şi care nu iradiază nici o lumină, iar pentru infinit e orb. Eul n-are decât zgomotele şi stridenţele sale; pe strunele sale nu vibrează niciodată muzica eternităţii. Suspine de nemulţumire şi descurajare, scânciri zadarnice după trecut, griji şi nelinişti pentru viitor, – astea-s care tulbură inimile noastre pipernicite, fiindcă nu ne-am găsit sufletele şi Duhul lui Dumnezeu încă nu s-a descoperit în noi.

«Tată, şterge păcatele mele !» – căci păcătuind, omul ia în sine însuşi partea mărginitului. Păcatul e înfrângerea sufletului de eu. E un mijloc primejdios de păgubitor, în care omul riscă totul, ca să câştige foarte puţin. Păcatul întunecă adevărul şi tulbură vederea limpede a conştiinţei. În păcat căutăm plăcerile, nu fiindcă ele ar fi în adevăr vrednice de dorit, ci fiindcă aşa ni le prezintă lumina roşie a pasiunii. Dorim lucrurile nu fiindcă ele sunt mari în sine, ci fiindcă lăcomia noastră ni le înfăţişează exagerate şi cu aparenţă de mărire. Aceste exagerări şi falsificări de perspectivă ne tulbură la fiecare pas armonia

vieţii. Pierdem măsura cea dreaptă pentru valoarea lucrurilor şi ne lăsăm rătăciţi de interese felurite şi contradictorii ale vieţii.

Zadarnica trudă a omului de-a reduce toate elementele firii sale la o unitate cu Cel Preaînalt şi sub stăpânirea Lui – aceasta e ceea ce-l face să simtă chinul despărţirii lui de Dumnezeu şi să se roage cu înfocare: «O Dumnezeule, Tată, şterge toate păcatele mele ! Şterge rătăcirile eului !»

Lumina dinăuntru e aceea care-i descoperă adevărata fiinţă. Când această lumină lăuntrică s-a aprins, atunci într-o clipă cunoşti că, pentru om, descoperirea lui Dumnezeu într-însul, este propria lui descoperire. Şi înspre acolo se îndreaptă aspiraţia lui: spre descoperirea sufletului său, adică descoperirea lui Dumnezeu în sufletul său. Omul se desăvârşeşte şi ajunge expresia supremă când sufletul lui se recunoaşte în veşnicie, – ceea ce e propria sa revelaţie. Adevărata restrişte a omului stă în faptul că nu izbuteşte deplin să-şi aducă la expresie propria-i fiinţă, că e tulburat de eul său şi-şi pierde vremea cu lucruri de nimic.

Iubirea de sine nu trece peste hotarele sale personale: ceea ce e mai preţios într-însul se întunecă şi adevărata lui fiinţă nu iese la iveală. Această aspiraţie după tiparul desăvârşit al fiinţei e înrădăcinată în om mai profund ca foamea şi setea şi ca patima de bogăţie şi slavă. Şi această aspiraţie nu e numai în el; ea e în adâncul întregii făpturi; e necontenitul impuls al revelaţiei, duhul veşnicei descoperiri într-însul. Descoperirea nemărginitului în mărginit (Taina Bunei Vestiri. n.n.) nu se arată în toată plinătatea ei nici în cerul înstelat, nici în frumuseţea florilor. Numai în sufletul omului. Căci aci Voinţa caută să se descopere în voinţa omului şi libertatea îşi ia răsplata supremă în jertfa lui liberă.

Aci Dumnezeul nostru trebuie să-şi câştige intrarea. Aci vine El ca oaspe, nu ca rege, şi de aceea trebuie să aştepte până-i îmbiat. Asupra sufletului omenesc Dumnezeu şi-a încetat stăpânirea, – fiindcă vrea să-i câştige iubirea. Da, Dumnezeu stă în afară de eul nostru şi aşteaptă cu nerăbdare să-I deschidem uşa ferecată. Căci acest eu al nostru nu poate să-şi găsească sensul suprem, sufletul, şi să se unească liber cu Dumnezeu – decât prin iubire –, singura care-l saltă peste piedica din sine şi-l strămută în Dumnezeu. Acela, al cărui suflet s-a făcut una cu Dumnezeu, stă în faţa oamenilor ca o floare supremă a umanităţii. În el îşi recunoaşte omul fiinţa lui adevărată; în el află descoperirea deplină a lui Dumnezeu, contopirea Voinţei supreme cu voinţa lui, contopirea

iubirii veşnice cu iubirea lui. Noi vedem în el dorinţa Domnului împlinită; cea mai grea dintre piedicile descoperirii lui înlăturată; şi însăşi bucuria desăvârşită a lui Dumnezeu, ajunsă la cea mai strălucită expresie între oameni. În el ne apare întreaga lume omenească transfigurată de-o lumină dumnezeiască. Viaţa lui, înflăcărată de dragostea lui Dumnezeu, strălumineză toată iubirea noastră omenească.

Când un suflet omenesc trage cortina grea a eului şi stă faţă în faţă cu iubirea veşnică, e ca şi cum ai privi pe Maestru creând o lume nouă.

Când viaţa omului iese teafără din rătăcirile eului şi-şi găseşte în suflet unitatea sa cu Dumnezeu, atunci conştiinţa veşniciei e un dat imediat al existenţei, tot aşa ca lumina într-o flacără. Toate conflictele vieţii se dezleagă. Toate contradicţiile se împacă; ştiinţă, iubire şi acţiune se armonizează. Bucuria şi durerea se contopesc în frumuseţe; plăcerea şi renunţarea se egalează în puritate; prăpastia dintre mărginit şi nemărginit se umple de o exuberantă iubire; fiecare clipă vesteşte pe Cel veşnic. Cel fără formă ne apare în forma florii şi a rodului; Cel fără de margini ne îmbrăţişează cu braţe de tată şi merge cu noi alături ca un prieten. Numai sufletul, singurul lucru indivizibil în om, poate să frângă orice graniţe şi să-şi cunoască înrudirea cu Cel Preaînalt. Câtă vreme n-ajungem la armonia lăuntrică şi la întregul fiinţei noastre, viaţa rămâne înăbuşită sub lucruri de nimic" (R. Tagore).

*

După această litanie a unui fiu al Răsăritului, în căutarea sensului descojit de eu, să trecem la o analiză concretă a sensului crucii, a lepădării de sine, aşa cum le-a realizat Iisus, şi ni le-a dat cale de urmat până la El.

Învăţătura desăvârşită a lepădării de sine o avem deci de la : „Cel ce, în chipul lui Dumnezeu fiind, n-a ţinut ca la o pradă la egalitatea Sa cu Dumnezeu, ci S-a golit pe Sine, a luat chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor şi la înfăţişare dovedindu-Se ca un om. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte – şi încă moarte de cruce" (Filipeni 2,6-8).

Aşadar desăvârşita lepădare de sine e totuna cu smerenia. Iar cu aceasta s-a definit desăvârşirea, atunci când oarecine întrebă pe sfântul Isaac Sirul: „Ce e desăvârşirea ?" Sfântul răspunse: „O prăpastie de smerenie !"

Prin urmare pe căile desăvârşirii lăuntrice nu poţi merge sporind, decât primind cu bucuria acestui rost, toate împotrivirile şi absurdităţile ce ni se întâmplă „în fiecare zi". Acesta şi e rostul pentru care Providenţa menţine contemporane şi în permanentă tensiune, grâul cu neghina, desăvârşindu-se întreolaltă, până la seceriş.

Să luăm faptele simple:

Într-o sâmbătă, în sinagogă: „Cărturarii şi fariseii pândeau pe Iisus să vadă dacă face bine sâmbăta". – Era acolo un om cu mâna uscată. Şi văzându-L că face bine, „se umplură de nebunia urii şi unii cu alţii se vorbeau ce să-I facă lui Iisus" (Luca 6,11). Iată crucea formalismului sec. Într-altă sâmbătă Iisus trecea printre holde de grâu. Ucenicii au cules nişte spice şi le frecau în palme şi mâncau boabele. Oarecari din farisei, formalizându-se în apărătorul sâmbetei, îi ia la rost „că treieră sâmbăta" (Luca 6,2). Când Iisus ierta păcatele slăbănogului – condiţia neapărată a tămăduirii organice – pe care credinţa ajutorilor săi îl aduse prin acoperiş în faţa lui Iisus, unii mârâiau în inimile lor că „acesta huleşte" (Marcu 2,7), iar aceştia erau cărturari; „numai Dumnezeu poate ierta păcatele" – ziceau ei. Nu-şi dădeau seama că Iisus e Dumnezeu. Încremeniţi în prejudecăţile lor despre Iisus, gândul numai că e Dumnezeu, le-ar fi plesnit capul în bucăţi.

Cu prilejul îndreptării lui Zacheu, mai marele vameşilor, de asemenea „cârteau" şi împotriva lui Zacheu şi împotriva lui Iisus. Duhul lor, care-i muncea, mereu îi împingea să dea lecţii lui Iisus.

Dar nu numai tagma cărturarilor şi a fariseilor îi administra corecţii. Odată un oraş întreg I-a ieşit în întâmpinare, oraşul Gadara, spunându-I să plece de pe-acolo. Legheonul de draci striga în gura mare că Iisus este „Fiul lui Dumnezeu celui Preaînalt" (Marcu 5,7) şi I se rugau să nu-i trimită în adânc, ci în turma de porci. Dar pare că alte legheoane de draci au intrat în gadareni, smintindu-i pentru porci împotriva lui Iisus, încât drept mulţumire „tot oraşul" ieşi întru întâmpinarea lui Iisus, dându-L afară din hotarele lor. (Matei 8, 34).

Iată prin ce mare de venin avea Iisus să treacă.

Ce au oamenii aceştia împotriva lui Iisus, că nici demonii nu I-au făcut atâta împotrivire câtă I-a făcut cenzura invidiei omului ? – Cred că nu altceva decât complicitatea în păcat, coalizată împotriva virtuţii şi împotriva oricui care îndrăzneşte să iasă un pas măcar din această

complicitate. Or, Iisus ieşise – nici n-a fost vreodată în complicitate cu păcatul; – totuşi, iubind pe păcătoşi, îi întindea acesteia (cenzurii invidiei n.n.) cursele divine ale iubirii. Au fost îndărătnicii şi fărădelegi împotriva lui Dumnezeu şi în Vechiul Testament, dar atâta coaliţie a veninului – şi curios: în numele legii, în numele lui Dumnezeu –, ca împotriva persoanei lui Iisus nu s-a văzut vreodată. Oare de ce ?

- Cred că explicaţia ar putea fi următoarea: Dumnezeu se făcuse şi om adevărat: Omul pe care-l voia Dumnezeu. Acest model li se impunea oamenilor cu tăria modestiei divine. Dar ei nu voiau să fie ca Iisus. Nu voiau să fie dumnezei; ei voiau să fie „ei" – ei mai presus de Dumnezeu; potrivit cu impulsul cu care i-a răsturnat protivnicul împotriva lui Dumnezeu. Omul voia să fie singur el, el singur; eul vrea să fie ateu. Iată ce sparge umanitatea în miliarde de hârburi: trufia originară, care dă lecţii lui Dumnezeu şi se desface de El. Iată oţetul şi veninul pe care avea să-l bea Iisus cu mult înainte de-a I se da acestea pe cruce.

Aceasta n-o poate face decât un lepădat de sine, un lepădat de viaţă. Unul desăvârşit de smerenie şi pârjol de iubire.

Să urmărim puţin, cu documentare patristică, boala aceasta fără leac, care multe cruci prilejuieşte:

Cenzura invidiei:

„Invidiosul nu primeşte doctor pentru boala sa şi nu poate găsi leac tămăduitor pentru suferinţa sa, deşi Scriptura e plină de ele. El aşteaptă uşurarea bolii numai într-un singur fel: să vadă prăbuşindu-se pe unul din cei invidiaţi. Capătul urii lui este să vadă pe cel invidiat: din fericit nefericit, din norocos nenorocit.

Pe unii oameni, cu totul protivnici, binefacerile îi îmblânzesc. Pe invidios însă, binefacerile mai mult îl înrăiesc. Cu cât invidiosul are parte de mai multe binefaceri, cu atât mai tare fierbe de ciudă, mai mult se supără şi se mânie. Mulţumind pentru darurile primite şi mai mult se cătrăneşte de purtarea binefăcătorului. Ce fiară nu întrec ei prin răutatea năravului lor ? Ce sălbătăciune nu depăşesc ei prin cruzimea lor ? Câinii, cărora li se aruncă o coajă, se domesticesc; leii, cărora li se poartă de grijă, se îmblânzesc. Invidioşii însă, mai mult se irită când li se arată îngrijire şi atenţie.

Rănile invidiei sunt adânci şi ascunse şi ele nu sufăr vindecare, ca unele ce s-au închis de durerea lor oarbă în ascunzişurile conştiinţei. Invidiosul e duşmanul propriei sale sănătăţi sufleteşti. Cel invidiat poate

să scape şi să ocolească pe invidios, dar invidiosul nu poate scăpa de sine însuşi. Tu, invidiosule, duşmanul tău e în tine, vrăjmaşul ţi-e continuu în inimă; primejdia e închisă în adânc; eşti legat cu un lanţ neîndurat; eşti prizonierul invidiei şi nici o mângâiere nu-ţi vine în ajutor. A prigoni pe un om binecuvântat de Dumnezeu şi a urî pe cel fericit, iată o nenorocire fără leac." (Sfântul Vasile cel Mare, „Despre invidie", P.G. 31 col. 376-7).

Răbdarea răului, primirea umilinţei la care te supune, este, în lumea aceasta, cea mai uriaşă putere asupra răului. Chip de umilinţă desăvârşită ne-a dat Iisus pe cruce. El, Fiul Tatălui şi Slava, Dumnezeu adevărat, nu s-a împotrivit ateismului lui Iuda, ci a primit toate consecinţele lui. A primit să treacă prin cea mai de pe urmă umilire cu putinţă pe pământ; căci, ca un Dumnezeu, ştia ce putere are umilinţa. Răbdând bătăi, scuipări în obraz, cununa de spini, piroanele şi spânzurarea pe cruce, iar peste suflet hulirea celor fărădelege. Toate acestea nu erau crucea cea mai grea. Pe aceasta o avea la spate. Crucea mai grea, pe care era răstignit cu faţa, era neasemănata durere a milei Sale de oameni. Crucea aceasta n-o simte decât omul care nu se mai sminteşte de om, ci, înţelegându-l, nesfârşit îl iartă şi-i stinge veninul cu roua cerului din sufletul său.

Oamenii aceştia, care boleau de răi ce erau, şi care nu pricepeau nimic din dumnezeirea lui Iisus, reprezintă acea coaliţie a veninului sufletesc contra Mântuitorului. Acei contemporani ai lui Iisus, otrăviţi de răutate, reprezintă culmea invidiei omeneşti contra sublimului. Căci de ce a fost invidiat Iisus ? – Din cauza minunilor Sale printre cei sărmani şi oropsiţi, cei dintâi chemaţi la mântuire. „Flămânzii erau hrăniţi, hrănitorul duşmănit; morţii erau înviaţi, invidioşii mureau de ciudă. Demonii erau alungaţi, iar Celui ce le poruncea, oamenii îi întindeau curse; leproşii erau curăţiţi, şchiopii umblau, surzii auzeau, orbii vedeau, iar binefăcătorul era prigonit. În cele din urmă au osândit la moarte pe Dătătorul vieţii; au bătut cu biciul pe izbăvitorul oamenilor, şi au judecat la moarte pe Judecătorul lumii." (Sfântul Vasile cel Mare, „Despre invidie", P.G. 31. 377-C. trad. I. Coman.)

Iar Iisus şi pentru aceştia s-a rugat Tatălui de iertare. Iubirea aceasta de oameni – aşa cum sunt –, şi care n-a avut niciodată vreo umbră de cădere, I-a pricinuit lui Iisus o cruce neasemănat mai grea, pe

care-o poartă şi de care se ţintuieşte cu fiecare din răutăţile noastre „de fiecare zi", până la sfârşitul lumii. Şi noi suntem printre iudeii care-L pironeau pe cruce, – fiecare în veacul său, pentru că Iisus e în toate veacurile.

Modelul, desăvârşirea lui Iisus în ascultare şi în lepădarea de Sine, pentru iubirea de oameni, a ridicat între creştini şirul fără număr de cuvioşi şi buni biruitori mucenici, care, pentru dragostea Lui, erau fericiţi să sufere şi ei chinuri înfricoşate de la necredincioşii vremilor lor.

Iată nebiruita armă: lepădarea vieţii noastre pe cruce, care a făcut pe Sfinţi. De dragostea lui Iisus nu-i mai putea despărţi nimic: nici frica de moarte, nici dragostea de viaţă. Aceştia, sfinţii, s-au arătat mai presus, nu numai de durere şi plăcere, ci au covârşit şi moartea şi viaţa. În ei se întâmpla şi moartea şi învierea lui Iisus.

Nouă, neputincioşilor, deşi cugetăm ale lumii şi ale vieţii în calea păcatelor, încă nu ne-a îndesat nimeni cununa de spini peste steaua din frunte şi nu ne-a bătut nimeni piroanele în tălpi.

La noi nu sunt semnele sfinţilor.

Dar zic însă, – Providenţa ştie hotărârea noastră – : cine vrea să urmeze lui Iisus şi să se asemene cu El, în cruce să se asemene, şi, cât poate cuprinde firea omenească, asemenea va fi !

Prislop,
27.III.49.

SURZII ŞI MUŢII

- 17 -

Iată ce lucruri deosebite se pot petrece deodată:

Sus, pe Muntele Taborului, lumina dumnezeiască izbucnea dinlăuntrul lui Iisus, în strălucire orbitoare, până şi-n albul hainelor şi în azurul Cerului.

Ochiul omenesc nu rabdă strălucirea soarelui, decum să poată răbda strălucirea lui Dumnezeu. Iacov, Petru şi Ioan, de spaima Schimbării la Faţă căzură la pământ, ca nişte morţi. Totuşi vederea luminii dumnezeieşti îi făcea fericiţi, cât se gândeau să o închidă în trei colibi, pentru Iisus, Moise şi Ilie – martorii din ceea lume a dumnezeirii lui Iisus.

La poalele aceluiaşi munte, celălalt fiu al lui Dumnezeu – omul – un tată îşi aducea dezastrul sufletesc al fiului său.

Mari şi curate bucurii ne fac copiii. Poate cele mai mari dintre bucuriile omeneşti. Dar tot copiii pot şi zdrobi cel mai tare inima părinţilor, când aceştia nu sunt sănătoşi, când nu au mintea întreagă, când duc o viaţă rătăcită, sau sfârşesc viaţa într-o fărădelege.

Pe vârful muntelui lumina transcendenţei.

La poalele muntelui mizeria imanenţei, dezastrul nefiinţei, caricatura existenţei; absurdul chinuitor al păcatului, un suflet dărâmat în surzenie şi muţenie, un sistem nervos pradă epilepsiei.

Momente, la poalele muntelui:

1. Cărturarii pricindu-se cu apostolii, cu prilejul epilepticului. – Când nu pot oamenii nimic, ceva totuşi pot: se iau la pricină. Neputinţa nu tace.

2. Iisus îi întreabă şi El. Tatăl copilului îi prezintă diagnosticul bolnavului şi diagnosticul apostolilor: neputinţa lor.

3. Iisus desăvârşeşte diagnosticul, mai întâi al ucenicilor, adăugând că mai mare rău decât suferinţa e lipsa de credinţă.

În fața acestui rău Iisus mărturisește că și-a pierdut răbdarea.

4. Iisus ia informații despre copil de la tatăl său, dar ia și temperatura scăzută a credinței acestuia.

5. „De poți crede, toate sunt cu putință credinciosului.”

6. Tatăl, surprins în slăbiciunea sa, se depășește pe sine și mărturisește cuvintele minunate: „Cred Doamne, ajută necredinței mele !”

7. După această mărturisire: și a neputinței omului și a dumnezeirii lui Iisus, are loc minunea.

*

Tânărul din Evanghelie era un bolnav declarat.

Dar sunt tineri, surzi și muți, dinspre cuvântul lui Dumnezeu, crezându-se, în părerea lor, perfect sănătoși:

Surzi la sfatul părinților.
Surzi la chemarea Bisericii.
Surzi la glasul conștiinței.

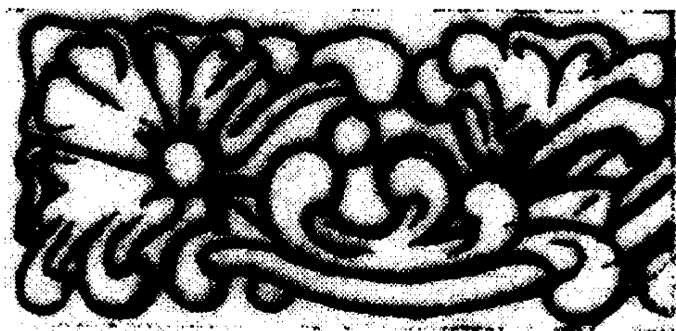
Pentru ei:

Cerul este mut; – nu le spune nimic.
Viața este mută; – n-are nici un ideal.
Ei sunt muți: nu mărturisesc decât pământul.

De la un așa suflet la un așa trup se ajunge.

Oare la sfârșitul lucrurilor se va găsi cineva să creadă puternic în Dumnezeu, pentru tămăduirea lor ?

Prislop,
3.IV.49.

MARIA EGIPTEANCA
- 18 -

Prea fericitul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului, ne asigură de adevărul celor scrise chiar de el; „iară dacă unii nu vor crede, Dumnezeu să le fie milostiv, că aceia se uită numai la slăbiciunea firii omeneşti", pierzând din vedere puterea lui Dumnezeu.

Avva Zosima, bărbat îmbunătăţit, dintr-o mănăstire din Palestina e ispitit de gândul desăvârşirii, la care se credea a fi ajuns. Deci voia să ştie dacă se mai află oarecine pe pământ să-l întreacă ?

Cineva îl îndreaptă la o mănăstire lângă Iordan.

Acolo se potrivi obiceiului călugărilor, care în postul mare aveau o petrecere prin pustie, împrăştiaţi.

Zosima intră în adâncul pustiei, cale de 20 de zile de mers.

Vede pe cineva, mergând, mai mult ca o nălucă, cu părul alb, cu înfăţişarea arsă de soare. Fuge Zosima după arătare. Arătarea îl opreşte, spunându-i pe nume: „Părinte Zosima, dă-mi o haină să mă acopăr, că-s femeie". I-a spus că-i şi preot. Mult s-au târguit, din smerenie, pentru blagoslovenie, care să o dea.

Femeia se ruga în aer.

Zosima a avut gând de sminteală, că-i duh rău, care se preface că se roagă. Femeia i l-a descoperit şi l-a rugat s-o creadă că-i femeie păcătoasă, dar întărită cu sf. Botez.

Avva Zosima o leagă cu jurământ să-şi spună viaţa.

O viaţă începută greşit... Egipteancă de neam, fugită de la părinţi de la 12 ani, petrecând în Alexandria, pentru destrăbălări publice cu toţi derbedeii vieţii... Aşa a petrecut 17 ani... „Dar nu luam bani; aveam numai poftă nesăţioasă şi o dorinţă neînfrânată de-a mă tăvăli în noroi. Acesta socoteam că e scopul vieţii !"

Norod de bărbaţi libieni... se duceau la Ierusalim la praznicul, atunci instituit, al Înălţării sf. Cruci. Între ei a făcut câţiva destrăbălaţi pe drum.

II.

La Ierusalim n-a putut intra nicidecum în Biserică. Ceilalţi intrau fără nici o împiedecare; ea nu putea. O putere o oprea.

Şi-a dat seama în curtea Bisericii că noroiul faptelor ei n-o lasă.

Vede o icoană a Maicii Domnului. Se făgăduieşte să-şi schimbe viaţa.

Atunci a intrat neîmpiedecată, învrednicindu-se de vederea sfintei Cruci.

- „Treci Iordanul şi bună odihnă vei afla !” I-a spus un glas.

Un om îi dă trei monede cu care cumpără trei pâini.

- Care-i calea la Iordan ? (Ultimele vorbe cu oamenii); călătoria.

III.

17 ani de lupte cumplite cu gândurile curviei, ca şi cu nişte fiare sălbatice. Dorinţe de carne, vin, desfătări, cântece drăceşti, etc.

Alerga cu mintea la icoana pe care o văzuse. O lumină sfârşea lupta. Suferinţa frigului şi a arşiţei.

În convorbire strecura şi citate din Scriptură, – mirând pe Zosima.

L-a legat să nu spună nimănui nimic.

- „La anul să vii, dar nu după rânduiala mănăstirii, ci în ziua Cinei celei de Taină, aducând Sfânta Împărtăşanie. Stai cu Ea pe ţărmul Iordanului. Eu voi veni să mă împărtăşesc. O doresc cu dragoste nestăpânită.”

Zosima se mâhnea de lungimea anului.

Un potir mic cu Sfânta Împărtăşanie. O aşteptare cu pocăinţă.

Femeia vine, în sfârşit, însemnând Iordanul cu sfânta cruce, şi-l trece.

Împărtăşirea. Trecerea Iordanului iarăşi în pustie.

Peste un an iarăşi plecarea călugărilor în pustie.

Zosima se ruga s-o regăsească. A găsit-o moartă, cu o însemnare scrisă pe pământ: „Îngroapă, Părinte Zosima, în acest loc, trupul smeritei Maria. Dă ţărâna ţărânei. Roagă-te mereu către Domnul pentru mine. M-am săvârşit în luna lui aprilie, după romani, chiar în noaptea patimii mântuitoare, după împărtăşirea Cinei celei de Taină şi dumnezeieşti”.

Scrisoarea n-o ştersese vântul, deşi trecuse un an peste ea.

Zosima a aflat şi numele cuvioasei. A aflat că îndată după împărtăşire, într-o noapte, a săvârşit calea obişnuită de 20 de zile; ea a făcut-o într-un ceas.

Un leu i-a venit Avvei în ajutor, săpând groapa cuvioasei.

IV.

Deci e cu putinţă corectarea unei vieţi greşite.

Vârsta nepriceperii pune păcatul ca sens al vieţii sale.

Dumnezeu te aduce la cale, la sens.

Este o cumpănă de ispăşire a relelor: 17 ani de pofte păcătoase, căutate cu nesaţ, aduc – pentru cine vrea să se mântuiască – 17 ani de lupte chinuitoare cu stăvilirea lor.

Sfânt să fii – şi încă dintre cei întocmai cu Apostolii – şi nu pleci din lumea aceasta fără să te spovedeşti curat, şi nu pleci fără sfintele Taine.

Iată o femeie, care a smerit pe Avva Zosima.

Şi iată un model de încurajare pentru orice inimă zdrobită de păcat sau cu cârma vieţii ruptă şi fără Sensul vieţii.

Lipeşte-te de Dumnezeu, de Maica Preacurata şi viaţa ta se va umple de sens.

<u>Prislop</u>
10.IV.49.

FLORIILE
- 19 -

Faima învierii lui Lazăr străbătuse toată Iudeia şi o aflaseră toţi pelerinii care veniseră în Ierusalim şi împrejurimi, pentru praznicul iudeilor, al Paştilor. Toţi voiau să vadă pe Iisus şi pe Lazăr.

Deci când toţi cei simpli fericeau pe Iisus, cărturarii şi fariseii se umpleau de venin, vrând să-L omoare şi pe Iisus şi pe Lazăr.

Momentele acestea le-a ales Iisus începătură a pătimirii Sale.

Cei simpli şi curaţi, aflând că Iisus vrea să vie în Ierusalim s-au hotărât să-L primească deosebit de până acum.

Iisus le-a preţuit dragostea. Şi-a împrumutat un asin – că era sărac. (În tot răsăritul asinul are cinstea pe care o are la noi oaia.)

Aceasta e intrarea triumfală în Ierusalim.

Toată gloata aceasta, noroadele, aveau o bucurie ca niciodată. Numai fariseii nu se bucurau, ci bucuria tuturora le învenina şi mai rău inima.

Nici Iisus nu se bucura, dar cinstea bucuria pe care o vedea. Toţi care-L cunoşteau în Ierusalim ieşiseră întru întâmpinarea Lui. În Ierusalim rămăseseră numai cei ce nu-L cunoşteau. Aceştia Îl primesc rece şi cu suspiciuni.

Dar şi Iisus i-a provocat.

A mers la Templu şi l-a găsit prefăcut de slujitorii lui în „peşteră de tâlhari”. „Tâlharii” negustoreau suferinţele şi păcatele poporului. Compromiteau şi pe Dumnezeu şi suferinţa. Mai marii şi mai micii Templului „tâlhăreau” poporul obidit speculându-i suferinţele în numele lui Iehova. Zarafii făceau bursă neagră. Aceştia erau slujitorii lui Mamona. Parcă acuma erau anume toţi adunaţi în ziua aceea la Templul din Ierusalim.

La toţi aceştia Iisus a luat biciul.

E şi o minune în această sfântă mânie; mulţimea zarafilor, a negustorilor de porumbei – găinari –, geambaşi de miei şi boi, toţi, fără deosebire, fug în dezordine, înfricaţi de-un Om.

Conştiinţa lor pătată nu le da nici o rezistenţă.

Gestul lui Iisus a înfuriat pe mai marele Templului, pe bătrâni, cărturari şi farisei, care s-au sfătuit: „Cu orice preţ trebuie să-L ucidem fiindcă mulţimea se ia după El". Când aceştia se sfătuiau să-L ucidă, orbii şi şchiopii se apropiau de El în Templu şi i-a vindecat. Iar copiii – copiii crescuţi de Templu, au venit cu ramuri în mâini, cântându-I „Osana, Fiul lui David !"

Acesta-i faptul impresionant, că singuri copiii, orbii şi şchiopii şi ucenicii Săi L-au primit pe Iisus în Templu, cu credinţă şi cu dragoste.

Auzind copiii, iarăşi s-au înfuriat iudeii.

„- Spune-le să tacă !"

„- N-aţi citit în Profeţi: «Am pus laudele în gura pruncilor şi a celor ce sug» ?"

Cu acestea Iisus a părăsit Ierusalimul.

Cu ziua aceasta încep patimile Domnului.

În tot entuziasmul general Iisus tăcea, dacă nu chiar plângea.

Poporul acesta, care-L primea cu aclamaţii de Împărat, peste trei zile va fi cumpărat de farisei pe nimic să strige lui Pilat: „Răstigneşte-L !!!"

Poporul, laş şi fricos, nu pricepe preţul iubirii şi o dă răstignirii.

Intrarea lui Iisus în sufletul nostru, să nu fie ca acea intrare în Ierusalim. Templul conştiinţei noastre să nu fie o peşteră de tâlhari, că atunci sigur şi noi vom vocifera în curtea lui Pilat: „Răstigneşte-L !!! Slobozeşte-ne pe Baraba !"

De aceea ne-am curăţit Ierusalimul şi Templul din Ierusalim: conştiinţa, făcându-ne iarăşi copii, singurii care L-au primit în Templu.

Copilăria: singura noastră vârstă care primeşte pe Iisus.

Deci, copiii mei, care primiţi astăzi pe Iisus în sfânta Împărtăşanie, rămâneţi întru dragostea mea, care e dragostea lui Iisus.

Prislop,
17.IV.49.

MOARTEA CARE DOBÂNDEŞTE ÎNVIEREA

- 20 -

Aproape n-aş putea spune când S-a smerit Dumnezeu mai mult înaintea omului: când S-a răstignit pe cruce, sau când S-a pogorât din slava Lui de Dumnezeu, întrupându-Se în biata fire omenească.

Făcându-Se om se face carne, cu toate înclinaţiile ei. Dar Iisus n-a ascultat de ele de toate. Înclinarea senzuală a fost biruită, ca să trebuiască a fi biruită şi de noi. Aceasta se petrece în viaţă prin neîncetata lepădare de sine, prin crucea noastră cea de fiecare zi – cât abia de rămân zile neumbrite de tristeţe – şi desăvârşit se biruie prin moarte. Aşa se restabileşte temelia cea străveche.

Prin moartea pe cruce trupul se purifică şi ajunge expresie şi mijloc direct al Duhului dumnezeiesc, devine adevărat trup spiritual al Dumnezeului-Om, înviat.

Tot aşa şi noi, ne rugăm lui Dumnezeu să ne curăţească viaţa de întinăciune. El ne trimite câte-o răstignire în fiecare zi, câte-o săptămână a patimilor, câte-o viaţă pe cruce, iar noi, în nepriceperea noastră, neştiind căile lui Dumnezeu, ne rugăm mai cu foc să ne scape de cruce. Iisus n-a făcut aşa; nici noi să nu facem.

S-ar putea spune că Iisus S-a născut pe cruce.

Toată viaţa lui Iisus a fost ca atare. Iar din cea mai grea cruce: moartea, a izbucnit şi biruinţa cea mai mare: învierea, sau omorârea morţii. Căci Iisus o biruise în viaţă; iar cu moartea Sa, cea de bună voie a biruit-o şi pentru toţi oamenii, de la începutul până la sfârşitul lumii.

Cu Învierea lui Iisus avem chezăşia că vom învia şi noi, ca Iisus, căci El e începătorul, pentru noi, în toate.

Altă mărturie a veşniciei noastre, mai tare ca aceasta, nu ne-a dat nimeni.

Poate că tocmai fiindcă e cea mai tare, uluieşte obişnuitul în care dormim, şi poate tocmai de aceea nu îndrăznim să credem în învierea noastră. Iar fără această credinţă, viaţa noastră parcă n-are sens, nici scop în sine, tare-i decolorată şi neliniştită.

Creştinismul se întemeiază şi dăinuieşte pe Întemeietorul său: pe învierea Lui din morţi, ultimul cuvânt.

Noi suntem care de obicei cădem din creştinism, iar nu creştinismul. Noi cădem, nu Iisus. Minciuna iudeilor n-a surpat învierea lui Iisus. Dumnezeu nu cade. Dar căzând noi din creştinism ni se **pare** că a căzut creştinismul, ni se pare că a căzut altcineva nu noi.

Sunt foarte strânse: moartea cu învierea. Multora li se pare că se isprăveşte totul cu mormântul. Creştinul însă îşi scrie pe crucea de la căpătâi: „Aştept învierea morţilor".

Credinciosul nu se teme de moarte, fiindcă a desfiinţat-o Iisus. Iisus i-a schimbat sensul, întorcându-i altfel rostul. Acum, moartea pentru credincios e ultimul botez, ultima curăţire a vieţii.

Suntem în gândirea sf. Pavel, spunând că botezul nostru, prin care am intrat în creştinism, se desăvârşeşte cu botezul cu care s-a botezat Iisus; şi că sfânta noastră împărtăşanie se împlineşte cu paharul pe care l-a băut Iisus.

Spre aceste sfârşituri: Botez şi Pahar, – convingeri ca munţii –, fireşte că trebuie nevoinţă, trebuie virtuţi. Dar unde sfârşesc virtuţile; unde duc ?

Ele nu sunt scopuri în sine. Nu urmărim virtuţile pentru ele însele; ele sunt mijloace pentru dobândirea Adevărului.

Şi Dumnezeu e Adevărul.

Aşa înţelese virtuţile, cu acest rost urmărite, ele duc pe om până la moartea pentru Adevăr, ceea ce e **înviere**. Că a-ţi primejdui viaţa pentru Dumnezeu şi oameni, nu poate fi moarte, chiar trecând prin ea, ci cu atât mai vârtos înviere şi bucurie a învierii.

De ce nu ne temem noi de moarte ?

Pentru a răspunde la întrebarea aceasta mă folosesc de învăţătura celui dintre sfinţi, Părintelui nostru Maxim Mărturisitorul, despre răsturnarea rostului morţii.

Sfântul ne învață că: de unde, înainte de răstignirea lui Iisus moartea era o pedeapsă dată firii, după pogorârea lui Iisus în împărăția morții, și stricarea ei, Iisus i-a răpit pe toți morții, care erau drepții Vechiului Testament, și a întors moartea asupra ei însăși, asupra păcatului, și nu mai mult asupra firii omului.

Omul a fost renăscut în Iisus, iar morții nu i s-a mai dat decât păcatul lui.

Primul dintre oameni care a fost sustras morții, a fost tâlharul de pe cruce, care a intrat în Împărăția Vieții „astăzi" (– „vei fi cu Mine în Rai !") adică din însăși această viață.

Cu stricarea împărăției morții, cu deschiderea Împărăției Cerurilor, sensul morții s-a schimbat, dintr-o pedeapsă într-o binefacere. De acum moartea nu mai e o pedeapsă dată firii, ci o pedeapsă dată păcatului. – Iar la aceasta ne învoim din toate puterile. De aceea nu ne temem de moarte. Dacă viața noastră a fost o viață a lui Iisus, nici moartea noastră nu va fi deosebită. Căci zice sfântul Pavel: „Toți cei ce vor să trăiască viața în Hristos, prigoniți vor fi !"

Dar credința a fost superioară celor mai înfricoșate chinuri. Organic, chinuri de moarte, îngrozitoare, se dovedeau neputincioase în fața vieții sfinților. Ei nu mureau când voiau muncitorii, ci când voia Dumnezeu. Așa ca și Iisus: că deși oricare dintre chinurile prin care a trecut, omenește puteau să-L scoată din viață, totuși a supraviețuit tuturora, și a murit când a împlinit toate cuvintele grăite prin Prooroci. Precum la Iisus așa și la sfinți vedem, de nenumărate ori, această superioritate a credinței asupra morții, când mucenicii supraviețuiau focului, strivirii între pietroaie, mutilărilor celor mai îngrozitoare, trebuind – spre a pune capăt rușinii pe care o mâncau prigonitorii – să le taie capul cu sabia.

Tot șirul sfinților mucenici au biruit moartea, că i-au știut neputința și n-au fugit de ea, când împrejurarea le-a îmbiat-o. Ei au biruit moartea, ca moarte.

Iată în ce înțeles primim moartea, ca o eliberare, ca o ultimă spălare a vieții, un câștig al morții lui Iisus și o arvună a învierii Sale, premiza și concluzia tuturor învierilor.

Iată câtă înviere e în crucea noastră cea de toate zilele; câtă înviere e în săptămâna patimilor noastre, care e viața aceasta toată. Iar

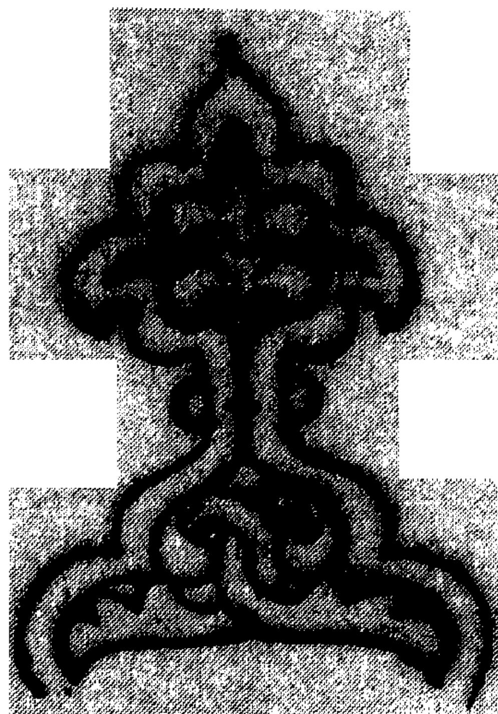
de vom fi vrednici şi de asemănarea cu Iisus, aceasta numai din acestea se dovedeşte.

Deci viaţa noastră în Hristos şi viaţa lui Iisus în noi ne duc de la chip la asemănare, de la început până la sfârşit.

Iar a trăi pe Hristos, e a învia din morţi !

Slavă Învierii Tale, începătura învierii noastre.

Prislop,
25.IV.49.

CUVÂNTAREA DESPRE PLOAIE

- 21 -

Mersul vremii atârnă de mersul purtării.

Deci dacă ne vom înţelege cum trebuie asupra acestui lucru, veţi vedea vremea umblând bine; iar dacă voi nu veţi schimba purtarea spre bine, mi-am răcit gura degeaba şi ne-om usca de secetă.

Ştiu din Scripturi, că de înţelesul oamenilor cu povăţuitorii lor atârnă multe, pe care le trimite Dumnezeu de sus, de la cârma lumii şi a lucrurilor, sau le opreşte. „Că de se vor învoi doi sau trei laolaltă întru numele Meu, orice vor cere de la Tatăl, Eu voi face lor.”

De aceea aţi şi venit, ca să cerem ploaie de la Dumnezeu.

Seceta e un necaz care usturǎ pământul, dar seacă şi curajul omului. E un chip mai aspru prin care Dumnezeu cheamă pe oameni la îndreptare.

„La necaz, cheamă-Mă pe Mine, zice Domnul, şi-ţi voi ajuta ţie !” – Şi cum putem chema pe Dumnezeu ?

Îl putem chema şi cu gura şi cu rugăciunea, dar cea mai ascultată chemare a lui Dumnezeu – să ştiţi – e schimbarea purtării: sfinţirea vieţii.

A-ţi face viaţa mai curată, a te libera de păcat, o poţi face în orice vreme. Nimeni nu te opreşte, creştine, să te faci mai bun, mai curat şi mai cuminte. „Drept aceea când cineva nu e liber de păcat, să nu pună vina pe altcineva, să nu pună vina pe stat sau pe împrejurări, ci pe sine însuşi, pe lipsa tăriei sale de credinţă, pe lipsa dragostei sale de Dumnezeu. Că întotdeauna cei ce au trăit în păcat au pus vina pe alţii. Aceştia-s mereu cu cârteala pe buze” (Pastorala de Paşti, I.P.S. Nicolae Bălan, Sibiu 1949).

Dar ascultaţi un schimb de cuvinte între Dumnezeu şi oameni. Odată oamenii I s-au plâns că tare-o duc greu cu necazurile, cu lipsurile şi cu păcatele.

- Drept aţi zis, fiilor, că o duceţi greu cu păcatele; deci dacă o duceţi greu cu păcatele, nu le mai faceţi !...

Omul se roagă lui Dumnezeu să-l scape de necazuri, iar Dumnezeu se roagă de oameni să-şi schimbe purtările. Socotiţi şi voi, care de cine să asculte întâi ?

Să nu daţi vina pe Dumnezeu că El ne usucă pământul de sub picioare şi vlaga din oase. Să nu-I faceţi nedreptatea aceasta.

Toate necazurile noi ni le-am pricinuit, cu păcatele noastre, şi ele sunt urmări şi plată îndesată pentru păcate, până vom înţelege la ce îmblăteală ne duc de nas, ca să ne săturăm odată de ele !

Iar precum că necazurile vieţii sunt un grai mai aspru al lui Dumnezeu cu oamenii, iată ne stau mărturie cuvintele Scripturii. Sunt 3500 de ani de când s-au scris cuvintele acestea, dar mereu rămân dovada, că **noi** silim pe Dumnezeu să ne bată:

Levitic 26:
Binecuvântarea şi blestemul

„Să nu vă faceţi idoli, nici chipuri cioplite; nici stâlpi să nu vă ridicaţi; nici pietre cu chipuri cioplite cu dalta să nu vă aşezaţi în pământul vostru, ca să vă închinaţi la ele, că Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru. Zilele de odihnă ale Mele să le păziţi şi locaşul Meu cel sfânt să-l cinstiţi, că Eu sunt Domnul.

De veţi umbla după legile Mele şi de veţi păzi şi plini poruncile Mele, **vă voi da ploaie la timp**, pământul şi pomii îşi vor da roadele lor. Treieratul vostru va ajunge până la culesul viilor, culesul viilor va ajunge până la semănat; veţi mânca pâinea voastră cu mulţumire şi veţi trăi în pământul vostru fără primejdie. **Voi trimite pace pe pământul vostru** şi nimeni nu vă va tulbura; voi goni fiarele sălbatice şi sabia nu va trece prin pământul vostru. Veţi alunga pe vrăjmaşii voştri şi vor cădea ucişi înaintea voastră. Cinci din voi vor birui o sută şi o sută din voi vor goni zece mii şi vor cădea vrăjmaşii voştri de sabie înaintea voastră.

Căuta-voi spre voi şi vă voi binecuvânta; veţi avea copii, vă voi înmulţi şi voi fi statornic în legământul Meu cu voi. Veţi mânca roadele vechi din anii trecuţi şi veţi da la o parte pe cele vechi pentru a face loc celor noi. Voi aşeza locaşul Meu în mijlocul vostru şi sufletul Meu nu se

va scârbi de voi. **Voi umbla printre voi,** voi fi Dumnezeul vostru şi voi poporul Meu. Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru, Cel ce v-am scos din pământul Egiptului, ca să nu mai fiţi robi acolo; am sfărâmat jugul vostru şi v-am povăţuit cu fruntea ridicată.

Iar de nu Mă veţi asculta şi de nu veţi păzi aceste porunci ale Mele, de veţi dispreţui aşezămintele Mele şi de se va scârbi sufletul vostru de legile Mele, neîmplinind poruncile Mele, şi călcând legământul Meu, atunci şi Eu am să Mă port cu voi aşa: **Voi trimite asupra voastră groaza, lingoarea şi frigurile,** de care vi se vor secătui ochii şi vi se va istovi sufletul; veţi semăna seminţele în zadar şi vrăjmaşii voştri le vor mânca. Îmi voi întoarce faţa împotriva voastră şi veţi cădea înaintea vrăjmaşilor voştri; **vor domni peste voi duşmanii voştri** şi veţi fugi când nimeni nu vă va alunga.

Dacă nici după toate acestea nu Mă veţi asculta, atunci înşeptit voi mări pedeapsa pentru păcatele voastre. Voi frânge îndărătnicia voastră cea mândră şi cerul vostru îl voi face ca fierul, iar pământul vostru ca arama. În zadar vă veţi cheltui puterile voastre, că **pământul vostru, nu-şi va da roadele sale,** nici pomii din ţara voastră nu-şi vor da poamele lor.

Dacă şi după acestea veţi umbla împotriva Mea şi nu veţi vrea să Mă ascultaţi, atunci vă voi adăuga lovituri înşeptit pentru păcatele voastre; **voi trimite asupra voastră fiarele câmpului,** care vă vor lipsi de copii; vor prăpădi vitele voastre şi pe voi vă voi împuţina aşa, încât se vor pustii drumurile voastre.

Dacă nici după aceasta nu vă veţi îndrepta, împotrivindu-vă Mie, atunci şi Eu voi veni cu mânie asupra voastră şi vă voi lovi înşeptit pentru păcatele voastre. **Voi aduce asupra voastră sabie răzbunătoare,** ca să răzbune legământul Meu. Iar dacă vă veţi ascunde în oraşele voastre, voi trimite asupra voastră molimă şi veţi fi daţi în mâinile vrăjmaşului. Pâinea, care vă hrăneşte, o voi lua de la voi; zece femei vor coace pâine pentru voi într-un cuptor **şi vor da pâinea voastră cu cântarul** şi veţi mânca şi nu vă veţi sătura.

Dacă nici după aceasta nu Mă veţi asculta şi veţi păşi împotriva Mea, atunci şi Eu cu mânie voi veni asupra voastră şi vă voi pedepsi înşeptit pentru păcatele voastre; veţi mânca din carnea fiilor voştri şi din carnea fiicelor voastre. Dărâma-voi înălţimile voastre şi voi strica stâlpii voştri; trupurile voastre le voi prăbuşi sub dărâmăturile idolilor voştri şi

se va scârbi sufletul Meu de voi. **Oraşele voastre le voi preface în ruine**, voi pustii locaşurile voastre cele sfinte şi nu voi mirosi miresmele plăcute ale jertfelor voastre. Pustii-voi pământul vostru aşa încât să se mire de el vrăjmaşii voştri care se vor aşeza pe el; iar pe voi vă voi risipi printre popoare; în urma voastră Îmi voi ridica sabia şi va fi pământul vostru pustiu şi oraşele voastre dărâmate. Atunci pământul se va bucura de odihnele sale în zilele pustiirii lui; când voi veţi fi în pământul vrăjmaşilor voştri, atunci pământul vostru se va odihni şi se va bucura de odihna lui. În toate zilele pustiirii lui el se va odihni cât nu s-a odihnit în zilele de odihnă ale voastre, când locuiaţi voi în el. Celor ce vor rămâne dintre voi le voi trimite în inimi frica în pământul vrăjmaşilor lor; **până şi freamătul frunzei ce se clatină îi va pune pe fugă** şi vor fugi ca de sabie şi vor cădea când nimeni nu-i va alunga. Se vor călca unul pe altul, ca cei ce fug de sabie, când nimeni nu-i va urmări şi nu veţi avea putere să vă împotriviţi vrăjmaşilor voştri.

Veţi pieri printre popoare şi vă va înghiţi pământul vrăjmaşilor voştri. Iar cei ce vor rămâne din voi se vor usca pentru păcatele lor în pământurile vrăjmaşilor voştri, se vor usca şi pentru păcatele părinţilor lor. Atunci îşi vor mărturisi fărădelegile lor şi fărădelegile părinţilor lor, cum au săvârşit ei nelegiuiri împotriva Mea şi au păşit împotriva Mea. Pentru care şi Eu am venit cu mânie asupra lor şi i-am adus în pământul vrăjmaşilor lor; atunci se va supune inima lor cea netăiată împrejur şi vor suferi ei pentru nelegiuirile lor. Şi Eu Îmi voi aduce aminte de legământul Meu cu Iacov, de legământul Meu cu Isaac, şi de legământul Meu cu Avraam Îmi voi aduce aminte **şi de pământ Îmi voi aduce aminte**." (Levitic 26,1-42)

Din locul Scripturii, pe care vi l-am citit, aţi tot auzit despre „poruncile Mele". Să ştiţi că poruncile mele sunt poruncile vieţii, – şi voi aveţi multe greşeli faţă de viaţă: faţă de viaţa voastră, faţă de viaţa copiilor voştri – viitorul neamului.

Dacă scrie că numai sufletul drepţilor odihneşte pe Dumnezeu, închipuiţi-vă cât se chinuieşte în sufletul păcătoşilor ? Cât se chinuieşte Dumnezeu într-o dărâmătură de om. – La câtă umilinţă supun oamenii chipul şi asemănarea lui Dumnezeu ! (Nicăieri n-am văzut atâta dărâmare în firea omenească, pre cât am găsit prin părţile acestea). Prin urmare nicăieri atâta piedecă în calea mersului vremii ca pe-aici. Trei

păcate sunt grozav de grele pe aici. (Cruţ urechile copiilor şi păstrez secretul lor. Conştiinţa fiecăruia are cuvântul.)

Dacă nu ascultaţi de conştiinţă, ascultaţi cuvântul mai răspicat al Scripturii. Dacă nu ascultaţi nici cuvântul Scripturii, aşteptaţi, din nou, împlinirea lui. Dar tot e mai bine să nu mâniaţi pe Dumnezeu, ci să vă întoarceţi.

- Ceea ce mă rog să vă ajute !

Prislop
1.V.949.

MIRONOSIȚELE
- 22 -

Azi e o Evanghelie deosebită: N-are nici o idee nouă. Mântuitorul lipsește din ea; lipsesc Apostolii; lipsește cuvântul Domnului chiar, – dar totuși ceva este:

- Sunt roadele propoveduirii Domnului. Câteva femei: Maria Magdalena, Maria lui Iacov și Salomeia, ducând mir de mult preț, dragoste pentru Iisus, pe care-L știau în mormânt, recunoștința pentru învierea lor din păcat.

Erau clipe de groază, în care orice îndrăzneală în legătură cu Iisus se putea pedepsi cu moartea. Chiar unul din ucenicii Lui se lepăda cu jurământ că nici nu L-a cunoscut pe Iisus.

Părea, pentru o clipă, că s-a terminat cu creștinismul.

Prigoana începuse.

Dar vine îndrăzneala de unde nimeni n-ar fi bănuit: de la niște femei.

Acestea sunt mironosițele (purtătoarele de mir) care au ridicat, primele, steagul creștinismului, vestind Învierea Domnului.

Ele iubeau pe Iisus, fiindcă El le-a ridicat la noua concepție despre viață. Aceasta le-a adus pe urmele Lui. Iar El le-a făcut primele vestitoare ale Învierii.

Faptul Învierii Domnului a frânt toată protivnicia, a înlăturat toată îngrozirea din calea lor.

- Ce-au cunoscut ele în Iisus ?

- Iubirea divină care le-a purificat viața, le-a înnoit sufletul, le-a transfigurat existența. O iubire care străbate în adâncuri, care răscolește toată ființa, care creează din nou.

Această iubire a crescut și în sufletul lor.

Această iubire le-a făcut, din femei slabe, fricoase, mai tari decât toate protivniciile lumii, le-a făcut mai tari ca moartea, de care nu se mai temeau.

La aceste însuşiri duce Iisus pe oricine care se întâlneşte cu El. Aceste însuşiri sunt cele ce fac pe omul nou, renăscut din Dumnezeu, un vestitor al învierii.

Femeile mironosiţe au fost învrednicite de Dumnezeu să fie primele vestitoare ale Învierii lui Iisus, ale naşterii din nou a omului; – şi au corespuns.

Mărturie mai stau de-a lungul veacurilor şi toate sfintele fecioare, care şi-au închinat viaţa lui Iisus; stau mărturie toate muceniţele, care L-au mărturisit prin suferinţă şi moarte – şi prin ce putere, ar fi trecut toate acestea, dacă nu prin iubirea ce-o aveau de Iisus. Aceasta-ţi dă bucuria care întrece frica pe care-o are firea de chinuri.

Stau mărturie a învierii toate mamele creştine, care au adus copiii lor, ce s-au făcut stâlpi ai Bisericii lui Hristos, mucenici ai creştinătăţii, suflete de eroi şi sfinţi.

Prin rugăciunea sfintei Elena s-a încreştinat Constantin cel Mare, împăratul roman şi imperiul roman.

Prin rugăciunea Clotildei s-a încreştinat Clodius şi poporul francilor.

Prin rugăciunea Nonei s-a încreştinat Iviria (Georgia).

Macrina e bunica, iar Emilia e mama sfântului Vasile cel Mare.

Antusa e mama sfântului Ioan Gurădeaur, iar Monica e mama fericitului Augustin.

Maria Magdalena

Era o mare stricată a vremii. Nimeni nu-i rezista. Frumoasă era; un şarpe de aur, încolăcit pe braţul gol, îi mărea vrăjirea; bogată încă era. Cu lumea mare stătea bine; toţi i-au căzut la picioare.

A auzit de Iisus lucruri deosebite decât despre ceilalţi bărbaţi ai lumii. Un dor trufaş de-a-L cunoaşte i-a încolţit în inimă.

A vrut să-L ispitească pe Iisus.

S-au întâlnit.

Dar nu s-a putut apropia de El.

Iisus o privea din oarecare depărtare, aşa cum priveşte Dumnezeu, nu cum priveşte bărbatul.

În faţa sfinţeniei dracii ei nu pot nimic. O părăsesc unul câte unul, până la şapte – zice Evanghelia. Erau cele şapte păcate de căpetenie, care strică firea omenească.

Când aceştia au părăsit-o, cade umilită în genunchi, având alt cuget, altă faţă, altă ţinută. Şi, ruşinată, se acoperă cât poate mai bine cu haina romană, ce-o avea aruncată peste umăr.

Iisus nu i-a aprobat păcatele, n-a osândit-o, n-a mustrat-o, n-a lepădat-o; nu i-a vorbit, dar nici n-a tăcut.

I-a grăit în conştiinţă.

În faţa lui Dumnezeu te pierzi pe tine.

Dar te regăseşti în El, aşa cum nu te-ai cunoscut niciodată, dar cum, poate că ai dorit întotdeauna.

În faţa lui Iisus revii la firea ta adevărată – şi te aduce iubirea de oameni a lui Dumnezeu.

Altfel iubeşte Dumnezeu de cum iubeşte omul.

Omul amestecă iubirea cu plăcerea şi asta-i decăderea lui. Iubirea lui Dumnezeu te ridică deasupra ta, te creşte la mărimi sufleteşti nebănuite, până prinzi, între oameni fiind, asemănare dumnezeiască.

Iisus s-a întâlnit apoi cu această Marie Magdalenă în Betania, satul surorilor lui Lazăr, în casa lui Simon fariseul.

Aci adusese ea altceva lui Iisus, decât prima dată. Acum aduse un vas frumos cu mir de mult preţ. Transformarea ei sufletească a făcut-o să-L caute pe Iisus, – de data aceasta cu o iubire sfinţită de pocăinţă – şi, neavând ceva mai bun să-I aducă, I-a adus lacrimile, cu care I-a spălat picioarele şi I le-a şters cu părul bogat al capului ei.

Simon fariseul, care reprezenta opinia publică, nu ştia cum că Maria Magdalena era o copilă a lui Dumnezeu. De aceea începe să-L judece pe Iisus, că „dacă ar fi Acesta Prooroc, ar şti cine-i şi ce fel de femeie este aceasta care se atinge de El" (Luca 7,39) şi nu s-ar compromite, primind-o cu atâta dragoste.

(Ăştia-s oamenii, sau mediul social: te strică, îţi ajută să te strici, se bucură că-i strici şi tu, ca pe urmă tot ei să te ţintuiască la stâlpul de osândă...)

Iisus a corectat această acuză necinstită, cu pilda celor doi datornici, dintre care, unul iubea mai mult pe stăpânul său, fiindcă i-a iertat o datorie mai mare.

Iată ce-a făcut Iisus pentru Maria Magdalena.

De unde oamenii, între ei, cel mai adesea nu fac decât să-şi profaneze templul de lut al conştiinţei, Iisus le ridică viaţa la înălţimea şi la valoarea conştiinţei: că-s fiii lui Dumnezeu şi temple ale Duhului Sfânt.

Această putere a lui Iisus, această încredere pe care i-a dat-o El: iubirea Lui curată, de făptura Sa, a transformat-o dintr-o profanată a vremii, într-o mironosiţă, model pentru toate vremile.

Şi, din voinţa lui Iisus, e vestită fapta ei de iubire peste tot pământul.

O aşa femeie nu se mai temea de primejdia de-a merge la mormântul lui Iisus: Iubirea ei pentru Iisus biruise frica de moarte.

De aceea iubirii i s-a dat, prima, să vestească Învierea !

Prislop
8.V.49.

ORBUL DIN NAŞTERE ŞI SUFLETELE OARBE
- 23 -

Multă vreme n-am înţeles tâlcul orbului din naştere. Nu înţelegeam explicaţia lui Iisus. Nu-i mirare. E mare deosebire între noi şi Iisus !

Noi dăm să trecem cât mai repede pe lângă Lazării Lumii, neputând răbda suferinţa lor, pentru că suntem incapabili în faţa ei. Bani n-avem, putere n-avem, inimă n-avem, – n-avem nimic în faţa suferinţei. Deci, fugind de Lazări, fugim în propria noastră nimicnicie.

Aşa şi ucenicii, delegaţii noştri de lângă Dumnezeu, îl întreabă pe Iisus: „Învăţătorule, cine a păcătuit, acesta sau părinţii lui, de s-a născut orb ?"

- Când nu poţi nimic, faci ştiinţă: întrebi de cauză; iar când cauza e un păcat, faci morală. Dar oricum, chiar încercuiţi în neputinţe, încercăm o măsură preventivă. Ceea ce au păţit alţii, tu poţi să nu păţeşti, dacă ocoleşti greşelile lor.

Se vede că Iisus vorbea cu ucenicii despre puterea dezastruoasă pe care o au păcatele, greşelile împotriva vieţii, de-a schimonosi viaţa omului şi a o chinui în întunerecul orbiei şi al altor suferinţe.

Acum să vedeţi deosebirea între noi şi Dumnezeu. Iisus era Dumnezeu. Mulţi n-au ştiut şi nici nu vor şti aceasta.

Vindecarea minunată a orbului din naştere face dovada dumnezeirii lui Iisus şi arată omului marginile puterii şi ştiinţei sale.

Noi ocolim Lazării. Iisus îi cunoştea şi-i chema la Sine. Cunoştea pe Natanael, de pe când era copil mic, ascuns sub smochin, de urgia lui Irod. Cunoaşte acum pe orbul acesta, mai înainte de-a se naşte, dezvăluindu-ne cu el o taină a lui Dumnezeu: că „nu s-a născut orb nici pentru păcatele lui, nici ale părinţilor săi, ci pentru ca să se arate lucrul lui Dumnezeu cu el".

Într-o altă împrejurare Iisus se mărturiseşte a fi mai înainte de Avraam; într-alta, mai înainte de a fi lumea. Icoanele Îl arată pe Iisus zidind pe Adam. Şi aşa este: „Toate printr-Însul s-au făcut, ce s-a făcut”.

A face ochi vii din pământ şi scuipat, nu mai e treabă de om, ci lucrul lui Dumnezeu. A drege nişte ochi, a tăia albeaţa de pe ei, le mai merge şi doctorilor, dar a face ochi noi – şi încă din aşa material, şi pe care-l mai trimiţi şi la spălat în apa Siloamului, iar asta la un orb din naştere – aceasta a putut-o face numai Cel ce a zidit pe Adam cu mâna, din ţărână.

Acesta este tâlcul tămăduirii orbului din naştere: **Dumnezeu Tatăl a vrut să descopere pe Dumnezeu Fiul, ca creator al lumii şi ca autor al vieţii.**

La această voinţă a Tatălui s-a aprins duhul lui Iisus; şi-a însuşit această voinţă ca o misiune a Sa în lume, aşa cum e într-o lumină aprinsă însuşirea de a lumina.

Cunoscând Iisus pe orb, că-i omul prin care Tatăl are să facă lumii o revelaţie a Fiului, ca autor al vieţii, cunoscând voia Tatălui, pe care şi-a însuşit-o drept misiunea vieţii sale pământeşti – model pentru noi pământenii – cu această dumnezeiască siguranţă „a scuipat pe pământ şi a făcut tină din scuipătură şi a uns ochii orbului cu tină (adică găurile ochilor) şi a zis: Mergi de te spală în scăldătoarea Siloamului ! Deci s-a dus şi s-a spălat şi a venit văzând”.

Dar lucrul lui Dumnezeu nu se termină cu nişte ochi la reparat. – Deşi pentru noi oamenii, ar fi totuşi un lucru convingător al dumnezeirii lui Iisus; convingător pentru simplul motiv că, până astăzi, ştiinţa a făcut aparate **ca** ochiul, aparatul fotografic şi altele, dar ştiinţa omului n-a putut face **ca viaţă**, nici măcar un bob de grâu sau un ou de muscă.

Împărăţia vieţii e împărăţia lui Dumnezeu.

Natura vieţii, naşterea şi susţinerea ei, atârnă de Dumnezeu, de la creaţia ei până la sfârşitul lumii.

„Deschide-vei mâna Ta şi toate se vor umplea de bunătăţi; retrage-vei mâna Ta şi toate se vor usca şi-n ţărână se vor întoarce.”

Deci să ne cunoaştem marginile şi vom recunoaşte pe Dumnezeu. Faptele lui Dumnezeu, care toate-s minuni ale vieţii, pun pe oameni în multe nedumeriri. Aşa s-a întâmplat şi cu orbul din naştere, care a căpătat vederea prin minune.

Vecinii, şi cei ce-l văzuseră orb, începură primii a se nedumeri despre el; cine-o fi, el sau altcineva, care seamănă cu el ? Iar el zicea: eu sunt ! Oamenii nu ies uşor din nedumerire. Mărturisirea orbului despre „Omul care se cheamă Iisus" şi care i-a făcut ochii din pământ nu i-a lămurit deloc. Drept aceea îl duc la interogatoriul fariseilor din Templu.

Şi era sâmbătă, zi sensibilă pentru iudei. Deci de la început ancheta era sortită să iasă prost.

Iată-l din nou pe Iacov al Vechiului Testament luptându-se cu Dumnezeu.

Dar iată-l şi pe orbul din naştere transformat în misionar.

Urmează un schimb de întrebări şi răspunsuri despre cum a demers căpătarea vederii, precum şi despre persoana care a dat vederea. Orbul apăra pe dătătorul ochilor săi; fariseii îl huleau precum că e păcătos; – deşi unii recunoşteau că om păcătos nu poate da vedere orbilor.

Neisprăvind nimic au chemat pe părinţii orbului. Aceştia, înfricaţi de farisei, dau doar mărturie că acesta a fost orb din naştere, e fiul lor, dar cum vede acum şi cine i-a dat vederea, ei nu ştiu. Se lepădară de-a mărturisi pe Dumnezeu, lăsând darul mărturisirii fiului lor „că-i în vârstă, deci însuşi să grăiască despre sine".

Jidovii se sfătuiseră să dea afară din sinagogă pe oricine care va mărturisi pe Iisus că e Mesia, adică Fiul lui Dumnezeu, aşteptatul neamurilor. Asta o ştiau toţi, şi părinţii orbului, de aceea au fugit de un răspuns răspicat: precum că ochi, unde nu erau din naştere, numai Dumnezeu putea să pună.

Deci au chemat a doua oară pe omul care fusese orb şi-l sileau în numele lui Dumnezeu să zică rău despre Iisus, că este păcătos.

N-a zis.

Din nou l-au pus să povestească vindecarea sa. Omul şi-a permis atunci o întrebare care i-a înfuriat: „Acum v-am spus; au vreţi să auziţi iarăşi ? Au doară vreţi să vă faceţi şi voi ucenicii Lui ?"

Auzind fariseii acestea, au sărit cu ocara pe el, grăind totuşi adevărul: „Tu eşti ucenicul Lui; noi suntem ai lui Moise ! Pe Moise îl ştim, pe acesta nu-l ştim de unde este !"

În altă împrejurare au fost şi mai nestăpâniţi la mânie, zicând despre Iisus că-i de la diavolul. (Matei 12,24).

Aşa-i firea omului păcătos: când îi loveşti dracii, îţi zice că tu eşti drac.

La această sucită întorsătură de minte, pe care-o fac prejudecăţile în capul fariseilor, şi care-i opreşte de-a şti pe Iisus că de unde este, omul care a căpătat vederea trupească, prin mărturisire capătă şi vederea sufletească. Astfel auzim din gura lui una dintre cele mai frumoase mărturisiri: „Aceasta e minunea, că voi nu ştiţi de unde este, iar El mi-a deschis ochii. Ştim că Dumnezeu pe păcătoşi nu-i ascultă, ci, de este cineva cinstitor de Dumnezeu, şi face voia Lui, pe acela îl ascultă. Din veac nu s-a auzit ca cineva să fi deschis ochii celui născut orb. De n-ar fi acesta de la Dumnezeu, n-ar fi putut face nimic”.

Asta era credinţa: tare ca muntele, a acestui nou misionar al lui Iisus. Deci fariseii, văzând că nu pot isprăvi nimic cu el, l-au ocărât: că păcătos fiind, îi învaţă pe ei – drepţii – tainele lui Dumnezeu, – şi l-au dat afară.

Iată tragicul situaţiei. Orbul căpăta vederea, iar fariseilor li se întunecau ochii de mânie asupra lui şi a lui Iisus. Un duh rău îi ţinea de inimă ca să nu recunoască pe Iisus şi să se lumineze şi ochii sufletelor lor.

Iisus a tămăduit orbia ochilor, dar n-a putut tămădui orbia răutăţii. Orbia răutăţii nu are leac, dar... are pedeapsă.

Să urmărim de-acum desăvârşirea vederii orbului din naştere şi desăvârşirea orbiei sufleteşti a fariseilor.

Când a auzit Iisus că l-au dat afară din sinagogă, aflându-l, i-a zis: „Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu ?” Răspuns-a el şi a zis: „Cine este Doamne, ca să cred într-însul ?” şi i-a zis Iisus: „L-ai şi văzut, şi e cel ce grăieşte cu tine”. Iar el a zis: „Cred, Doamne. Şi s-a închinat Lui”.

Omul acesta, cu care avea Dumnezeu rostul să descopere lumii pe Fiul Său ca şi creator al vieţii, făcându-i din tină o pereche de ochi, s-a învrednicit de la Dumnezeu, la rându-i, de descoperirea lui Iisus ca Fiul lui Dumnezeu, prin însăşi dumnezeiasca mărturisire. De puţine ori, s-a descoperit Iisus pe Sine ca Fiul lui Dumnezeu: o dată samarinencii, a doua oară acestui orb din naştere şi a treia oară ucenicilor, înainte de slăvitele Sale patimi.

Poate că aceasta a fost, în lumea aceasta, recunoştinţa lui Dumnezeu către el, pentru că a purtat cu răbdare orbia fără vină şi

pentru că L-a mărturisit pe Iisus „de la Dumnezeu” înaintea tăgăduitorilor Săi: că l-a învrednicit de o rară descoperire dumnezeiască.

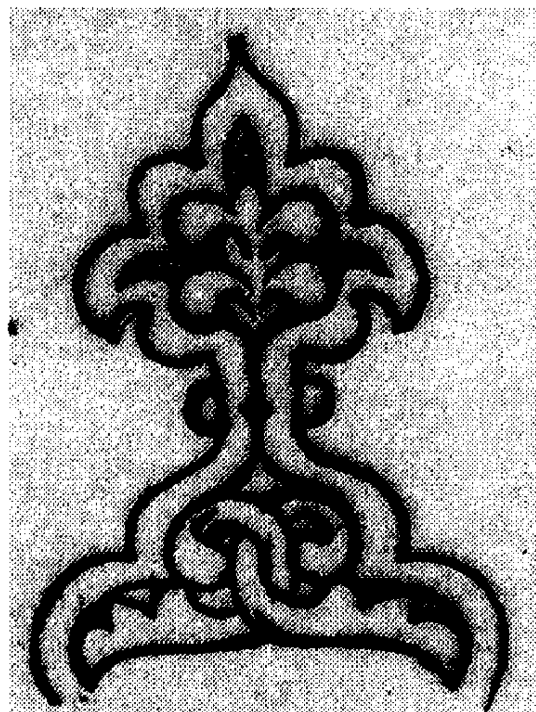
Orb fiind şi a căpăta, prin minune, o pereche de ochi, e o mare bucurie a vieţii, o ieşire fericită din întunerec. Ieşirea la lumina veacului acestuia. Pământean fiind şi a te hotărî să mărturiseşti pe Dumnezeu cu orice preţ şi luare în derâdere, e o şi mai mare bucurie, care te poate duce până la deschiderea ochiului credinţei că ţi se descoperă Iisus, Fiul lui Dumnezeu, Cel care e cu noi în toate zilele până la sfârşitul veacului.

A vedea pe Iisus, e o fericire care nu se aseamănă cu nici o bucurie pământeană. Iar aceasta se întâmplă din când în când şi din neam în neam, ca să nu se stingă dintre oameni siguranţa existenţei lui Dumnezeu.

Credinţa în Dumnezeu şi mărturisirea Lui e ieşirea sufletului din întunerec în lumina dumnezeiască, ieşirea în lumina veacului viitor.

Iată o tămăduire deplină, iată un misionar neînfricat al lui Iisus.

Obreja
27.V.49.

CUNOAŞTEREA DE DUMNEZEU
- 24 -

Creştinismul se adresează persoanei. Se adresează celor trei facultăţi ale sufletului: cunoaşterea, iubirea şi voinţa.

Texte:

1. Cunoaşterea Sfintei Treimi, aceasta este viaţa veşnică. (Ioan 17,3).
2. „De mă va iubi cineva, poruncile Mele va păzi şi voi veni împreună cu Tatăl şi la el ne vom face locaş" (Ioan 14,23).
3. „Iar voi fiţi desăvârşiţi, precum Tatăl vostru cel ceresc desăvârşit este" (Matei 5,48)

Iată deci cele trei însuşiri sufleteşti: cunoaşterea de Dumnezeu, ca o condiţie a vieţii veşnice; iubirea, o condiţie a îndumnezeirii omului; şi voinţa, o condiţie a desăvârşirii.

Nu ni se cer lucruri imposibile. Desăvârşirea să nu sperie pe nimeni. În fiecare ins e ascunsă o măsură a sa, pe care o poate ajunge. Fiecăruia i s-a dat cel puţin un talant, cu care-şi poate câştiga mântuirea.

Ni se cere doar **o centrare** a puterilor noastre sufleteşti în jurul lui Iisus, în care sunt ascunse toate comorile cunoştinţei şi ale înţelepciunii.

El e calea şi uşa Împărăţiei.

Cuvântul: „De se vor aduna doi sau trei în numele Meu, acolo voi fi şi Eu în mijlocul lor" se poate înţelege în mai multe feluri, după sfinţii Părinţi. Se pot înţelege şi oamenii, se pot înţelege şi cele trei puteri ale sufletului, de care am pomenit şi se pot înţelege şi cele două sau trei părţi ale omului: sufletul şi trupul.

Subliniem această centrare a făpturii noastre în jurul persoanei lui Iisus, fiindcă de această centrare a firii noastre în jurul, sau în mijlocul lui Dumnezeu, atârnă calitatea creştinismului nostru.

E un creştinism defectuos acela care exaltă numai câte una dintre aceste trei însuşiri ale sufletului. De pildă: creştinismul nu e numai

cunoaştere, căci aceasta duce la raţionalism, – la o micşorare a lui pe măsura minţii omeneşti, mărginită şi neajutorată. Nu e nici numai iubire sau sentiment, căci aceasta duce la misticism, care nu e sănătos, în cele mai multe cazuri, şi sfârşeşte în fanatism. Nu e nici numai voinţă, căci numai cu această însuşire, se ajunge la activism şi autoritarism, un fel de dictatură în numele lui Iisus.

Prin urmare, câtă vreme facultăţile sufleteşti nu-s unificate în Hristos, omul nu e centrat în jurul lui Dumnezeu, creştinismul său e un creştinism sectar, sau dătător de sectă.

Şi în confesionalism este ceva sectar când se exaltă deosebirile şi li se dă o importanţă pe care n-o au.

Îmbinarea armonică a însuşirilor sufleteşti, asta e ceea ce urmăreşte creştinismul pentru creerea omului nou, căci aşa erau acestea în Iisus.

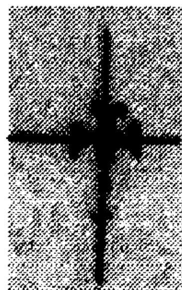
Unde găsim pe Iisus ?

1. Ascuns în poruncile Sale.
2. Acoperit în Tainele Sale.
3. Nevăzut de faţă în orice cruce a vieţii.
4. Întreg în Biserică, în marea obşte a Bisericii.

Pe Dumnezeu nu-L putem cunoaşte decât prin Iisus Hristos, care-I calea noastră la Tatăl. Iar pe Iisus nu-L putem câştiga fără poruncile, Tainele, Crucea şi Biserica Sa, prin care făptura noastră se strămută din vrajba celor de aici în pacea împărăţiei ce va să vie.

Găsind pe Iisus ne găsim pe noi înşine, destinul şi veşnicia noastră.

<u>Oradea,</u>
5.VI.49.

UNDE MAI SUNT LIMBILE DE FOC ?

- 25 -

Astăzi, 50 de zile după Înviere, s-a întregit Revelaţia.

Astăzi s-a predicat de oameni, prima dată pe pământ, despre Sfânta Treime.

Duhul Sfânt, a treia Faţă a lui Dumnezeu, a venit din Cer: „fără veste, ca o suflare de vifor, şi a umplut toată casa unde şedeau ucenicii. Şi li s-a arătat, despărţindu-se nişte limbi, ca de foc, şi s-a lăsat câte una pe fiecare din ei. Atunci s-au umplut toţi de Duhul Sfânt" (Faptele Apostolilor 2,2-4). Iar în casă erau Sfinţii Apostoli şi Maica Domnului: prima societate în Duhul Sfânt.

Deci astăzi este ziua întemeierii Bisericii.

Societatea care trăieşte în Duhul Sfânt, sau societatea Duhului Sfânt cu oamenii.

Astăzi Duhul Sfânt unifică neamurile. Biserica are în lume rolul unificării neamurilor.

Prima Biserică a întemeiat-o Duhul Sfânt în Ierusalim şi aceasta şi-a luat numaidecât misiunea în lucru. Toate neamurile care se întâmplaseră de faţă în Ierusalim, astăzi aud cuvântul lui Dumnezeu în limba lor „cât se mirau toţi şi se minunau".

De ce se mirau şi se minunau ? Iată câteva antecedente.

La început a fost o singură limbă între oameni şi se înţelegeau toţi. Aceasta a fost până la turnul lui Babel. Zidirea din Babilon voia să fie o legitimă apărare a oamenilor împotriva lui Dumnezeu, care, pentru fărădelegi, îi prăpădise cu potopul.

Această „apărare" a fost pedepsită cu înmulţirea şi neînţelegerea limbilor. Până în ziua de astăzi se aude ecoul acestei pedepse. Orice neînţelegere, învrăjbire şi confuzie se cheamă „babilonie" şi „marele Babilon", şi dă a se înţelege că din el lipseşte Dumnezeu, sau a fost izgonit.

Astăzi, în ziua Cincizecimii, pedeapsa din Babilon încetează.

Toate neamurile pământului, adunate în Ierusalim – Scriptura pomeneşte 16 – astăzi se unifică întru o înţelegere de Dumnezeu, prin puterea şi lucrarea Sfântului Duh, dată Sfinţilor Apostoli, dată primei Biserici. Astăzi toate neamurile aud, în limba lor, despre singurul lucru care mai poate uni laolaltă: despre existenţa unei „Societăţi" desăvârşite, a Sfintei Treimi.

Deci marea societate a neamurilor e îndemnată să fie reflexul pământesc al acestei „Societăţi" cereşti, singura soluţie a ieşirii neamurilor din babilonie.

Dar ziua Pogorârii Duhului Sfânt mai însemnează şi ieşirea omului din omenesc şi frică, în dumnezeiesc şi senin dumnezeiesc. Apostolii, deşi văzuseră, ba chiar şi ei făcuseră lucruri mai presus de fire, ei, care s-au încredinţat de marea realitate a învierii din morţi, încă mai plăteau tribut: tremurau din toate fibrele neputinţei omeneşti.

Duhul Sfânt, prin pogorârea Sa, a şters frica din fire.

Putere de sus şi limbă de foc s-a dat omului.

De acum nu mai grăiau din ale lor, ci din Duhul Sfânt. Aşa e firesc: Dumnezeu să grăiască omului despre Sine, din om.

Dar atunci omul ia foc şi lumină dumnezeiască.

Divina prezenţă strămută omul în fericirea după care de altfel umblă – a supremei certitudini. Atunci nu mai e putere pe lume, de care să se teamă, deşi el nu e o primejdie pentru nimeni.

Numai aşa se explică minunea că 12 oameni simpli, dar convinşi de evidenţa divină, au biruit imperiul roman, stârnind în el o revoluţie fără arme, cum nu s-a mai văzut alta. Au cutreierat până la marginile pământului, înfruntând toate primejdiile vremii şi locurilor, câştigând credincioşi lui Dumnezeu, nu numai prin viaţa şi cuvântul lor, ci până şi cu moartea lor, ultimul gest, şi cel mai puternic, de biruinţă a spiritului asupra materialităţii lumii acesteia.

Iată ce destin are un om îmbrăcat în Duhul Sfânt: ce poate o limbă de foc a divinei prezenţe.

- Unde mai sunt astăzi limbile de foc ?

- Aceasta nu e o întrebare, ci o propunere, pentru Pogorârea Duhului Sfânt ...

Oradea,
6.VI.49.

CREDINȚA SUTAȘULUI
- 26 -

Rar s-a întâmplat să bucure oamenii pe Dumnezeu. Bucurie în cer se face când un păcătos se-ntoarce; dar bucuria pe care-a făcut-o sutașul din Capernaum lui Iisus e cu totul alta. Acesta era roman, sabie stăpânitoare peste Israil. Cu toate acestea îi plăcea credința într-un singur Dumnezeu, al lui Israil, și în Mesia pe care-L așteptau iudeii. De aceea le-a și clădit o sinagogă în Capernaum.

Căpitan roman, lasă la o parte mândria uniformei, lasă la o parte părerile vremii despre sclavie și iată-l că aduce ceva nou în fața lui Iisus: iubirea de oameni.

Sutașul prețuiește pe ordonanța sa la rangul de om și intervine pentru el înaintea Proorocului lui Israil.

Căpitanul roman se roagă pentru ordonanță...

Dar nu numai rugăciune, nu numai iubire de om, ca om, ci și credință vrednică de Dumnezeu. Sutașul roman L-a recunoscut pe Iisus, Dumnezeu.

Iudeii n-au putut face aceasta.

Aceasta L-a mirat pe Iisus și L-a bucurat.

Săvârșirea minunii nu ne mai miră. Nu l-a mirat poate nici pe sutaș, de vreme ce aceasta era, după credința sa, un fapt de la sine înțeles și fără discuție.

*

Cam ce-am putea potrivi pentru noi, din Evanghelia cu sutașul ? Cred că acestea:

Ce preț are, înaintea lui Dumnezeu, credința fără discuție în Iisus Hristos, ca Dumnezeu.

Ce bucurie-I făceau lui Iisus dovezile iubirii de oameni, – și mai ales când aceștia-s neînsemnați.

Că nu-i neapărat de trebuință să vie Mântuitorul personal, pe jos, oarecum, ca să se săvârșească lucrul lui Dumnezeu.

Că ar fi bine să avem şi noi smerenia pe care o avea sutaşul, a nevredniciei de-a intra Dumnezeu în casa noastră, – că tocmai această smerenie Îl sileşte să vie şi să pună la rând ale noastre, toate.

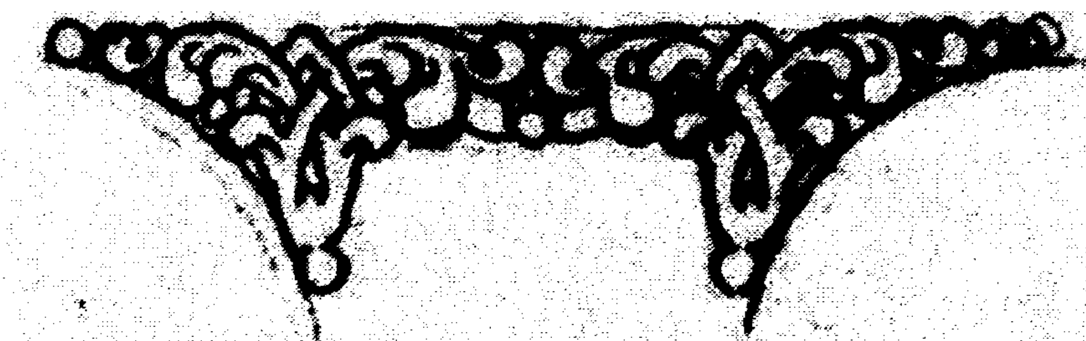
Că numai o viaţă curată e în stare să asigure darurile acestea sufleteşti, care L-au bucurat pe Iisus.

Să-i fim recunoscători acelui sutaş roman, că ne-a dat model de credinţă şi curăţie sufletească. Să-i fim recunoscători că, în locul nostru, totuşi s-a găsit cineva să-L bucure pe Iisus. Au mai fost şi alţii: Marta şi Maria, surorile lui Lazăr; cu Lazăr era prieten. Avea şi alţi Lazări, iar mai pe urmă L-au bucurat cuvintele înţelepte ale tâlharului de pe cruce.

Am băgat de seamă că ori de câte ori bucura cineva pe Iisus, Iisus sălta cu Duhul şi spunea lucruri privitoare la viaţa viitoare. Aşa a fost şi cu prilejul bucuriei pe care i-a făcut-o sutaşul. Atunci a descoperit Iisus soarta evreilor până la sfârşitul lumii: că vor rămâne cei mai de pe urmă, deşi au fost chemaţi cei dintâi în Împărăţia lui Dumnezeu.

Dar dacă noi, creştinii, suntem înaintea lor, aceasta n-o putem menţine decât cu credinţa după modelul sutaşului.

Prislop,
10.VII.49.

PROOROCUL DE FOC

- 27 -

Iată o personalitate a Vechiului Testament, care s-a impus lumii creştine, şi la tot poporul, ca nimeni altul. Ilie e cel mai mânios prooroc. Pomenirea lui e legată de trăznete. (De altfel, într-o vreme când numai el singur mai rămăsese prooroc al Dumnezeului adevărat, pare că nu mai rămânea altă cale decât urgia lui Dumnezeu, împlinită prin gura pogorâtoare de trăznete şi prin cuţitul ucigaş de mincinoşi al lui Ilie.)

Cu toate acestea Dumnezeu l-a smerit şi pe el, că s-a temut de urgia unei femei, regina Izabela, a vremii. Ba şi moartea şi-a rugat-o.

*

Poate că Providenţa îl ţine mereu treaz în conştiinţa creştinătăţii şi pentru că mai are a-l trimite pe pământ în vremea celei mai de pe urmă necredinţe.

Râvna lui mânioasă pentru Dumnezeu, va avea în vremea acelor 1290 de zile – de la Daniil – să vestească cele şapte cupe ale mâniei lui Dumnezeu asupra pământului.

Cum va fi acea strâmtoare, cum n-a mai fost alta de la începutul lumii nici nu va mai fi, am putea, pe departe, să ne dăm oarecum seama.

În acele zile: „Mulţi vor fi curăţiţi, albiţi şi lămuriţi; iar cei nelegiuiţi se vor purta ca cei nelegiuiţi. Toţi cei fărădelege nu vor pricepe, ci numai cei înţelepţi vor înţelege" (ce vreme este: apropierea celei de A Doua Veniri) (Daniil 12,10).

Deci când se va coace neghina, Proorocul de foc îi va vesti văpaia ce-o aşteaptă.

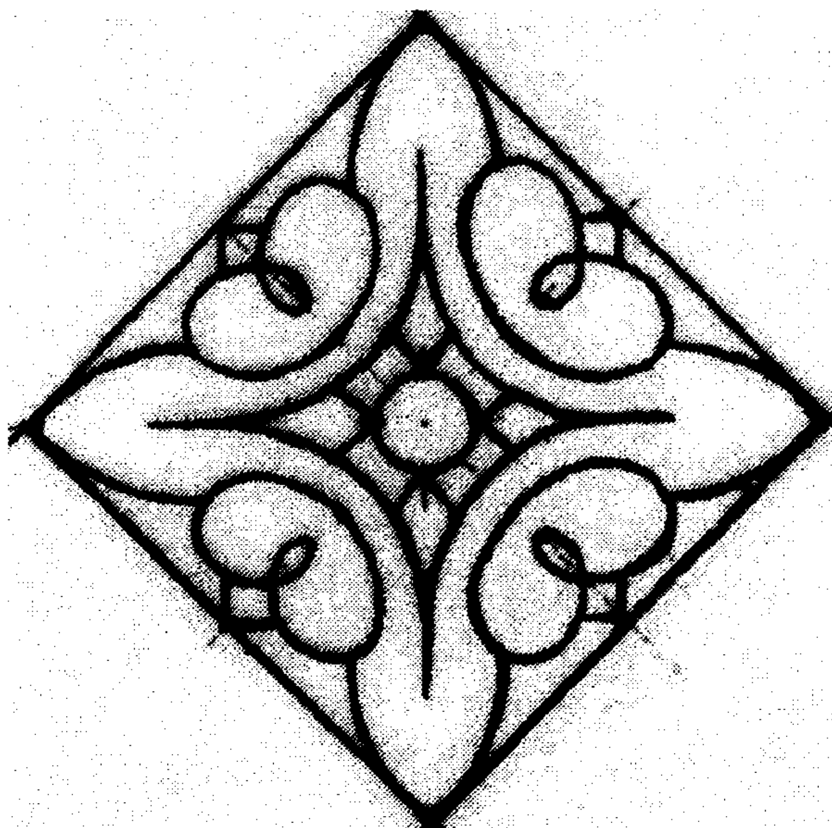
Şi-l vor omorî; – crezând că aşa au terminat cu Dumnezeu. Dar Dumnezeu îl învie pe Ilie.

Protivnicii îşi dau seama de zădărnicia protivniciei lor, şi „rămăşiţa din Israel" primeşte credinţa în Hristos – cum ne asigură sfântul Pavel (Romani 11,25-26).

Poate că pentru aceste destine viitoare pomenirea şi mânia fulgerelor sale lovesc câteodată, chiar şi în zilele noastre, de aşa fel cât te pune pe gânduri...

Prislop,

20.VII.49.

IISUS ŞI SLĂBĂNOGUL
- 28 -

Aceştia sunt cei doi fii ai lui Dumnezeu: Iisus, mai înainte de toţi vecii, şi omul, fiul vremelniciei. Acesta de al doilea, a ajuns rău, a ajuns slăbănog.

Unii sunt slăbănogi după trup, alţii după minte: nu pot înţelege şi nu se pot bucura de bine.

S-a dovedit aceasta în nenumărate rânduri, când Iisus făcea bine omului.

*

Iisus a tămăduit un slăbănog. Nu-i nici o mirare – Dumnezeu fiind. Ce-a făcut ? – L-a iertat de păcate; de greşelile săvârşite împotriva vieţii, împotriva firii sale, şi i-a dat porunca să fie iarăşi om, rudenia lui Dumnezeu.

- De altfel pentru această refacere a omului a şi venit Iisus între oameni. El ne-a spus, cu toate prilejurile, că păcatele, greşelile împotriva vieţii, acestea sunt cauza pentru care omul a ajuns un mutilat al vieţii acesteia.

Refacerea omului este refacerea acestei înrudiri pierdute.

E de neînţeles cum nu simte omul cu sufletul că a ieşit din omenie, ci abia simte cu trupul, că s-a depărtat de Dumnezeu şi a ajuns o grămadă de doage.

E de neînţeles că durerea trupului îl face să ceară ajutorul lui Dumnezeu, pe când de durerea sufletului, de strâmbarea sau amorţirea lui, nici că se mişcă.

E de neînţeles cum oamenii aleargă după sănătatea trupului, dar după iertarea păcatelor aşa de puţini. Aceasta din urmă face înţeleasă pe cea dintâi.

Iisus le avea pe amândouă: şi puterea de-a ierta păcatele şi puterea de-a tămădui firea de neputinţe. Făcea ochi unde nu erau din naştere, îndrepta gârbovi, învia nervii omorâţi de păcate, învia morţii omorâţi de moarte.

Nouă, preoţilor, încă ne-a dat Iisus jumătate din darul Său: darul de-a ierta păcatele omului în numele Său. A doua jumătate, a tămăduirii organice, nu ne-a mai dat-o, fiindcă şi aşa toţi oamenii aşteptăm să fim transformaţi, din oameni pământeşti, în oameni duhovniceşti, în oameni nemuritori, în oameni cereşti.

A făcut Iisus minuni – şi oamenii cred că cele mai mari sunt cele care privesc sănătatea trupului – dar marea minune a învierii din morţi, e ceea ce mărturisim când zicem: „aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să vie. Amin".

Abia atuncea va scăpa firea omului de slăbănogie.

Până atunci are putinţa de-a scăpa de păcate. – Şi aceasta e o minune mai mare decât a tămădui un stomac, o mână uscată, sau repararea unui ochi. Sunt lucruri grele şi acestea, dar n-au nimic religios în ele. Le fac şi medicii.

Omul le cere lui Dumnezeu; cere minuni.

În definitiv ce cere omul ?

Cere sfinţenia pe care a pierdut-o.

Acesta-i singurul lucru pe care-l cere şi Dumnezeu din partea omului. Iar sfinţenia vieţii o pot avea şi oamenii cu un trup neputincios.

De aceea, nouă preoţilor, Iisus ne-a dat numai o jumătate din darul Său, rămânând ca cealaltă Însuşi să o împlinească, când va înceta desăvârşit slăbănogia omului, la înviere.

Dar a doua nu se dobândeşte fără prima.

Însăşi vestirea Împărăţiei Cerurilor a început cu cuvântul pocăinţei.

Prislop,
24.VII.49.

HULITORII ŞI MĂRTURISITORII
- 29 -

Iisus, mergând, tămăduise doi orbi şi îndată după aceea şi un mut îndrăcit. De faţă erau două feluri de oameni: mulţimile şi fariseii.

Mulţimile mulţumeau lui Dumnezeu, că niciodată nu s-au arătat aşa lucruri în Israel, în vreme ce fariseii huleau pe Iisus, zicând că scoate dracii cu mai marele dracilor, – cu alte cuvinte, că e în înţelegere cu dracii, – că chiar El are drac.

E ştiută lupta pe care o duceau fariseii împotriva lui Iisus, fiindcă Iisus scotea poporul de sub exploatarea fariseilor şi cărturarilor.

E ştiută şi osânda pe care le-o vestea Iisus, „cărturarilor şi fariseilor făţarnici” şi „vaiurile” care-i aşteptau.

*

Să adâncim puţin câteva lucruri în legătură.

În cărţile lui Moise (Facere 32,28) citim despre Iacov că într-o noapte s-a luptat cu Dumnezeu şi era cât pe ce să-L biruie. Iacov n-a ştiut cu cine se luptă, decât la urmă.

De la această luptă Iacov s-a numit Israel, adică neamul care s-a luptat cu Dumnezeu.

Era noapte. Era nepricepere, necunoaştere de Dumnezeu. Obişnuit atunci te lupţi cu Dumnezeu când nu-L cunoşti. Atunci I te împotriveşti când te crezi cineva.

„Dacă eşti om, în viaţa ta trebuie să te lupţi cu Dumnezeu, precum s-a luptat şi Iacov. Ferice de tine dacă Dumnezeu va câştiga lupta. Şi vai, dacă vei învinge tu pe Dumnezeu, – căci vei rămânea singur pe câmpul de luptă – şi atunci nu tu ai învins, ci moartea.” (Nicolae Velimirovici, „Cugetări despre bine şi rău”, p. 135)

Ce poate să fie că e în stare omul să primească orice altă părere, numai adevărul nu. Se împacă omul şi cu gândul fioros că el e Dumnezeu, iar tot restul nu-i decât natură.

Iată ne-am rugat şi ne rugăm pentru statornicirea timpului, că înnegrea spicul grâului în holde.

Dacă omul ar fi cine se crede, ar da ordin acestei naturi şi ea ar trebui să-l asculte. Dar ea n-ascultă decât de Făcătorul ei. De aceea noi, cunoscându-L pe El stăpânul ei, noi ne rugăm, şi, deşi nevrednici, Dumnezeu ne ascultă rugăciunea.

Natura nu ascultă de autoritatea omului, ci ascultă de autoritatea lui morală, de sfinţenia lui. Ascultă de acea înrudire a omului cu Tatăl său şi făcătorul naturii. Natura nu se impresionează de frumuseţea omului, prea puţin de ştiinţa lui, şi deloc de autoritatea lui. Ascultă însă de smerenia lui.

Povestea nemulţumitului, care a cerut să conducă el vremea şi care, uitând să poruncească vânt pe vremea legatului, la seceriş s-a trezit cu toate spicele goale. A renunţat să mai conducă el vremea.

„Cu cât omul e mai aproape de Dumnezeu, cu atât vede pe Dumnezeu mai mare şi pe sine mai mic. Cu cât omul este mai departe de Dumnezeu, cu atât se vede pe sine mai mare şi pe Dumnezeu mai mic" (Velimirovici). De la această apropiere sau depărtare a vieţii tale de Dumnezeu atârnă multe şi înţelegem multe. Astfel: „depărtarea la care se ţine omul de Dumnezeu îl face uneori să vadă numai omul. Apropierea îi face, pe alţii, să nu mai vadă omul". – Şi trebuie calea de mijloc.

A spune că nu este Dumnezeu ci numai natură, nu dovedeşte nimic despre Dumnezeu. Aceasta arată doar atât: depărtarea aceluia de Dumnezeu. Smerenia vieţii sau trufia ei sunt cei doi factori care ne apropie sau ne depărtează de Dumnezeu. Una Îl mărturiseşte alta Îl huleşte. De aceea,zicem în toate împrejurările potrivite, că mersul vremii *atârnă de mersul purtării.*

Dacă ne înţelegem, turmă şi păstori, să cerem ceva lui Dumnezeu, aşa a spus că ne va da, spre slava Fiului Său, Domnului nostru Iisus Hristos.

Şi nu putem îndrăzni a cere decât o viaţă curată; iar celelalte ni le va da El, căci ştie El că ni le trebuie.

Prislop,
30.VII.49.

SCHIMBAREA LA FAȚĂ
- 30 -

TEXTE
Din cântările Vecerniei și ale Utreniei:

„... De față erau Petru, Iacov și Ioan, ca cei ce aveau să fie cu Tine în vremea vânzării Tale; ca văzând minunile Tale să nu se înfricoșeze de patimile Tale."

„Ucenicii Tăi, Cuvinte, s-au aruncat pre sine jos, pre pământ, neputând suferi să vază chipul cel nevăzut."

„... Ci întărindu-i pre dânșii, împreună și ferindu-i, ca nu cumva prin vederea aceea să-și piardă și viața; ci precum puteau cu ochii trupești, suferind."

„Și pre cei mai mari dintre Prooroci, pre Moise și Ilie i-a adus să mărturisească fără împotrivire dumnezeirea Lui. Și cum că El este raza cea adevărată a ființii părintești, ce stăpânește preste cei vii și preste cei morți."

„Și s-a arătat frumusețea chipului cea dintâi, carea a ridicat întru sine ființa omenească."

„Schimbarea omenească ceea ce va să fie întru a doua și înfricoșată venirea Ta, cu slavă ai arătat-o, Mântuitorule, în muntele Taborului..."

Texte din sfinții Părinți

Sfântul Ioan Gurădeaur:

„Toate ale vieții viitoare vor fi ziuă, strălucire și lumină. Ziua aceea e cu atât mai strălucită ca cea de aici, cu cât aceasta e mai luminoasă ca o candelă. Atunci nu va mai fi noapte, nici seară niciodată, ci o altfel de stare, pe care numai cei ce se vor învrednici de ea o vor cunoaște. Iar ceea ce va întrece toate acestea va fi bucuria de a petrece

neîntrerupt cu Domnul, împreună cu puterile de sus. Că aceste cuvinte nu sunt podoabă goală, să mergem cu gândul pe munte, unde s-a schimbat Hristos la faţă, să-L vedem luminând cum a luminat, deşi atunci nu ne-a arătat toată strălucirea veacului viitor." (P.G. 47,291).

„Trupurile celor ce au bineplăcut lui Dumnezeu vor îmbrăca atâta slavă câtă nici nu pot vedea ochii aceştia. Oarecari semne şi urme întunecoase ale acestor lucruri s-a îngrijit Domnul să ne dea atât în Vechiul Testament cât şi în Noul Testament. Acolo faţa lui Moise era luminată de atâta slavă, încât n-o puteau privi ochii israilitenilor. În Noul Testament cu mult mai puternic şi decât lui Moisi, a strălucit faţa lui Hristos." (P.G. 48,603).

Sfântul Andrei Criteanul:

„Ce vrea să înveţe Mântuitorul, suind pe ucenici pe munte ?
- Să arate slava şi strălucirea atotluminoasă a dumnezeirii Sale, în care s-a mutat natura omenească, ce auzise odinioară cuvântul: «Pământ eşti şi în pământ te vei întoarce.»" (P.G. 97,932-33)

Sfântul Vasile cel Mare:

„Răsplata virtuţii e că devii dumnezeu şi străluceşti în lumina cea preacurată, devenind fiu al zilei aceleia neîntrerupte de întunerec... Căci s-a zis: drepţii vor străluci ca soarele..." (P.G. 29,400.D)

Pateric:

„Se spunea pentru un Avvă al pustiei, că atunci când avea să se săvârşească, şezând părinţii lângă dânsul, a strălucit faţa lui ca soarele. Şi le-a zis lor: «Iată, Avva Antonie a venit». Şi după puţin a zis: «Iată ceata Proorocilor a venit». Şi s-a îndoit în lumină faţa lui. Şi se părea ca şi cum el ar fi vorbit cu oarecine, şi i s-au rugat lui bătrânii, zicând: «Cu cine vorbeşti, Părinte ?» Iar el a zis: «Iată îngerii au venit să mă ia şi mă rog să mă mai lase puţin să mă pocăiesc». Şi i-au zis lui bătrânii: «Nu mai ai trebuinţă să te pocăieşti, părinte». Şi le-a zis lor bătrânul: «Cu adevărat, nu mă ştiu pe mine să fi pus început». Şi au cunoscut părinţii că a atins desăvârşirea. Şi iarăşi de năprazna s-a făcut faţa lui ca soarele; şi s-au temut toţi. Şi le-a zis lor: «Vedeţi, Domnul a venit !». Iar Domnul a zis: «Aduceţi-Mi pe vasul pustiului !»" (Avva Sisoe 14).

Sfântul Simeon Noul Teolog: „Imnele iubirii divine”:

Cuv. XXXIV:

„Ziditorul, – ia aminte ce-ți spun,
Îți va trimite Duhul cel din Dumnezeu
Și te va insufla, va locui și se va sălășlui ființial
Și luminându-te și umplându-te de strălucire, te va turna din nou întreg.
Stricăciosul îl va face nestricăcios și va clădi iarăși
Casa învechită, casa sufletului tău:
Și va face cu totul nestricăcios și trupul întreg
Și te va face pe tine dumnezeu după dar, asemeni lui Iisus.

Cuv. XIV:

„Căci cum ar putea să vadă omul
Slava lui Dumnezeu și firea smerită a omului, firea dumnezeirii ?
Dacă n-ar trimite El însuși Duhul Său dumnezeiesc
Și prin el se dă neputinței firii
Vigoare, tărie și putere și să facă pe om
În stare să vadă Slava Lui dumnezeiască ?
Căci altfel nu va vedea, nici va putea să vadă
Vreunul din oameni pe Domnul venind în Slavă
Și așa vor fi despărțiți nedrepții de drepți,
Și vor fi acoperiți de întunerec păcătoșii
Și toți câți nu vor avea lumina în ei de aici.
Iar cei uniți cu El de-aici, și atunci
Vor fi împreunați tainic și adevărat cu Dumnezeu
Și vor fi nedespărțiți de împărtășirea cu El.
Iisus:
A arătat marea lumină a veacului viitor.
Împărăția Cerurilor s-a coborât pe pământ,
Mai bine zis împăratul celor de sus și al celor de jos
A voit să vină să se facă asemenea nouă,
Ca împărtășindu-ne toți din El, ca din lumină,
Să ne arătăm lumini de-al doilea, asemeni celei dintâi
Și părtași împărăției cerurilor și împreună părtași
Ai slavei să fim, și moștenitori
Ai bunurilor veșnice, pe care nimeni nu le-a văzut vreodată.

Nicolae Arseniev: „Biserica răsăriteană" (pp. 93-94)

Povesteşte Motovilov că într-o zi, pe când sta de vorbă cu bătrânul Serafim, i se întâmplă să vadă pe neaşteptate luminând lumina Duhului Sfânt.

Motovilov, bărbat foarte evlavios, stăruia necontenit pe lângă bătrânul Serafim să-l lămurească: ce este aceea a fi plin de Duhul dumnezeiesc ! Dar lămuririle sfântului Serafim nu-l mulţumeau. „Atunci, povesteşte însuşi Motovilov, mă cuprinse straşnic de umeri, şi-mi zise: «În acest moment, eu şi cu tine, prietene, amândoi suntem în Duhul lui Dumnezeu. – De ce te uiţi aşa la mine ? – Nu pot să mai privesc, Părinte, răspunsei, fiindcă din ochii tăi scapără fulgere. Faţa ţi s-a luminat ca soarele şi nu pot să o mai privesc fiindcă mă dor ochii...» Sfântul Serafim zise: «Nu te teme: uite şi tu luminezi la fel. Acum tu însuţi eşti în plinătatea Duhului dumnezeiesc; altfel n-ai fi putut să mă vezi într-o asemenea stare.» Şi plecându-mi capul către el, îmi spuse încetişor la ureche: «Dă mulţumire lui Dumnezeu pentru darul nespus ce ţi-a făcut !» Apoi îl privii iarăşi în faţă şi mă cuprinse o teamă şi un respect şi mai mare.

În plină lumină a soarelui, în lumina mare de amiaza zilei, închipuiţi-vă faţa unui om care vă vorbeşte. Îi vedeţi mişcarea buzelor, expresia schimbătoare a ochilor, îi auziţi glasul, simţiţi că cineva v-a cuprins de umeri – numai nu-i vedeţi mâinile, nici pe el, nici formele lui, ci numai o lumină orbitoare, care se întinde pe întinsul câtorva verste de jur împrejur, luminând cu raza sa limpede covorul de ninsoare care acoperă pajiştea şi pădurea. Şi ninsoare uşoară care pică în jurul meu şi a falnicului bătrân."

*

Aceasta e lumina învierii – care se arată din când în când pe feţele sfinţilor – mărturie de aici a veacului ce va să vie.

<u>Prislop,</u>

6.VIII.49

IISUS PE MARE
- 31 -

- Iisus sili pe ucenicii Lui să intre în corabie (în Biserică).
- Corabia trecea de cea parte a mării.
- Iisus e luat pe valuri drept o nălucă.
- Petru, ca să scape de îndoiala nălucirii, cere o probă despre existenţa lui Dumnezeu pe mare. I se împlineşte dorinţa, dar „văzând urgia valurilor" se teme şi începe să se scufunde.

Cufundarea lui Petru în îndoială, din cauza evidenţei protivnice, ne învaţă virtutea credinţei: să crezi în chemarea lui Iisus, împotriva mării. Ţine sufletul tău liniştit în Dumnezeu, împotriva talazurilor evidente. A pune evidenţa valurilor în primul plan al sufletului, e îndoială declarată din punct de vedere al credinţei.

A fi în îndoială, din cauza evidenţei, e după fire; a fi în chemarea lui Iisus, e mai presus de fire, e firea după har. Aceasta nu se scufundă în mare.

Prislop,
7.VIII.49.

II

Iată pe scurt faptele petrecute înainte, a căror urmare e Evanghelia de astăzi:

După înmulţirea minunată a câtorva pâini şi peşti la mai multe mii de oameni, oamenii au vrut să-L pună pe Iisus împărat; – spun locurile paralele ale întâmplării. Ziceau ei că Iisus, iată, poate să-i scape de grija – veşnica grijă a omului – că moare de foame.

Iisus S-a amărât profund văzându-i că aşa pământeşte înţeleg ei minunea cu pâinea. Iisus voia altceva cu ei: voia să-i suie la înţelegerea superioară a unei pâini cereşti, la trebuinţa Sfintei Împărtăşanii.

Izbutise Iisus să ridice la o înţelegere superioară, pe o femeie – şi aceea păcătoasă –, de la apa obişnuită la apa cea vie, la o învăţătură şi la o veste, care a făcut-o să-şi lase găleata cu apă obişnuită şi să trezească Samaria în întâmpinarea lui Dumnezeu.

- Dar aci, cu mulţimile n-a izbutit acelaşi lucru. –

De aceea, din cauza amărăciunii, că n-a avut pe cine ridica la trebuinţa după o pâine a vieţii veşnice, de aceea a încheiat repede cu ei, a silit pe ucenicii Săi să intre într-o corabie, îndreptându-i de ceea parte a mării Galileii, iar El s-a retras singur să se roage.

Era seară şi s-a făcut noapte. Pe mare s-a iscat furtună. Corabia era în mijlocul mării şi în mijlocul nopţii. – Ucenicii îngrijoraţi – dacă nu chiar speriaţi – se gândeau la Iisus. Când erau mai bântuiţi de groază, iată văd pe Domnul umblând pe mare şi apropiindu-Se de ei.

Pe ei nu-i părăsise.

*

Lăsăm descrierea faptelor concrete şi trecem la semnificaţia lor. Toate întâmplările şi faptele în care apare şi persoana Mântuitorului au o semnificaţie pentru toate veacurile. Toată viaţa lui Iisus, cu toate amănuntele ei, are o permanenţă peste veacuri. –

Deci corabia ucenicilor e corabia Bisericii. Biserica e corabia ucenicilor lui Iisus, care are să-i treacă de cea parte a mării, de cea parte a lumii.

Marea e marea vieţii acesteia, care, câteodată se înfurie de vânturi. Sfântul Pavel le spune: „Vânturile tuturor învăţăturilor". Marea înfuriată începe să fie o primejdie; iar pe deasupra o mai acopere şi noaptea: „noaptea neştiinţei şi a uitării de Dumnezeu", – cum îi zic Părinţii.

În atare împrejurări Iisus, deşi vine pe mare ca pe uscat, e luat drept o nălucă, – poate tocmai de aceea că e mai presus de marea înfuriată.

Petru se face delegatul acestei societăţi omeneşti, zbuciumate de valuri şi acoperite de întunerec, cere o probă despre existenţa reală a lui Dumnezeu, ca să scape de îndoiala nălucii.

I se împlineşte dorinţa, dar, „văzând urgia valurilor, se temu şi începu a se scufunda".

Cufundarea lui Petru în îndoială, din cauza evidenţei protivnice, ne învaţă să luăm aminte la virtutea credinţei: să crezi în chemarea lui Iisus împotriva mării. Să ţii sufletul tău liniştit în Dumnezeu, împotriva talazurilor evidente.

A pune evidenţa valurilor în primul plan al sufletului, aceasta e îndoială declarată, din punctul de vedere al lui Dumnezeu.

Pe aceasta a mustrat-o Iisus, zicându-i lui Petru: „De ce te-ai îndoit, puţin credinciosule ?!”

Recunoaştem: a fi în îndoială, din cauza evidenţei, din cauza întunerecului nopţii, din cauza sufletului îngrozit, a bănuielii: „nu cumva Dumnezeu e o nălucă”, – recunoaştem: e după fire.

Dar, a fi în chemarea lui Iisus, în credinţa în El, împotriva evidenţei contrare, aceasta e mai presus de fire, e firea după Har.

Această credinţă, mai presus de fire, e clar că nu se scufundă în mare.

După ce Iisus a tămăduit îndoiala din sufletul ucenicului, a tămăduit şi marea de vifor, încât s-a făcut linişte mare, cât s-au temut ucenicii.

Iată, trebuie să creadă Cineva pentru noi, până ce credem şi noi: că Iisus nu e o nălucă. (– Şi că totuşi de El ascultă marea...)

*

Dar corabia Bisericii e şi Casa Bărbatului înţelept; – Iisus e bărbatul înţelept, care şi-a clădit casa pe stâncă – dumnezeirea Sa – şi au venit ploile şi vânturile şi valurile şi au izbit într-însa şi n-au putut-o dărâma, fiindcă era clădită pe stâncă. Dar iată, în minunea aceasta, stânca umbla pe mare şi sprijinea corabia ucenicilor.

Aşa a fost până acum: au venit cercările asupra Bisericii: vânturile, ploile, valurile: ereziile, prigoanele – veacuri de-a rândul – şi ispitele triumfului. – Da, şi biruinţele Bisericii sunt încercări. Un cugetător creştin din zilele noastre zice, nici mai mult nici mai puţin, că Biserica a supravieţuit ereziilor, a supravieţuit prigoanelor, dar nu se poate spune că s-a comportat la fel, când a ajuns în ispita triumfului.

E de-ajuns să ne amintim de veacul al IV-lea al erei creştine – veac de libertate pentru creştinism, creştinismul religie de stat –, aşa se ticăloşiseră creştinii, încât un istoric al vremii scrie că dacă n-ar fi trimis

Dumnezeu pe sfinţii Vasile, Grigorie şi Ioan Gurădeaur, ar fi trebuit să vie Hristos a doua oară.

Iată de ce e cu voia lui Dumnezeu ca marea să fie înfuriată câteodată.

*

Unde e Biserica ?

Zic unii: „Unde-s doi sau trei, adunaţi în numele Meu..."
Zic alţii: „Încuie-te în cămara ta şi te roagă în ascuns..."
Şi iarăşi alţii: „Biserică sunt eu «Templu al Duhului Sfânt»."
Iar alţii zic: „Unde e Papa, acolo e Biserica".

Vechiul Testament – Sfânta Sfintelor cuprindea:
1) Tablele Legii; 2) Mana din pustie, şi 3) Toiagul lui Aaron.
Noul Testament – Sfântul Altar:
1) Sfânta Evanghelie; 2) Sfânta Împărtăşanie, şi 3) Sfânta Cruce.

Unde sunt acestea acolo e Biserica. Acolo e şi Pâinea Vieţii de care voia să le vorbească mulţimilor, – dar n-a avut la cine.

Arad,
14.VIII.49.

Bossuet: Oeuvre oratoires, de Ed. critique de L'Abbé J. Lebarq, Paris, 1927. Tom. III. Iisus umblă pe mare. Marcu 6,47.

202: „Biserica e asemănată cu o casă zidită pe stâncă şi totuşi ca o corabie care înoată prin mijlocul valurilor, bântuită de vânturi şi furtuni. – Parcă nimic mai slab ca Biserica, mereu agitată; şi nimic mai tare ca ea, fiindcă nimic n-a putut-o cufunda, şi iată rămâne mereu neatinsă, cu toate sforţările iadului.

Iisus pare să o părăsească furtunii, şi El vrea să treacă pe lângă ea, ca şi când nu L-ar fi atins primejdia ei.

Totuşi să nu credeţi c-a uitat-o: El va îngădui ca valurile să o zbuciume, dar nu să o înece, nici să o cufunde. El porunci vânturilor şi «ele se opriră; El intră în corabie şi ajunge la liman».

203: Iată cele trei furtuni furioase care au tulburat starea Bisericii: de îndată ce apăru pe pământ, s-a ridicat necredinţa şi a înteţit persecuţiile; apoi curiozitatea s-a stârnit şi ea a făcut să se nască ereziile; în sfârşit corupţia moravurilor s-a ivit, care aşa de puternic a umflat talazurile, «cât corabia părea aproape învăluită».

Necredincioşii s-au adunat ca să-i distrugă temeliile; ereticii au ieşit ca să-i smulgă copiii şi să-i deşire măruntaiele; iar dacă creştinii răi au rămas în sânul său, aceasta ca să-i împingă veninul până la inimă.

Trebuie că e bine întărită această Biserică, dacă ea şi-a susţinut trăinicia, cu toată silinţa prigoanelor; cu toate atacurile ereziilor, ea a fost stâlp al adevărului; cu toate pogorămintele depravărilor, Biserica a rămas totuşi centrul iubirii.

204: Nu e de mirare – dacă vom înţelege omul. Spun, că noi toţi avem în adâncul inimi o începătură (principiu) de împotrivire şi de respingere a tuturor adevărurilor divine; în aşa măsură că, omul lăsat de capul lui, nu numai că nu le poate înţelege, ci, ca urmare, nu le poate suferi, şi fiind izbit în acest punct, el e ca forţat să le combată. Această începătură de respingere se numeşte în Scripturi necredinţă (Luca 9,41); alteori duh de neîncredere (Efeseni 2,2); alteori duh de necredinţă (Coloseni 3,6). El e în toţi oamenii, dar nu produce în noi toate efectele sale, pentru că darul lui Dumnezeu îl împiedecă.

Dacă veţi sui până la obârşii, veţi găsi, dumneavoastră, că două lucruri produc în noi această respingere: prima e orbia; a doua trufia. Orbia ne e arătată în Scripturi într-un chip limpede: ele spun că «păcătoşii au uitat pe Dumnezeu...» (Psalmii 9,18; 118,139; 49,22). Ce vrea să spună acest «uitat», fraţii mei ? E uşor de înţeles: că Dumnezeu, în adevăr, luminase omul cu cunoştinţa de bine, dar omul a închis ochii de la această lumină; el s-a lăsat condus de simţurile sale; puţin câte puţin el n-a mai gândit la ceea ce nu mai vedea: el a uitat cu uşurinţă ceea ce nu mai gândea.

205: Această uitare n-ar fi mare lucru, ca să ne îndemne la împotrivire, dacă nu i s-ar uni orgoliul (trufia); dar el a venit, spre nenorocirea noastră, ca, pe lângă ca omul să fie orb desăvârşit

(à l'extrémité), pe deasupra să mai fie şi trufaş. Părăsind înţelepciunea lui Dumnezeu, el şi-a făcut o înţelepciune după chipul său: el nu ştie nimic şi crede că ştie toate; – iar dacă i-am aminti că din tot ce spune nu înţelege nimic, o ia ca o înfruntare pentru neştiinţă; el n-o poate suferi, îl irită. Dacă îi lipseşte raţiunea, el întrebuinţează forţa.

206: ...Tot ce nu înţelege, combate. «Tot ce nu înţelege, huleşte.» (Judecători 10). Iată pentru ce le spune Iisus: «Voi vreţi să mă omorâţi, răi ce sunteţi, pentru că cuvintele Mele nu încap (prind) în voi» (Ioan 8,37). Ce teroare, fraţii mei, de-a urzi să omori un om, pentru că nu înţelegi cuvintele lui.

... Cu cât adevărurile erau mai înalte, cu atât superba lor raţiune era turtită (étourdié) şi nebuna lor împotrivire era aprinsă. După acestea, vă mai îndoiţi de acea începătură a împotrivirii, pe care o ignoranţă învechită şi trufaşă a brăzdat-o în inima oamenilor împotriva lui Dumnezeu şi a adevărurilor Sale ? Iisus Hristos a probat-o primul.

Biserica Sa, dăinuind în lume, ca să susţie aceeaşi învăţătură prin care dumnezeiescul Învăţător smintise pe trufaşi, va putea ea fi lipsită de vrăjmaşi ? Nu, fraţii mei, nu-i cu putinţă: fiindcă credinţa pe care o mărturiseşte ea surprinde lumea prin noutatea sa, turbură duhurile prin înălţimea sa; sperie simţurile prin asprimea sa, – iată de ce se pregăteşte ea de suferinţe !

Trebuie ca ea să fie urâtă de toată lumea, şi trebuie s-o ştiţi, creştini, e un lucru de neînţeles ceea ce a suferit Biserica lui Dumnezeu vreme de aproape 400 de ani sub împăraţi necredincioşi. Ar fi nesfârşit de spus. Mulţumiţi-vă cu aceasta că era aşa de împovărată şi de ura publică şi de învinuirile de tot felul, cât era acuzată puternic de toate neorânduielile lumii.

Dacă nu ploua pe pământ, dacă barbarii năvăleau şi făceau prăpăd, dacă inunda Tibrul, creştinii erau cauza !

207: Psalmul 128: «Copiii mei, răspunde Biserica, nu mă mir prin câte am trecut: sunt obişnuită din tinereţile mele; aceiaşi duşmani care mă atacă, m-au prigonit din tinereţile mele.»

... Avel, omorât de frate-său Cain... Enoh... familia lui Noe... Avraam... Moise... Ilie... Profeţii... Iisus Hristos...

Apostolii. Prin urmare, fiii mei, zice Biserica, nu e mirare de prigoane. Priveşte vechimea mea, părul meu argintiu... Nu-mi întorc faţa împotriva lor, pentru a mă împotrivi prigoanelor...

208: Cu toate că par mereu plutind, mâna atotputernică ce-mi serveşte de sprijin va şti cum să mă ferească de înec."

Dacă Dumnezeu o a sprijinit cu atâta putere împotriva prigoanelor, credeţi, dragii mei, că o va lăsa înfrântă de erezii ? Nu, dragii mei, să n-o credeţi.

209: **II.** A doua furtună asupra Bisericii a înteţit-o curiozitatea: curiozitatea, fraţi creştini, e pacostea minţilor, ruina evlaviei şi mama ereziilor. Pentru a înţelege bine acest adevăr, trebuie arătat, înainte de toate, că înţelepciunea divină a pus margini cunoştinţelor noastre. Căci după cum Providenţa văzând că apele mării se întind şi se împrăştiaseră peste tot pământul, acoperindu-i toată suprafaţa, le-a prescris un hotar care să nu le permită de a-l trece, tot aşa, ştiind că neînfrânarea minţilor se va întinde până la infinit, i-a hotărnicit limite peste care i-a poruncit să nu se întindă. (Tit 3,9)

... Dar curiozitatea minţilor trufaşe nu poate suferi această modestie. «Valurile se ridică până la cer şi se pogoară până în străfunduri» – zice Scriptura (Psalmul 106, 25-26)

210: ... Ei sunt turburaţi ca beţivii. În capul lor e huruială. Acolo toată înţelepciunea lor se împrăştie, şi pierzând drumul rătăcesc, înfundându-se în erezii. Arie, Nestorie... curiozitatea voastră v-a pierdut !

Singurul remediu: ascultarea de Biserică.

211: ... Trufia ereticului se răscoală: Ce ?! voi crede eu credinţa altuia ? Eu vreau să văd, să înţeleg eu.

... Copii denaturaţi...

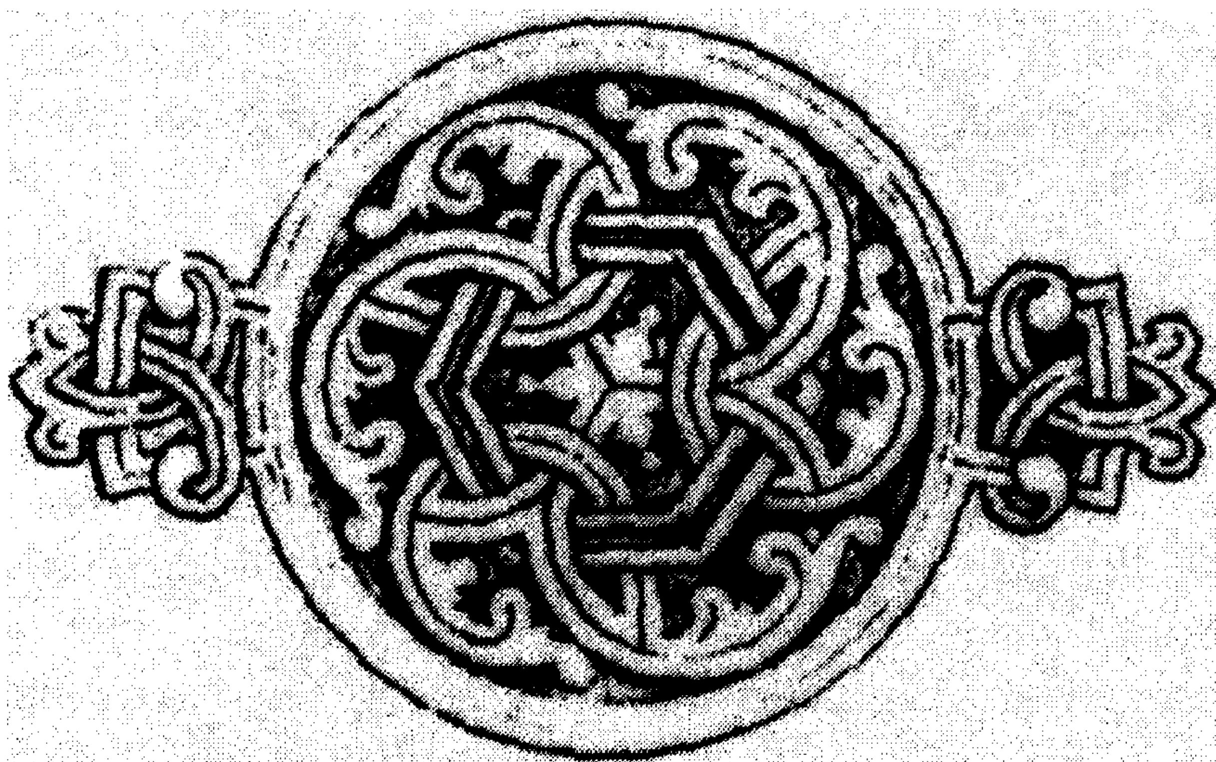
III. Nu vă pot ascunde ruşinea sa: vreau să zic despre purtările stricate ale celor din sânul său.

Prosperitatea a atras pierzarea. (Trândăvia a venit, disciplina a slăbit.) În vreme ce numărul credincioşilor creştea, ardoarea credinţei scădea...

214: Biserica nu-i făcută decât pentru sfinţi – drept că din toate părţile sunt chemaţi copiii lui Dumnezeu; toţi cei ce sunt în număr, să intre, – dar mulţi intră peste număr.

... Dragostea a răcit, scandalul (sminteala) s-a ridicat până în Casa lui Dumnezeu. Iar Satana va zice: «Aceasta e Biserica ? Aceştia sunt urmaşii Apostolilor ?»"
I Corinteni 13.

Arad,
14.VIII.49

MAICA DOMNULUI

- 32 -

Nu se poate vorbi numai despre Maica Domnului.

Ea e prevăzută de Providenţă îndată după căderea omului.

Deci pomenirea Ei, pune din plin, problema refacerii omului.

Primul om refăcut, e Iisus, Fiul Ei, şi toţi ucenicii lui Iisus, deci Ea e şi Maica Bisericii. A fost instituită, chiar de Iisus, când era pe cruce, ca maică a creştinătăţii, când i-a dat pe Ioan de fiu şi lui Ioan i-a dat-o pe Ea de maică.

Dacă viaţa noastră s-ar reduce numai la viaţa aceasta, cea între leagăn şi mormânt, toată zdroaba vieţii ar fi fără sens. Dar viaţa noastră nu e numai atâta.

Ştim de la Iisus, că vom purta şi chipul pe care ni l-a arătat El, schimbându-Se la faţă. Aceasta însă, când Se va naşte în noi Iisus, aşa cum S-a născut în sfânta Fecioară.

Prin asceză şi iubire sufletul nostru trebuie să ajungă la curăţia sufletului fecioară, în care se va naşte chipul nostru veşnic.

Nu e prin urmare numai o urmare a Domnului, o „imitatio Christi", ci şi o urmare a Maicii Domnului. Iar Maica Domnului n-a fost scutită de niciuna din durerile omeneşti. De mică a cunoscut refugiul şi prigoana lui Irod. Sabia durerilor a fost profeţită pentru sufletul Ei.

Ea e modelul desăvârşit de curăţie şi iubire, duse până la jertfă: dovadă, că puţini erau până sub crucea Răstignitului, şi printre cei puţini, era Maica Domnului.

Tot aşa, pe lângă orice răstignit al vieţii acesteia, puţini mai rămân pentru el către Dumnezeu, şi printre cei puţini, e Maica Domnului. – Căci, spre a ajunge la refacerea noastră, trebuie să trecem prin multe răstigniri, şi avem trebuinţă de o inimă de mamă pentru noi către Dumnezeu.

Dumnezeu ne părăseşte uneori; sfinţii nu sunt ascultaţi, dar iubirea de mamă întoarce asprimea Dreptăţii lui Dumnezeu din nou în iubire.

Exod 32: Moise se ruga, strâmtorând pe Dumnezeu: Încetează Doamne urgia Ta şi potoleşte-Ţi mânia şi socoteşte cu blândeţe greşala poporului Tău. Adă-ţi aminte de robii Tăi: Avraam, Isaac şi Iacov...

- Nu ! a răspuns Dumnezeu. Lasă-Mă să-i zdrobesc, căci cu urgie M-am mâniat asupra lor şi vreau să-i prăpădesc !

- Dacă nu-i ierţi, şterge-mă şi pe mine din Cartea Vieţii !

Şi a încetat urgia lui Dumnezeu; şi pentru rugăciunea lui Moise i-a iertat pe ei.

Cine-i Moise şi cine-i Maica Domnului ?

Când te-a lepădat Dumnezeu şi nici sfinţii nu se mai roagă pentru tine, a mai rămas cineva care nu te-a părăsit: e Maica Domnului, iar Maica Domnului e ascultată.

„Între robii lui Dumnezeu şi Maica lui Dumnezeu e o deosebire fără margini" – zice sfântul Ioan Damaschin. Dacă Moise, un rob, poate, prin rugăciunea lui, să oprească urgia lui Dumnezeu şi nu-L lasă să se răzbune pe închinătorii la idoli, – cu atât mai mult rugăciunea sfintei Fecioare Maria, va opri să nu cadă urgia divină, peste păcătosul popor creştin.

Al VII-lea Sobor ecumenic, având în vedere rătăcirile ereticilor despre sfinţi şi despre Maica Domnului, hotărăşte:

„A cinsti şi a mări mai întâi pe Născătoarea de Dumnezeu: mai înaltă decât toate puterile cereşti; iar de asemenea şi pe sfintele Puteri îngereşti, fericiţii şi întru tot lăudaţii Apostoli şi Prooroci, pe sfinţii mucenici, morţi pentru Hristos, pe sfinţii şi de Dumnezeu purtătorii dascăli, şi toţi drepţii cuvioşi bărbaţi, şi a cere mijlocirea lor, pentru că ei ne pot apropia de Împăratul tuturor – Dumnezeu."

Şi cântă Biserica:

„Sub milostivirea Ta scăpăm Stăpână, Născătoare de Dumnezeu Fecioară ! Întru rugăciunile noastre nu ne lăsa pe noi în scârbe, ci ne mântuieşte din nevoi: Una, curată, Binecuvântată: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu."

Arad,
15.VIII.49

LUCRĂTORI UCIGAŞI
VIE SĂLBĂTĂCITĂ
- 33 -

Pilda lui Iisus rezumă toată strădania lui Dumnezeu cu via Sa: lumea aceasta şi cu lucrătorii viei: oamenii. Într-o pildă, rezumatul istoriei.

De aci rezultă că Dumnezeu are un rost cu lumea Sa, la care a întovărăşit şi pe om.

Se tânguie Dumnezeu omului:

„...Am sădit viţă bună, de soi, şi iată acum rodeşte struguri sălbateci... Voi smulge-o şi-o voi arunca-o !"

Împlinindu-se urgia lui Dumnezeu cu via, Ieremia proorocul, omul, se tânguia lui Dumnezeu:

„... Doamne ai milă de via aceasta, pe care a sădit-o dreapta Ta, că iată toată e părăginită şi o râmă mistreţul din pădure..."

Ce înseamnează întunerecul şi ascunzişul pădurii, precum şi cine e mistreţul din pădure, e uşor de bănuit.

*

Iisus a fost scos din vie şi omorât.

Oamenii cred că Dumnezeu nu mai are nici o putere, nici un drept asupra lumii...

Oamenii Îl prigonesc pe Iisus şi în istorie.

Iisus a fost prigonit personal şi omorât.

Au fost prigonite faptele Sale: minunile.

A fost prigonită învăţătura Sa.

Şi au fost prigoniţi toţi ucenicii Săi de-a lungul istoriei.

Pentru acest lucru s-au răsculat şi s-au unit împotriva Lui: ereziile, prigoanele şi coloana nesfârşită a slăbiciunilor omeneşti.

Prislop,
11.IX.49.

VIAŢĂ ŞI VIAŢĂ VEŞNICĂ...

-34-

Toţi suntem condamnaţi la moarte şi mai nimeni nu crede că va muri; – vorbesc de-o credinţă care să-ţi transforme viaţa în vederea morţii, în vederea Vieţii. Toţi suntem chemaţi la viaţă şi mai nimeni nu trăieşte viaţa aceasta după aceea la care suntem chemaţi. Trăim omorând această chemare.

Nu e puţin lucru să zici unui mort: „Scoală, întoarce-te la viaţă !" Aşa ceva nu poate decât Stăpânul vieţii şi al morţii. Şi Iisus e Stăpân şi al morţii şi al vieţii.

Pe oameni îi înfioară întoarcerea unui mort la viaţă, fiindcă obişnuit, aşa ceva nu se întâmplă. Pe Iisus L-a copleşit mila de durerea omenească şi a mângâiat-o, ca nimeni altul.

Trei morţi a înviat: o copilă, un tânăr, – cel de astăzi – şi pe un prieten al Lui, pe Lazăr. Cineva a băgat de seamă că Iisus a înviat pe aceşti trei morţi aşa: pe unul în casă, pe al doilea în drum spre groapă şi pe al treilea din groapă, după patru zile.

Putea să învie pe toţi.

Putea să oprească moartea.

Totuşi n-a oprit definitiv moartea, nici pentru cei pe care i-a înviat. Ei au murit mai târziu iarăşi.

*

Iisus însă dorea omului o altă înviere: o înviere a sufletului; o înviere fără de moarte. Iisus tânjea după transformarea sufletească a omului, după convertirea lui la Dumnezeu.

Iisus a venit înaintea oamenilor cu propria Sa înviere din morţi. Prin aceasta ne arată nouă, oamenilor, ce vom avea să fim. Acum suntem ca noi, atunci vom fi ca El. Numai cât, acum, trebuie să trăim, să simţim, să tânjim şi să suferim ca El – şi pentru aceleaşi pricini. În temeiul unui aşa acum, nădăjduim un aşa atunci.

Iisus ne-a asigurat zicând:

„Amin, amin zic vouă: Cel ce ascultă cuvintele Mele şi crede în Cel ce M-a trimis pe Mine, are viaţă veşnică şi la judecată nu vine, ci s-a mutat din moarte la viaţă” (Ioan 5,24). Iar în alt loc ne spune: „Iar viaţa veşnică aceasta este, ca să te cunoască pe Tine, singurul, adevăratul Dumnezeu, şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis” (Ioan 17,3).

Deci veşnicia noastră, întrucât atârnă şi de noi, atârnă de: ascultarea, credinţa şi cunoaşterea lui Dumnezeu. Trup-suflet; voinţă, simţire şi minte; tot omul e chemat şi ajutat să-şi lucreze luminos veşnicia. Pentru aceştia, care urmăresc rosturile vieţii dincolo de hotarele mormântului, pentru aceştia Însuşi Iisus ne-a spus că se roagă.

*

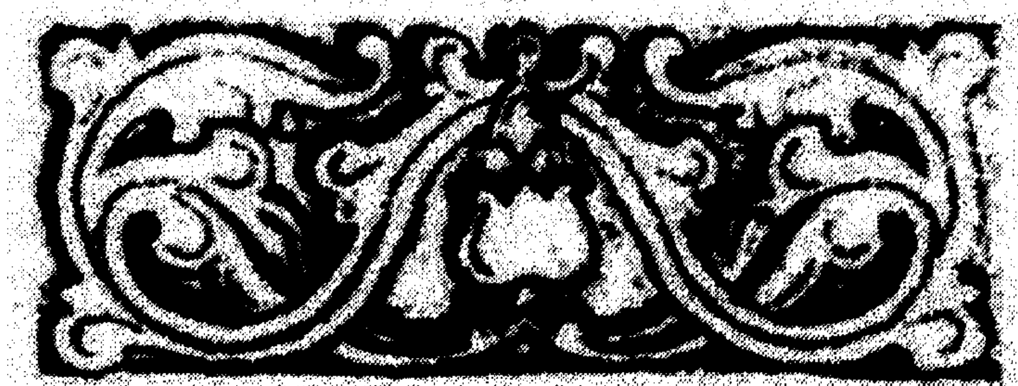
De ce este totuşi moarte între oameni şi după prădarea iadului ? – Fiindcă nu e acum definitiva biruinţă asupra morţii, şi în ce ne priveşte pe noi, oamenii.

Într-una din dezlegările morţilor se arată motivul:

„Pentru ca răutatea să nu fie nemuritoare, ai poruncit ca această făptură să se dezlege: sufletul să se întoarcă la Dumnezeu care L-a dat, iar trupul să se întoarcă în pământul din care a fost luat...” până la învierea cea de obşte, când îl vom primi transformat şi nestricăcios, cum tânjea şi apostolul Pavel.

Aceasta e biruinţa Vieţii asupra morţii, biruinţa pe care o aşteptăm.

<u>Prislop,</u>
10.X.49.

PORUNCA DESĂVÂRŞIRII

- 35 -

Îndărătnicii de noi, n-ar trebui să vorbim despre această poruncă a desăvârşirii şi iubirii de vrăjmaşi, fiindcă nu facem altceva decât ne scuzăm mereu, că nu putem. Cu alte cuvinte repetăm acelaşi păcat, pe care l-a făcut Adam, dând vina pe Dumnezeu pentru căderea sa. Înfruntăm pe Dumnezeu, că ne-a poruncit un lucru imposibil.

Desăvârşirea şi iubirea de vrăjmaşi nu sunt nici măcar sfaturi evanghelice; sunt porunci. Prin urmare cu împlinirea sau neîmplinirea lor, stăm sau cădem din creştinism.

Să nu descurajeze nimeni; fiecare are măsura sa, pe care trebuie să o ajungă. Pe ce cunoaştem aceasta ? – Pe cele ce ni se întâmplă; pe cele ce ne vin fiecăruia să le trecem, ţinând seamă de aceste două porunci. Providenţa conlucră cu noi pentru desăvârşirea noastră: prin toate împrejurările grele, din care nu putem ieşi teferi decât lepădându-ne de noi înşine, ducând o cruce în fiecare zi şi îmbiaţi cu protivnici, plini de ură, capabili să ne şi dezlege de viaţa aceasta.

Dacă nu înţelegem ţeserea Providenţei, care urmăreşte desăvârşirea noastră, prin tot felul de încercări inevitabile, atunci cădem în părerea că desăvârşirea noastră trebuie să ne-o facem noi, ceea ce e o trufie fără seamăn. Încremenim desăvârşirea într-o problemă.

*

Cât suntem de departe de iubirea de vrăjmaşi, şi zarea desăvârşirii cât e de departe, ne stă probă faptul că aproape în fiecare casă trăiesc laolaltă oameni care nu se înţeleg.

Dar să ne întoarcem la noi: abia se mai propoveduieşte iubirea de oameni ! Ar trebui să devenim întâi oameni !

Nu-i vorbă – trebuie să înţelegeţi şi aceasta – că din toate suferinţele care turbură furios viaţa omenească, cea mai mare este ura,

duşmănia şi răzbunarea: unul şi acelaşi diavol: boarea iadului între oameni.

O, tu ură, care vii din iad şi faci şi lumea iad !...

Sigur că a propovedui iubirea de vrăjmaşi între asemenea condiţii de iad, înseamnează să o păţeşti la sigur. Astăzi se înţelege lucrul acesta cel mai bine. Dar când mai şi trăieşti iubirea de vrăjmaşi, iubirea care nu face deosebirea între oameni, asemenea lui Dumnezeu, care trimite ploaie şi peste cei buni şi peste cei răi, riscurile sunt ultime: crucea te aşteaptă.

- Să nu se creadă că în lumea aceasta poţi crede în desăvârşire nepedepsit ! Iar Iisus se ruga pentru ucigaşii Săi...

Aceasta n-o pot face decât oamenii hotărâţi să sfârşească pe o cruce. Ce facem ? Fricoşii – scrie – că nu intră în Împărăţia lui Dumnezeu. Deci porunca aceasta, a iubirii de vrăjmaşi şi a desăvârşirii, chiar şi Dumnezeu a plătit-o cu viaţa.

*

Deci până nu ne cheamă Dumnezeu, trimiţându-ne El împrejurările care să ne dezlege şi de frică şi de îndrăzneala trufiei, curajul nostru ar semăna mai mult a păcat decât a virtute. Ar fi sinucidere şi nu jertfă a iubirii.

E aci o cumpănă rezemată pe conştiinţă: noi suntem şi din lumea aceasta, desăvârşirea nu-i din lumea aceasta. Porunca desăvârşirii ne cere, pur şi simplu, strămutarea – încă în lume fiind – în Împărăţia din care ne-a venit desăvârşirea, îmbrăcată concret, într-un Om-Dumnezeu, în Iisus Hristos.

Iisus a trezit în noi îndemnul desăvârşirii, îndemn întărit profund în însăşi natura creştinismului, dar prin condiţia umană ni se refuză. Suntem hotărât îndemnaţi spre şi hotărât opriţi de la. Ce rost are aşezarea noastră între pintenii acestui imperativ şi frânele acestui refuz –, e greu de spus.

Când tensiunea acestei cumpene de conştiinţă va aduna destulă energie, Providenţa va aduce dezlegările...

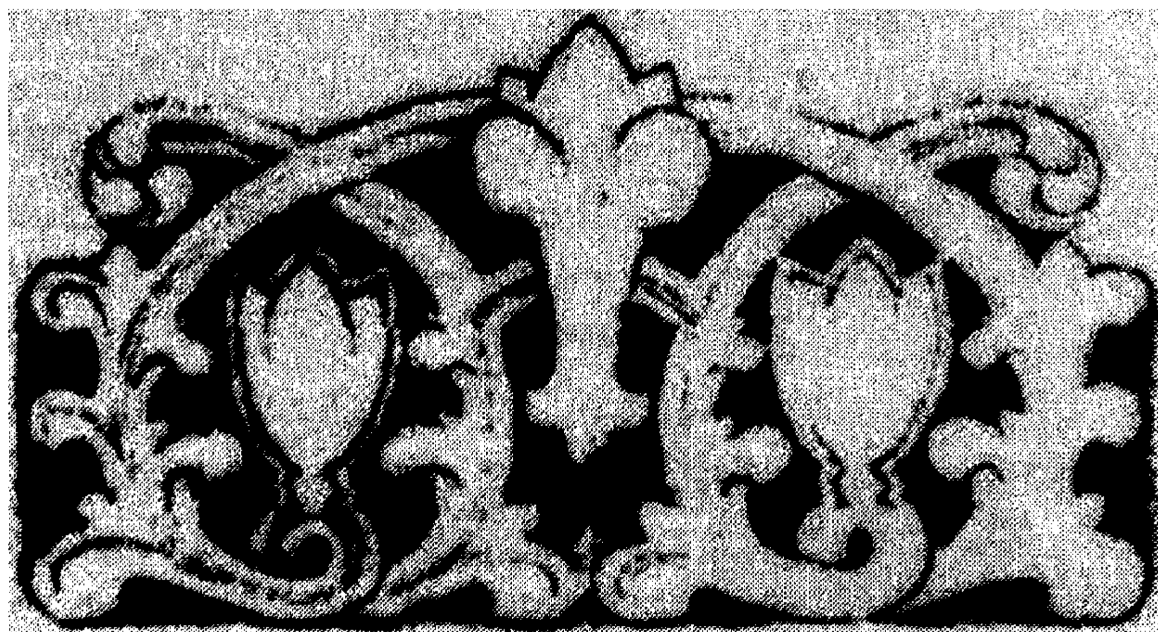
*

A încercat omul toate: bogăţia, puterea, ştiinţa, păcatul, dar fericit nu l-a făcut nici una ! „Iisus ne îmbie încercarea Sa, cea din urmă: încercarea iubirii. Aceea pe care nimeni n-a făcut-o, sau pe care puţini

au încercat-o, doar clipe ale vieţii lor. Cea mai cutezătoare, cea mai protivnică pornirilor din noi; dar singura care se poate ţine de ceea ce făgăduieşte !" (Papini)

Iată de ce crucea e o taină, şi se dezleagă numai celor ce o iubesc. Aceştia sunt „fiii Celui Preaînalt".

Prislop
2.X.

OSÂNDIREA IERTĂRII...

- 36 -

Unul din marile păcate ale fariseilor.

Fariseul – dreptul după părerea sa – osândea în cugetul său pe păcătoasă – nu păcatul.

Iisus – dreptul după adevăr – ierta păcătoasa, fiindcă singură se osândea de păcatele sale.

Osândirea din ochii fariseului interzicea pocăința femeii. După fariseu, după punctul de vedere fariseic, nu există convertire. Poate că şi de aceea a lepădat Iisus „dreptatea" mioapă a fariseilor.

Dar osândirea cade în propria sa sentință: fiindcă ea interzice iertarea, atrage asupra-şi această interzicere. Osândirea nu are îndreptare. Ricoşează în ea chiar şi tactica divină, căci fariseul osândi iertarea, pe care o dădea Iisus femeii; adică osândea pe Dumnezeu Însuşi pentru că ierta.

Cine ştie, poate că la farisei s-a gândit Iisus când a zis că vor fi judecați cu judecata cu care judecă.

Fariseul era solipsistul vremii sale, care se credea până şi criteriul lui Dumnezeu.

Ce trufie groaznică găseşti la câte unii „drepți".

Nu în zadar a zis Iisus, că mai mare bucurie se face în Cer pentru un păcătos care se întoarce, decât pentru 99 de „drepți".

Nu în zadar se zice că cea mai primejduită este mântuirea sfântului. De aceea Dumnezeu le ascunde conştiința de sine a sfințeniei. Sfinții sunt fără să ştie că sunt. Aceştia țin morțiş că-s păcătoşi.

Prislop, Luni XXI
9.X.49. Luca 7,36-50

DINCOLO DE CHIP
- 37 -

Evanghelia aceasta prezintă pe Iisus în misiune „prin oraşe şi sate, propoveduind şi binevestind Împărăţia lui Dumnezeu". Era însoţit de cei 12 ucenici şi de nişte femei, cărora Iisus le făcuse bine şi de aceea ele Îl urmau şi-I aveau de grijă din averile lor.

E un tablou simplu şi impresionant.

Ignatiu de Loyola era un militar ambiţios; din ambiţie a creat ordinul iezuit, numai ca să facă şi el ceea ce făcuse sfântul Francisc de Assisi. Metoda duhovnicească a lui Ignatiu de Loyola se bazează pe imaginaţie.

Îţi reprezinţi cu mintea pe Iisus într-o împrejurare oarecare şi te închipui şi pe tine amestecat printre auzitorii de atunci ai lui Iisus. Stărui în această închipuire şi în toate sentimentele ce le trezeşte această transpunere.

Pentru începător e o treabă de ajutor; dar riscurile imaginaţiei sunt ocolite în duhovnicia Răsăritului. (Năluciri, vedenii false, etc.)

Răsăritul meditează fără imagini, chiar contra imaginilor, ba şi vedeniile reale le refuză – nu din rea credinţă sau din duh de împotrivire, ci din grija de-a nu greşi primind orice. Şi se ştie că Dumnezeu nu se supără când se stă pe acest punct de vedere.

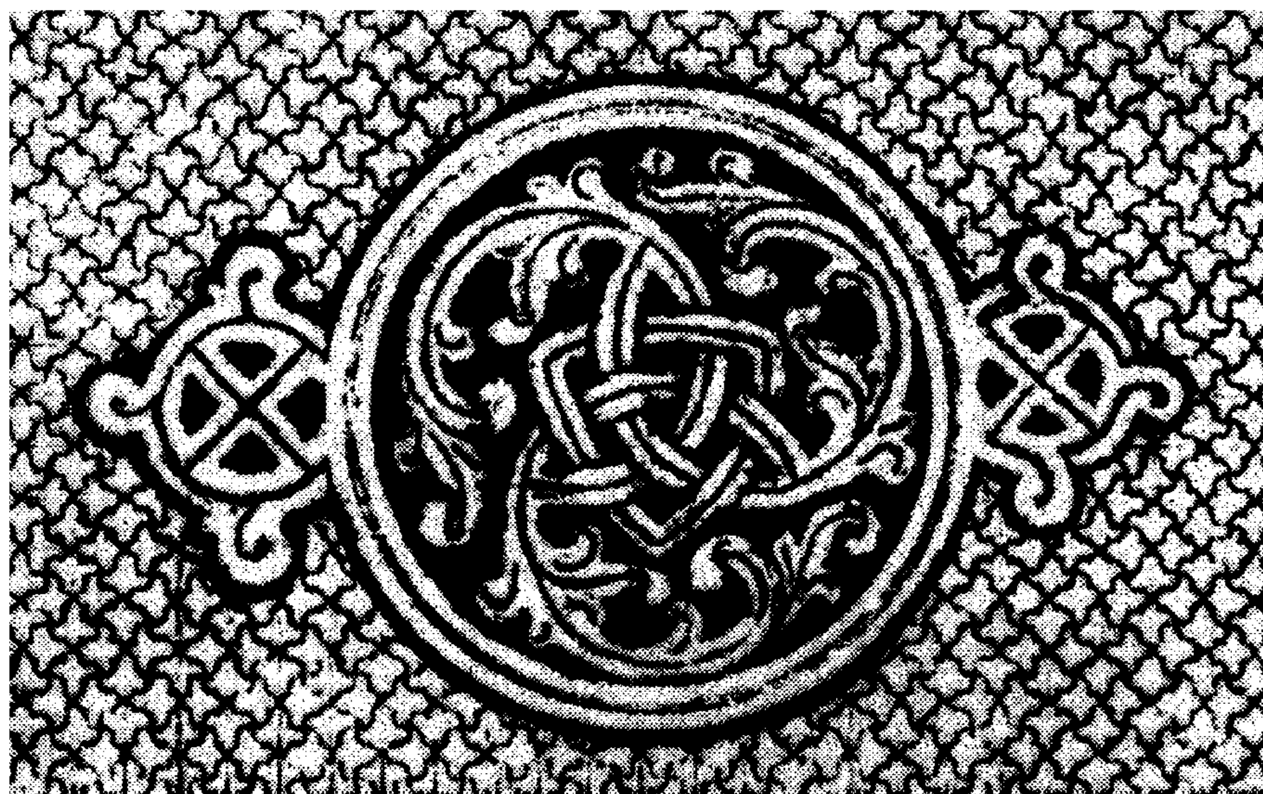
Meditaţia ortodoxă e cu termenii care „nu pun tipar pe minte", cum zice unul din sfinţi, termeni care nu stârnesc nici o imagine. Iată câţiva termeni fără chip: „Eu sunt Adevărul"; „Dumnezeu este iubire"; „Duh este Dumnezeu"; „Cunoaşterea de Dumnezeu este viaţa veşnică", etc.

Dar fiindcă noi nu putem fi contemporanii lui Iisus, ca unii ce trăim în hotarele vremii, poate fi Iisus contemporanul sufletului nostru peste veacuri; contemporan peste timp şi chip.

Iată o motivare şi un cadru a rugăciunii meditative: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul”.

Inspirăm atotprezenţa Sa în Preasfânt numele Său şi expirăm chipul nostru de păcat...

Prislop, Marţi XXI
10.X.49 Luca 8,1-3

SUPRAFAŢĂ ŞI ADÂNC...
- 38 -

Iisus dormea în corabie.

Ce pildă de omenitate ! Frânt de ostenit, face şi Iisus ce face omul: se odihneşte, doarme. E ascunsă aci o divină smerenie.

„S-a stârnit vânt vijelios". Iisus dormea. Corabia se primejduia. Iisus dormea înainte. Ucenicii s-au alarmat de spaima morţii, şi apropiindu-se de Iisus cu spaima lor „L-au deşteptat zicând: «Învăţătorule, învăţătorule», trezeşte-Te că pierim !"

Iisus a certat vânturile. Marea s-a liniştit cât s-au temut ucenicii.

Mai rămânea de liniştit defecţiunea sufletească a ucenicilor. Sufletul lor speriat de valuri s-a speriat şi de liniştirea lor. Frica de valuri pătrunsese furtună în suflete.

Iisus dorea de la ei – şi de la toţi credincioşii lumii – o linişte de adâncime: liniştea siguranţei în Dumnezeu. Aceasta ar da să se înţeleagă că, în jurul unui om liniştit – din cauza rădăcinilor lui în adâncul Cerului – se face linişte pe pământ. Omul trebuie să fie statornic în adânc de cer ca să nu-l sperie neliniştile de la suprafaţa vieţii. Cam pe aşa raţiuni cred să-şi fi întemeiat Iisus înfruntarea de necredinţă, pe care a adus-o ucenicilor.

Întrebându-i de credinţă, Iisus a certat furtuna îndoielilor.

Iisus a adus credinţa Sa, liniştea Sa de adânc, leac nestatorniciei mării şi spaimelor sufletului omenesc.

Furtunile sunt lecţii inevitabile ale Cărţii Vieţii. Cea mai grea e furtuna răspunderilor. „Mai multe sunt furtunile care zbuciumă sufletul preotului, decât talazurile care bântuie marea", – zice sfântul Ioan Gurădeaur, despre preot.

Sunt însă ucenici ai lui Iisus, în care Cerul a prins rădăcini adânci. De aceştia a ascultat până şi firea neînsufleţită. Taina lor e aceasta: prin nevoinţă şi dar au dobândit o ascultare desăvârşită de Dumnezeu: au făcut linişte în firea lor mai întâi; – şi zic părinţii: „De cine ascultă de

Dumnezeu şi Dumnezeu ascultă !" În preajma lor fiarele şi talazurile îşi uită sălbătăcia. Ascultarea aceasta restabileşte omul şi natura în starea şi prietenia străveche din Rai.

„Fiule, zice sfântul Serafim, adună duh de pace în sufletul tău, şi mii de inşi se vor mântui în jurul tău".

<u>Prislop,</u> <u>Miercuri XXI</u>
12.X.49 Luca 8,22-25

CINE E IISUS ?

- 39 -

S-a întrebat Irod care, aflând de la Magi, cine-I, L-a osândit la moarte, crezând că, omorând 14.000 de prunci, va scăpa şi de Iisus. S-a întrebat Irod Tetrarhul, fiul său, care, „auzind toate câte făcea Iisus, nu se dumerea ce să creadă despre Dânsul".

Se întrebau cărturarii şi fariseii, smintindu-se pentru formalităţi înfrânte, *şi sărind ca arşi: Cine-i Acesta, de iartă şi păcatele ?!*

Se întrebau până şi Apostolii: Cine-i Acesta: că ascultă de *El* şi vânturile şi marea ?

Şi s-au întrebat un şir nesfârşit de nedumeriţi.

S-a întrebat puterea lumească.

S-a întrebat toată trufia minţii.

S-a întrebat şi toată necredinţa.

Toţi aceştia L-au refuzat, L-au osândit şi L-au omorât pe Iisus. Iar aceasta s-a întâmplat permanent în istorie.

E semn că Iisus e Cineva care sparge permanent limitele istoriei; iar istoria se apără.

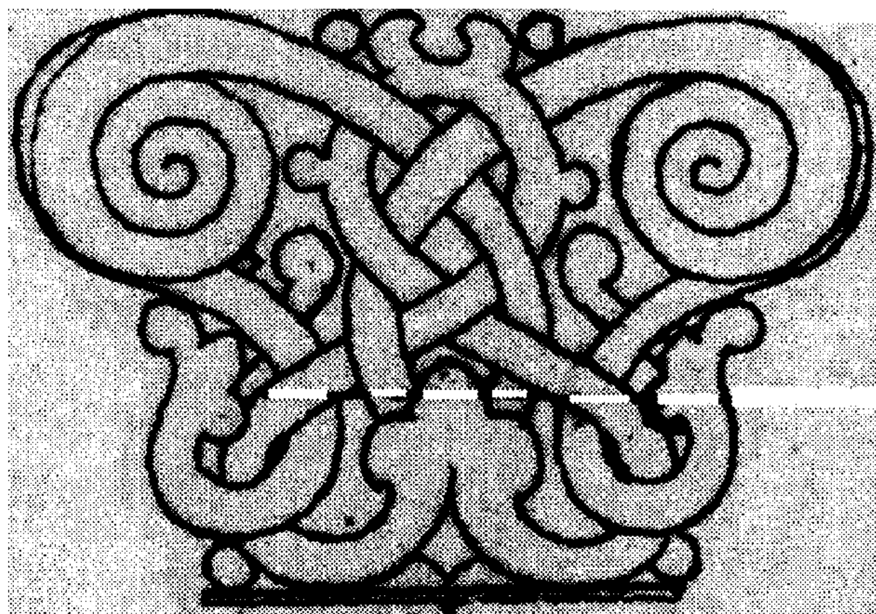
Cine e Iisus pentru noi ?

Pe contemporanii lui Iisus îi înţelegem că le era greu să-L creadă chiar Dumnezeu. Dar după dovada Învierii Sale, dovada dumnezeirii, după arătarea Sa şi intrarea mai presus de fire prin uşile încuiate, după petrecerea Sa cea nevăzută în preajma gândurilor omeneşti, după arătările Sale în drum spre Emaus, lui Luca şi Cleopa, pe drumul Damascului, prigonitorului Saul, unui alt prigonitor al veacului nostru, indianului Sundar Singh, - cu aproape un nor de martori, noi nu mai putem fi fără răspuns.

Las ca ştiute răspunsurile Teologiei.

Pentru noi Iisus e Sensul vieţii şi al Istoriei: reazemul ei în ispitele şi furtunile timpului. Iisus e asemănarea după care tânjim şi însetăm de-a lungul deşertului lumii: originalul nostru, autenticitatea noastră, dar, mai mult decât acestea, Iisus este Prietenul nostru, care singurul ne rămâne credincios şi nu ne părăseşte niciodată. Şi mai mult: e Sfânta noastră Împărtăşanie cu desăvârşirea: foamea noastră metafizică.

Prislop, Joi XXI
13.X.49 Luca 9,7-11

DOUĂ SOCOTELI...

- 40 -

Se bănuieşte de la început că nu se vor potrivi.

Pericopa aceasta, luată separat, vorbeşte despre înmulţirea minunată a pâinii şi peştilor. De data aceasta, acestea s-au înmulţit, vădit, prin cuvântul lui Dumnezeu şi cu ajutorul ţarinii şi mării. Natura rodeşte şi ea, dar minunea aceasta dovedeşte că natura rodeşte la binecuvântarea Supra-naturii. Aceasta dovedeşte că la mersul vremii, la mersul naturii, e implicată şi toată purtarea omenească faţă de Supranatură, faţă de Stăpânul naturii.

Ucenicii erau oameni simpli şi practici: văzând mulţimile, iar ei fiind într-un loc pustiu, s-au gândit, omeneşte: oamenilor le va fi foame, „Doamne, dă-le drumul". Oameni naturali, gândeau natural, sub categoria naturii. Nu-i o vină; e chiar semn de sănătate a gândi natural. Ucenicii se gândeau la trebuinţa pâinii naturale, care stâmpără foamea trupului.

Iisus se gândea însă la altă pâine, a vieţii mai presus de fire, se gândea la Sfânta Împărtăşanie. Aşa avea Iisus de gând să le deschidă mintea către această pâine nouă, plecând de la minunea pâinii naturale.

Reuşise Iisus să ridice la o înţelegere superioară pe o femeie – şi aceea păcătoasă –, la fântâna lui Iacov, vorbindu-i despre apa vie şi despre adevărul că Dumnezeu e Duh şi Adevăr şi că e pretutindenea de faţă, nu numai în templul din Ierusalim, – unde mai nu mai era.

N-a reuşit însă cu mulţimile. Mulţimile sunt grele. Mulţimile gândesc cu stomacul. Mulţimile înţeleg „viaţă veşnică" un stomac veşnic. La aşa mentalitate se gândea sfântul Pavel când zicea despre unii că „dumnezeul lor e pântecele" (Filipeni 3,19).

Din context şi locurile paralele ale acestei Evanghelii găsim că într-adevăr Iisus n-a fost înţeles şi că în mulţime a prins fulgerător gândul pământesc: să-L pună pe Iisus împărat, fiindcă are putere să le

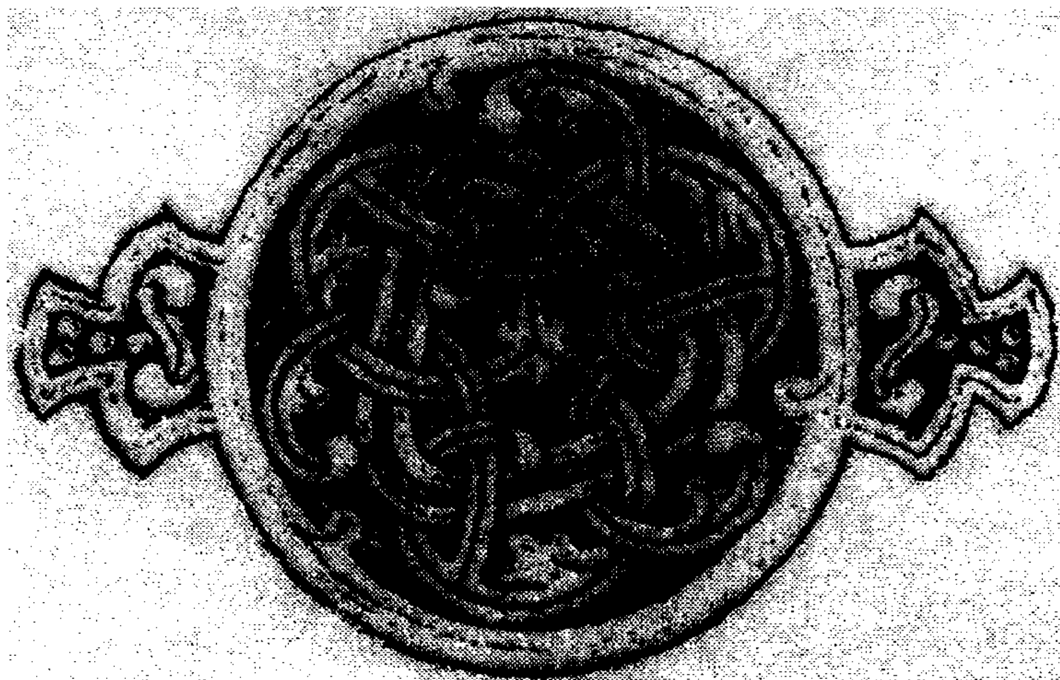
dea pâine până şi în pustiu. Mulţimile care-L urmau pe Iisus, trăgeau de El să-L facă pământesc. Iar Iisus trăgea de om să-l refacă ceresc.

Iată socotelile omului şi iată socotelile Domnului !

N-are rost să ne întrebăm cine are dreptate. Se înţelege. Chiar socoteala îngustă, socoteala de gloată, dă dreptate socotelii divine.

Omul doreşte o veşnicie, e adevărat; numai cât aceasta trebuie strămutată cu om cu tot în Împărăţia lui Dumnezeu, de unde e de obârşie. Spre strămutarea omului din raza naturii în zarea mai presus de fire, avem trebuinţă mereu, nu numai de pâinea naturală, ci mai ales de pâinea mai presus de fire, a Sfintei Împărtăşanii.

<u>Prislop,</u> <u>Vineri XXI</u>
13.X.49 Luca 9,12-18

OMUL... DUMNEZEUL FĂRĂ VREME...

- 41 -

Nimic mai greu şi mai periculos decât să te lupţi cu îngustimea, cu prejudecăţile şi cu formalismul.

Nimic mai primejdios decât a combate răutatea, care crede că are dreptate, că apără adevărul şi că slujeşte lui Dumnezeu.

Reaua voinţă, sub formele acestea, a înfrânt până şi pe Iisus.

Deşi Dumnezeu n-a revelat o Scriptură împotriva Sa, formalismul iudaic a întors-o împotriva Sa, lui Dumnezeu.

Nu „după Scriptură" L-au răstignit ei pe Iisus ?

Iată ce poate răutatea: să stea împotriva evidenţei, împotriva adevărului în numele adevărului, să stea împotriva iubirii lui Dumnezeu de oameni, în numele iubirii de Dumnezeu.

Împotriva acestei situaţii nici Iisus n-a putut nimic.

De aceea răutatea, fiindcă nu se poate nicidecum schimba în bunătate, ea nu are iertare; – ea e împotriva iertării şi a oricărei tămăduiri, – de aceea nu are decât judecată.

Răutatea a înfrânt pe Dumnezeul iubirii, dar se va înfrânge de Dumnezeul judecăţii.

*

- De unde oare atâta perversiune în fiii lui Dumnezeu ?

- De la acea făgăduinţă demonică, şoptită omului: „Tu vei fi (ca) Dumnezeu !" Şi pe care omul a crezut-o, nebăgând de seamă cine i-o spune.

Un dumnezeu neizbutit; scos afară, înainte de vreme, din divina devenire.

Un dumnezeu creat, dumnezeu după dar, avea omul menirea să fie, dar a ieşit un dumnezeu satanizat, chip neisprăvit, desfigurat, care nu se mai înţelege cu Dumnezeul Adevărului. De aci se năzăreşte omului, în cursul creaţiei sale – istoria – că el e, pe rând: măsura tuturor

lucrurilor, că el e criteriul adevărului, că lumea există în funcţie de el, că el e creatorul lumii, că Dumnezeu ajunge la conştiinţa de sine abia în om, ca de aci un altul să spună că „Nu Dumnezeu a făcut pe om, ci omul a făcut pe Dumnezeu" (Feuerbach).

Iisus îi aduce iarăşi nimbul divinei deveniri, printr-o coroană de spini...

Prislop, Sâmbătă XXI
14.X.49 Luca 6,1-10

SEMĂNĂTORUL CERULUI

- 42 -

Că tânjim, ne frământăm, ne chinuim, pentru a ne realiza Sensul în marea Împărăţie a existenţei lui Dumnezeu, nu mai e nici o îndoială. Porunca desăvârşirii e o poruncă de care nu se poate scăpa pe pământ. Ea aparţine Cerului şi scânteiază ca o stea în conştiinţă. Iar aceasta se întâmplă tuturor oamenilor înclinaţi spre Dumnezeu. Numai cât unora mai mult, altora mai puţin; unora foarte mult, altora foarte puţin.

Creştinismul, cuvântul Împărăţiei, Iisus, prind viaţă în oameni, în trepte diferite.

Pilda Semănătorului e pilda lui Iisus, care şi-a tâlcuit profetic soarta soliei Sale între oameni. A tâlcuit-o şi pe înţelesul apostolilor, care L-au rugat să le-o tâlcuiască, dar tot a rămas şi tâlcuirea pe care avea s-o aducă depănarea veacurilor.

Deşi oamenii au fost totdeauna la fel, de aceste patru categorii: cu mintea bătută de toate vânturile învăţăturilor omeneşti, ca o cale prăfuită a lumii; cu o inimă de piatră, fără focul iubirii într-însa; cu simţurile aruncate în hăţişul dintre griji şi plăceri, şi abia ca a patra parte, ca un pământ roditor de Cer, – totuşi ceva se simte structurat deosebit şi încreştinat în lume.

Sunt minţi ale lumii care gândesc contând pe existenţa lui Dumnezeu. Sunt pietre, monumente de piatră, catedrale la care s-a lucrat sute de ani, care mărturisesc pe Dumnezeu. Sunt griji şi plăceri părăsite în decursul istoriei din cauza lui Dumnezeu. Iar despre şirul de sfinţi ai veacurilor, răsfiraţi ca nişte stele, nici nu mai pomenesc.

Iisus a înclinat structural omenirea spre Cer.

Oamenii nu mai pot scăpa de această înclinare, fie că-L mărturisesc afirmându-L, fie că-L mărturisesc tăgăduindu-L pe Dumnezeu.

Oamenii sunt provocați, individual, să se pronunțe într-un fel sau altul, cum stau față de solia lui Iisus.

Aceasta e biruința cerescului Semănător !

Prislop, Duminecă XXI
15.X.49 Luca 8,5-15

SEMĂNĂTORUL

- 43 -

Evanghelia s-a dat tuturor structurilor sufleteşti, s-a dat tuturor claselor sociale, tuturor vârstelor şi tuturor neamurilor pământului.

Neamurile încă n-au dezvoltat toată bogăţia Creştinismului şi Creştinismul încă n-a pus în valoare de mântuire toate structurile neamurilor.

Pe scurt: care-i sămânţa menită să rodească ?

Mai întâi e toată învăţătura Evangheliei: tot ceea ce trebuie să ştim despre noi şi Dumnezeu spre asigurarea mântuirii noastre.

Dar sămânţa caracteristic divină e însuşi Iisus: omul cel nou, făptura cea nouă, omul ceresc. El locuieşte real în făptura noastră duhovnicească de la Botez. Dar, ca această cunoaştere să nu ducă greşit la un fel de autodivinizare luciferică a omului – cum s-a întâmplat de altfel cu un întreg curent de gândire, idealismul, – Biserica învaţă, dogmatic, că Iisus este şi deosebit de noi, e Mijlocitorul între Dumnezeu şi oameni.

În parte Îl avem fiecare pe Iisus şi pe Sfântul Duh; întreg e în Biserică, în obştea luptătoare şi triumfătoare; iar desăvârşit în veacul viitor, când: „Dumnezeu va fi totul în toate".

Noi oamenii nu ne dăm seama ce lucruri mari ne-aşteaptă în privinţa prelucrării noastre, prin mijlocirea cerescului Semănător, şi a descoperirii valorii noastre eterne ! Prea suntem oameni, înfăşuraţi la ochi cu materia de pe noi şi cu structura noastră pământeană, care ne cam cheltuie toată vremea de aici şi ne scurtează zarea.

*

Trebuie să fim mai decişi pentru afirmarea lui Dumnezeu, de la care avem obârşia, fiindcă ceilalţi, care afirmă numai materialitatea lumii, o afirmă mai tare. Şi ni se cade nouă, creştinilor, ca pe aceeaşi măsură să-i afirmăm totodată şi spiritualitatea.

Necredincioşii, – spre ruşinea noastră –, îşi cred necredinţa lor mai tare decât credem noi credinţa noastră.

(Să n-aveţi nici o teamă: mintea, prin puterile sale numai, nu poate dovedi constrângător, nici că este, nici că nu este Dumnezeu).

De aceea, pentru că puterile omului sunt hotărât mărginite, de aceea a venit Iisus, Dumnezeu, personal, să ne vorbească El cele ale eternităţii noastre. Aceasta este siguranţa noastră în plus.

Împotriva lui Iisus oamenii n-au putut nimic, fie că purtau toga filosofilor, fie că purtau hlamida împăraţilor.

Dar, lucru de ţinut seamă e că: apartenenţa noastră la Iisus e supusă încercărilor, prigonirilor, ba chiar şi osândirii la moarte. Aceasta ne-a spus-o El cu toate prilejurile.

Aşa trebuie să fie: nimeni nu poate crede în Iisus nepedepsit !

Dacă Iisus ne-a răscumpărat din moarte veşnică cu preţul vieţii, noi de asemenea câştigăm viaţa Lui lepădând pe-a noastră, dacă vremea o va cere.

De aceea sunt îngăduite încercările fiindcă numai ele „coc” sămânţa pe pământ a „dumnezeilor după dar”.

Aceştia sunt creştinii, în care Iisus aduce rodul însutit.

Şi interesează rodul – sensul dat vieţii şi morţii – şi nu interesează pământul de pe el.

Să înţelegem aceasta !

Prislop
16.X.49

ÎNTREBAREA ÎNTREBĂRILOR: „CINE ZICE LUMEA CĂ SUNT EU ?”

- 44 -

Iisus, după o convorbire cu Tatăl, – o rugăciune –, a venit la ceasul să pună lumii întrebarea întrebărilor: „Cine ziceți că sunt Eu ?”

Lumea a dat aproape toate celelalte răspunsuri decât răspunsul. Apostolii culeseseră câteva păreri contemporane din popor: că Iisus ar fi un prooroc oarecare din cei de demult.

Fariseii şi cărturarii, ba chiar şi unele din rudeniile Sale, îi ziceau că-i smintit şi îndrăcit.

Sinedriul a găsit că-i „hulitor de Dumnezeu” şi „trebuie omorât”. Deci, – ca organ legislativ şi executiv al Legii Vechi – a răspuns „hulitorului de Dumnezeu” cu răstignirea pe cruce între doi tâlhari.

*

La întrebarea lui Iisus însă nu se poate răspunde decât din acelaşi izvor, al întrebării. Răspunsul valabil nu l-a dat decât Revelația: „Tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu”. „Acesta este Fiul Meu cel iubit.”

Dar şi Iisus a răspuns la întrebare: înaintea sfintelor Sale patimi, zicând: „Să ştiți că Eu sunt Acela de care au zis Proorocii !” (Ioan 13,19)

Şi a mai dat Iisus un răspuns: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viața”. „Calea”, „Adevărul” şi „Viața”, acestea sunt ființă vie, una şi aceeaşi persoană, nu abstracții; existență personală absolută şi absolut concretă.

E pălmuitor faptul că şi dracii s-au apropiat de adevăratul răspuns mai mult decât s-a apropiat rațiunea omenească decăzută !

Prin urmare şi pe scurt e limpede: după lume, Iisus e un om ca oricare altul; după Revelație e un om ca nimeni altul.

Iisus e Dumnezeul-Om şi Omul-Dumnezeu.

Exact atâta cât mai avem până la destinul nostru.

<u>Prislop,</u> <u>Luni XXII</u>
16.X.49 Luca 9,18-21

ASCEZA... RAȚIUNII...

- 45 -

Din pricina că Iisus nu poate fi înțeles prin categoriile rațiunii, prin felul de a fi al lumii, ci numai prin Revelație – iar omul anevoie se ridică la înălțimea Revelației – faptul acesta îl silește pe om să-și vadă cu ochii toată mizeria întreprinderii sale în cunoașterea lui Dumnezeu. Neputința cuprinderii lui Dumnezeu îl constrânge pe om să-și vadă marginile, caducitatea, neajunsul cunoașterii, tragedia rațiunii. Rațiunea trebuie să admită credința, această asceză a rațiunii.

De aci, față de Iisus, care se impune, rezultă numai două atitudini: sau e refuzat și osândit la moarte, ca o absurditate în lume, ca pe unul ce amenință lumea cu sfârșitul, sau e primit ca un sfârșit al lumii, ca o cruce a rațiunii, o smerenie a ei. Sau picătura de apă va nega oceanul fiindcă... nu-l poate cuprinde și ca urmare îl va tăgădui ca obârșie a sa, sau picătura de apă nu va nega oceanul, deși nu-l poate cuprinde, ci își va recunoaște obârșia sa în el. Este prin urmare și o răstignire a minții.

Luarea crucii lui Hristos e totuna cu smerenia, iar smerenia e recunoașterea măsurii de om și primirea misterului ce ne depășește, ca mister.

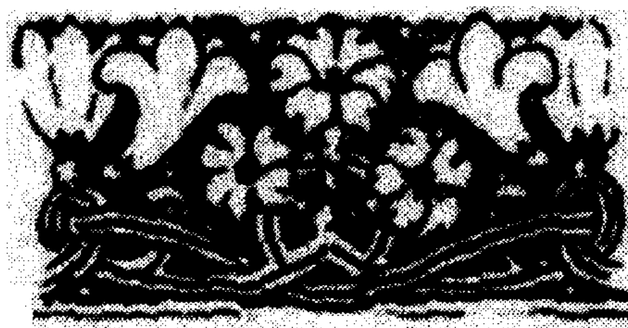
Dacă cunoașterea, superioritatea subiectului față de „obiect" e tot sufletul nostru, atunci față de Iisus suntem în situația să ne pierdem sufletul, fiindcă Iisus se impune, dar nu ca „obiect". Iisus ne impune un alt mod de-a-L cunoaște; și ne povățuiește simplu, divin de simplu: să ne pierdem sufletul pentru El, căci numai așa-L vom câștiga. Numai așa va învia sufletul nostru. Cu alte cuvinte, în fața lui Iisus, să nu ne mai ținem de zidul chinezesc al mărginirii noastre, decât ca de un puternic motiv de smerenie. Altfel nu se lărgește ființa noastră; altfel nu pierdem lumea, preferând pe Iisus.

Cine va face așa va fi mărturisit de Iisus înaintea Tatălui, ca unul ce a înfruntat pe pământ riscul mărturisirii lui Dumnezeu. Cine răstignește în sine cunoașterea lumii (care nici pentru lumea aceasta nu e

toată bună), preferând cunoaşterea care era în Iisus, „în care sunt ascunse toate comorile cunoştinţei şi ale înţelepciunii" (Coloseni 2,3), acela pune viu fiinţa sa în faţa lui Dumnezeu.

Abia aceasta e „cunoaşterea Adevărului", „care ne va face liberi !"

<u>Prislop,</u> <u>Marţi XXII</u>
17.X.49 Luca 9,23-26

AMĂRĂCIUNE DIVINĂ

- 46 -

De multe ori ne plângem împotriva limitelor noastre, împotriva condiției umane. Tânjirea după o desăvârşire a omului ne dă dreptate. Dar întrebare dacă, în condiția noastră de acum, putem suporta desăvârşirea ? De pildă ce-am face noi dacă am şti dinainte, cum ştia Iisus, numai acest singur fapt: cât vom avea de suferit ?

Iată Iisus le spuse ucenicilor că le stă înainte divina tragedie a căderii Fiului lui Dumnezeu în mâinile răutății omeneşti; – ispită fără seamăn avea Dumnezeu de întins răutății văzute şi nevăzute.

Răutatea nu-L primea pe Iisus ca Dumnezeu, ci numai ca om; de aceea i s-a dat de sus „libertatea" să-I facă lui Iisus toate relele de care-i în stare. Deşi Iisus le-a spus aceasta ucenicilor deschis, totuşi ei au fost ținuți să nu înțeleagă, – poate că pentru că era şi Iuda printre ei, care, dacă ar fi înțeles, poate că n-ar mai fi fost Iuda.

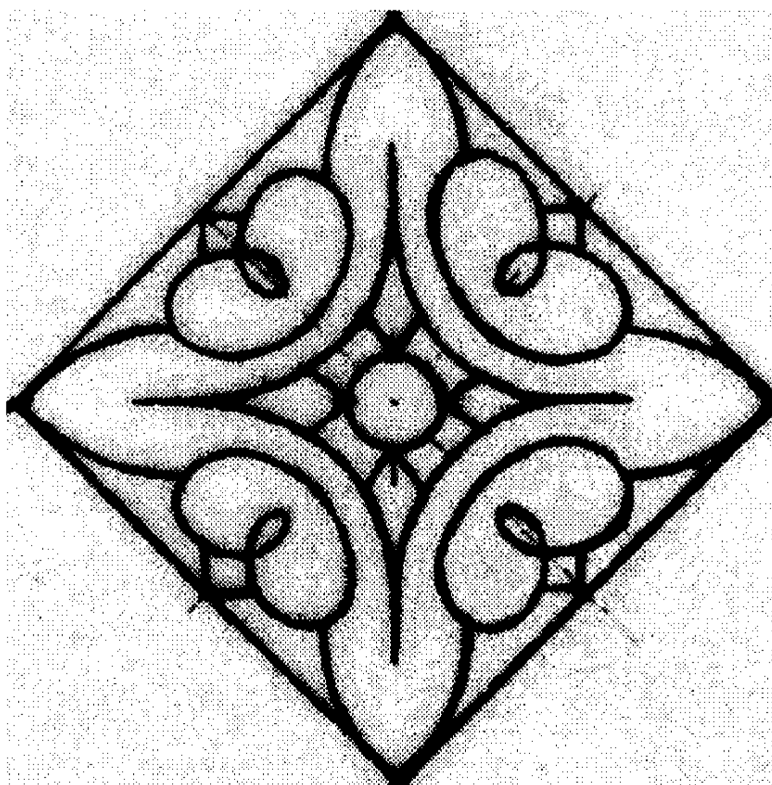
Desăvârşirea lui Iisus e, printre altele, strălucită şi de liniştea Sa supra-omenească în fața suferinței, în capacitatea Sa de suferință: nu ca un resemnat sau condamnat neputincios, ci ca unul ce împlineşte activ marele Sens al Providenței, care va mântui pe oameni. (Aceasta era taina bucuriei Sale care o ascundea de oameni. Evrei 12,2). Ucenicii n-au îndrăznit să ceară explicații; şi ca dovadă că n-au înțeles nimic, au cerut un lucru foarte strident cu atmosfera desăvârşirii lui Iisus: „cine e mai mare între ei ?"

Desăvârşirea vorbea cu ei, iar ei migăleau în minte nimicuri omeneşti, mici invidii de mărime deşartă. Profund se va fi amărât Iisus. Deci, văzându-i că nu înțeleg deloc cele ale bărbatului desăvârşit, întâmplându-se şi un copil la îndemână – Tradiția crede că ar fi fost sfântul Ignatie de mai târziu – le-a dat răspunsul printr-un copil.

Vreți să ştiți cine-i mai mare ? Răspunsul e paradoxal: – cine-i mai mic în ochii săi, acela-i mai mare în ochii lui Dumnezeu. Mare e acela care numai de mărimea lui nu se ocupă. Mare e cel ce creşte fără

să ştie: ca bobul de grâu în strălucirea soarelui şi bătaia vântului. Dacă e o creştere naturală, după fire, naturală e şi creşterea mai presus de fire, căci adevărata dimensiune a desăvârşirii smerenia este. Drept aceea, dacă nu puteţi înţelege Împărăţia lui Dumnezeu, cel puţin primiţi-o ca un copil, în care nu se întâmplă nici o răvăşire dialectică.

<u>Prislop,</u> <u>Miercuri XXII</u>
18.X.49 Luca 9,44-48

VÂRSTELE LIBERTĂȚII

- 47 -

Sunt epoci în care constatăm revărsări neobişnuite de har. Prima a fost contemporană cu Iisus. Revelația Adevărului şi a Puterilor era în toi. Mulți erau atraşi către Adevăr. Pentru un astfel de interval istoric Iisus ne-a spus cuvintele: „Cel ce nu-i împotriva noastră, acela e cu noi".

Revelația s-a încheiat. Rămânea la libertatea oamenilor – libertate pe care, primul, creştinismul a pus-o, şi a atârnat de ea toată veşnicia –, ca să se vadă ce curs au să aibă lucrurile, şi, după cursul libertății să vină şi răspunsurile Cerului.

Au urmat şi vremi de uscăciune spirituală ca urmare a folosirii libertății în sens rău. Pentru aceste vremi Iisus a atras ucenicilor aminte: Băgați de seamă „Cine nu-i cu noi e împotriva noastră. Cine nu adună cu Mine, risipeşte" (Matei 12,30). E tocmai vremea, descoperită şi lui Pavel, a lepădării de credință, a lepădării libertății spiritului, vremea pierderii libertății, noaptea întunecării spiritului. E cufundarea veacului în noaptea lucrurilor din afară. – Iar El va veni a doua oară la miezul acestei nopți.

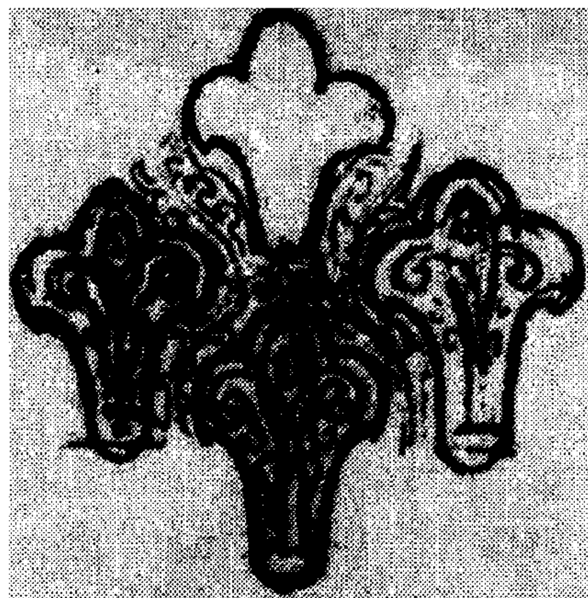
Aşa vedea Iisus: prin lumina aceea, mai înainte de întemeierea soarelui, cu care arcuia veşnicia, ca să vină cu aceeaşi lumină în miezul nopții omeneşti, care a pierdut sensul veşniciei.

Dacă Iisus ştia cele ale veacului prin cele ale veşniciei – ca un Dumnezeu – sigur că ştia şi cele ale veşniciei prin veac, prin care avea să treacă personal, ca om. „Apropiindu-se zilele luării Lui din lume, s-a hotărât să meargă la Ierusalim" şi a trimis înaintea Sa vestitori. Aceştia s-au oprit într-un sat samarinean, care a refuzat să-L primească (odată le făcuse mare bucurie venirea lui Iisus, două zile printre ei «Ioan 4,40»). Ucenicii n-au înțeles – şi, omeneşte era imposibil de înțeles – acest refuz. Evanghelia însă descoperă motivul: „pentru că mergea la Ierusalim".

Viaţa lui Iisus pe pământ n-a fost înţeleasă decât de El. Dovada: ucenicii cereau blagoslovenie să se roage ca Ilie, să-i trăznească Dumnezeu pe samarineni, şi după ei, poate că pe toţi „samarinenii" vremilor. Dar Cel ce vedea peste veacuri i-a oprit, afirmând că până la sfârşitul veacurilor, până la sfârşitul istoriei, misiunea Sa e să mântuiască, nu să piardă suflete.

Când se va încheia perioada veacurilor, când şi cei mai de pe urmă ucenici ai lui Iisus vor fi trecut, ca El, prin Ierusalim, – fiindcă alt loc nu-i va primi decât o Golgotă – atunci vom înţelege că mersul libertăţii ce ne-a adus-o Iisus avea, pentru noi, Sensul Noului Ierusalim !

Prislop Joi XXII
19.X.49 Luca 9,49-56

MIEII, MISIONARI ÎNTRE LUPI

- 48 -

Aceasta înseamnă că Dumnezeu contează pe posibilitatea transformării naturii de lup în natură de miel. Natura întreagă a ieşit „bună foarte” prin Cuvântul lui Dumnezeu la creaţie, dar întâmplându-se decăderea omului de la spirit la lucruri, au căzut şi lucrurile, a căzut şi „natura” în sălbăticie.

Răutatea e o osândă, o moarte anticipată, care chinuieşte firea, dar nu e naturală, e o venetică în fire. Pe aceasta vrea Dumnezeu să o izgonească din fire, dar cu ajutorul omului, care a introdus-o în fire. I-a dat omului apostolia acestei misiuni: „Iată Eu vă trimit pe voi ca pe nişte miei în mijlocul lupilor.”

Esenţialul urmărit de Iisus e revenirea întregii făpturi la Sensul ei către Dumnezeu, sensul ei originar, chiar din acest eon decăzut al lumii. Firea perversă şi firea curată, originară, stau laolaltă în raportul în care se afla un miel care bea apă dintr-un râu, faţă de lupul care se afla mai la deal, şi-i băga mielului de vină că-i tulbură apa, găsindu-i acesta motivul „întemeiat” să-l mănânce. E absurditate multă şi variată lipită pe fire. Misiunea lui Iisus, dată şi mieilor, e descojirea firii de absurditate, de sălbăticie, de caricatura existenţei: demonicul.

Aceasta însemnează că Iisus contează pe un miez originar necontaminat, existent încă în fire, deşi comprimat, dar capabil să-şi recâştige dimensiunile şi valoarea paradisiacă: miezul capabil de har. Precum că acestea sunt aşa ne stau mărturie mieii lui Dumnezeu, sfinţii, în preajma cărora se îmblânzeau fiarele. Luăm la întâmplare exemplul văzut de martori în preajma sfântului Serafim, când locuia în pădurea Sarovului, că adesea erau în jurul lui deodată: vulpi, iepuri şi lupi, bucurându-se de bucuria sfântului. (Sfinţenia nu e tristeţe, e bucurie. Sfinţenia tristă e o tristă sfinţenie.) Iar bucuria era nota caracteristică a sfântului Serafim. Oamenilor li se adresa: „Bucuria mea”. Păcatul a creat fiarele. Sfinţenia le dezleagă de povara acestei uniforme străine.

Tot binele, toată blândeţea, toată bunătatea e un grăunte de energie divină în om, capabil să crească până la sensul şi valoarea unei misiuni. Aceasta e o misiune crescută natural şi lucrând binefăcător în jur, într-un mod de la sine înţeles. Să nu descurajeze mieii, văzând colţii lupilor rânjind, fiindcă stă mărturie istoria: lupii n-au putut mânca mieii ! Să nu descurajeze mieii, căci nu suntem „aruncaţi în lume" (Heidegger), ca ai lumii, ci suntem trimişi: plini de Sens şi Adevăr, să transfigurăm lumea.

„Sunt candelă sub bolţile divine,
În haos spânzur, dar atârn de Tine..."
(Nichifor Crainic)

Aceasta explică minunea că mieii au biruit lupii: Mielul lui Dumnezeu era cu ei.

<u>Prislop</u> <u>Vineri XXII</u>
20.X.49 Luca 10,1-15

SMERENIE ROMANĂ
- 49 -

Găseşti calităţi sufleteşti unde nu te aştepţi. Căpitanul roman al oraşului Capernaum, dator să facă simţită în Israel gheara Aquilei romane, dă trei dovezi de om, care au mirat profund şi pe Iisus.

Romanul acesta era democrat: alerga până la Dumnezeu pentru ordonanţa sa; şi iubea şi pe cei de alt neam, pe iudei, pe care trebuia să-i apese, după rosturile lui oficiale printre ei. Romanul acesta credea în Dumnezeu, nu în zeii romani. Şi credea bine în Dumnezeu: în atotputernicia, în atotprezenţa – şi deci în puterea la distanţă, peste orice distanţă, a Cuvântului lui Dumnezeu. El credea şi ce nu credeau iudeii: că Iisus e Dumnezeu. Şi în sfârşit, e omul real, care a trimis lui Iisus cuvintele: „Doamne nu te osteni, că nu sunt vrednic să intri sub acoperişul meu, de aceea nici pe mine nu m-am socotit vrednic să vin la tine, ci zi un cuvânt numai, şi se va tămădui sluga mea".

Poate nicăieri pe pământ n-a găsit Iisus atâta smerenie. De aceea l-a şi ridicat mai presus de Israel. Căpitanul roman din Capernaum era deodată: omul ordinei, al stăpânirii romane, omul iubirii de oameni, omul iubirii şi credinţei în Dumnezeu şi omul smereniei. Om concret şi totuşi duhovnicesc: reprezenta o centurie de ostaşi, dar mai mult, reprezenta un stil spiritual a multe centurii de sfinţi.

De aşa oameni ascultă Dumnezeu în toate vremile...

Cine ştie dacă nu, sub chipul vameşului, Iisus a ascuns tocmai calităţile sutaşului din Capernaum, pe care-l dădea lumii model iubit de Dumnezeu...

<u>Prislop,</u> <u>Sâmbătă XXII</u>
21.X.49 Luca 7,1-10

BOGATUL ŞI SĂRACUL

- 50 -

Prin pilda bogatului anonim şi a săracului anumit, Lazăr, Revelaţia aruncă lumini decisive asupra soartei omului pe pământ, pe planul lumii, precum şi asupra urmărilor, cu necesitate, pe planul veşniciei.

Deocamdată desprindem câteva probleme:

I. Situaţia în lumea aceasta:

1. Slava şi mizeria existând deodată, într-un conflict surd: una în uşa celeilalte. – 2. Slăvitul bogăţiei e anonim; săracul e numit cu numele, e Lazăr; – Lazării lumii la porţile bogaţilor ! – 3. Bogaţii nu înţeleg nimic; înţelegerea lor nu se întinde nici până la porţile casei. – 4. Câinii înţeleg mai mult; „inima de câine" au dat-o bogatului, iar ei se milostivesc şi ling bubele săracului.

II. Vine moartea. Moartea e un factor „neprevăzut" (!), care nu simplifică nicidecum, ci complică toate problemele. Moartea, în primul moment al ei, pune capăt la o stare de lucruri: coseşte şi slava deşartă şi mizeria neînţeleasă. Cu moartea se termină timpul, gâlceava istoriei, dar începe veşnicia. Năpasta morţii e: că pe bogat îl trimite în văpaie veşnică şi pe Lazăr în fericire veşnică. Dar e o acuză nedreaptă pe socoteala morţii: nu ea face deosebirea, nu moartea dă sentinţa.

Omul trece prin moarte ca printr-o poartă. Dar dincolo de poartă are întinsă înainte, aşteptându-l, veşnicia în care a trăit vremelnicia.

Bogăţia l-a făcut pe bogat egoist, materialist, nemilostiv, încolăcit de plăceri; nu s-a dezvoltat sufleteşte, nu şi-a format chip nemuritor de a fi.

Pe Lazăr, bubele şi sărăcia l-au desfăcut din înlănţuirea cu viaţa. El răbda în nădejdea că nu va fi tot aşa, în nădejdea unei dreptăţi a lui Dumnezeu. Nu s-a înşelat în credinţa sa. Toată suferinţa şi meditaţia sa,

meditaţie simplificată desigur, dar existenţială foarte sigur, au realizat din Lazăr un cetăţean spiritual al Cerului.

Nici bogăţia în sine, precum nici sărăcia în sine, n-au calitatea de a te osândi sau ferici pe planul veşniciei. Atitudinea sufletului faţă de ele e aceea care determină veşniciile. Pot fi bogaţi care se mântuiesc şi pot fi săraci care se osândesc. Unul a lăsat să i se scrie pe piatra mormântului: „Ce-am dat, am câştigat; ce n-am dat, am pierdut !"

Dincolo de cele văzute, în fondul lor, al răsfrângerii lor în suflet, e Raiul şi Iadul: două posibilităţi ale libertăţii tale, două eternităţi paralele, aici stându-ţi amândouă la îndemână, dar dincolo cu o prăpastie de netrecut între ele.

Unul din chinurile iadului e şi acesta: că văd fericirea drepţilor. Văd, pricep, înţeleg tot ceea ce erau îmbiaţi să vadă, să priceapă, să cunoască şi să trăiască încă de pe când erau pământeni – şi n-au vrut. Îşi aduc aminte de oameni, de alţi oameni, de Lazări, – ceea ce nu făceau pe pământ. Nu mai discută dacă este sau nu este Dumnezeu. Acum I se roagă, dar e târziu. Când bogatul era pe pământ râdea de nădejdea dreptului şi de rugăciunea lui; acum râd dracii de rugăciunea sa.

Cea mai sfâşietoare rugăciune e aceasta: de-a trimite Dumnezeu, de pe ceea lume pe asta, pe Lazăr să le spună la cei cinci fraţi ai săi (Sfântul Maxim Mărturisitorul ar zice: cele cinci simţuri): cum stau lucrurile după moarte, ca să nu vie şi ei în acest loc de muncă.

Rugăciune, altfel motivată în sine, dar refuzată de Avraam, zicând că au Legea şi au Revelaţia ! Iată motivarea divină a refuzului: îi cunosc: „Dacă nu ascultă de Moise şi de Profeţi (Legea şi Revelaţia) chiar de va şi învia cineva din morţi, tot nu vor crede".

De fapt aşa a şi fost: Iisus a înviat din morţi, şi, din vremi în vremi a împlinit Dumnezeu, în diferite forme, această rugăciune biblică din adânc de genune, dar cei necredincioşi tot ca ei au rămas: încremeniţi în absoluta nepăsare.

Iată aceasta e o mare primejdie: o primejdie infinită, din cauza unui timp pierdut.

II

Umblând, am băgat de seamă că aproape la toate porţile bogaţilor a pus Dumnezeu câte un Lazăr. Multora li l-am arătat şi le-am atras aminte de rostul lui.

Bubele lui Lazăr şi toată mizeria lui cutremură, fireşte; dar fiori de groază ne cuprind când, sub strălucirea trupească a bogatului, vedem ascunsă neagra mizerie a unui suflet fără nici o virtute, un om decăzut tuturor păcatelor, tuturor bubelor spurcăciunii, pe care nu i le lingeau nici câinii. Pe acestea i le gâdilau doar dracii.

Înmormântarea încă a fost deosebită.

A bogatului: cu surle şi prieteni, plâns de toţi.

Lazăr: dus de aprozii oraşului, ca o mortăciune.

Pe unul îl aşteptau dracii.

Pe Lazăr, Îngerii.

Două destine deosebite, ca de la Cer la Iad. Justiţia divină e oare nedreaptă ? – Nu. Scrie despre ea că: „Judecata e fără milă celor ce n-au făcut milă !" Prin urmare e cu dreptate: singur te-ai scos din împărăţia milei, neavând grijă să intri, în vremea sortită pentru aceasta pe pământ. Şi mai scrie: „Mila şi Adevărul ajung înaintea Ta". Prin urmare iubirea şi cunoaşterea Adevărului, împlinirea iubirii şi mărturisirea Adevărului sunt cele ce ne cresc făptura noastră până la măsura de persoane ale Împărăţiei. – Şi: „Dumnezeu e Adevărul" şi „Dumnezeu este iubire"...

*

A murit un pustnic, mâncat de fiare.

A murit şi un bogat, tiran, şi a fost îngropat cu cinste.

Un călugăr, văzând acestea, s-a întrebat întru sine pentru această deosebire, pe care a îngăduit-o Dumnezeu, şi n-o putea pricepe. Deci rugându-se el mult şi postind, i-a descoperit Dumnezeu taina:

Pustnicul, ca om pământean, mai avea un păcat. Pentru curăţirea lui s-a dat trupul său la fiare. Bogatul făcuse şi el un singur bine, şi i s-a răsplătit lui cu cinstea înmormântării...

O femeie rea se chinuia în muncile fără de sfârşit ale iadului. Blestemând pe Dumnezeu zise şi aceasta: Dumnezeu e nedrept: numai eu n-am făcut nici un bine, Doamne ?

Auzind Dumnezeu aceasta trimite un înger să-i cerceteze faptele în văzul ei. Şi a găsit îngerul că femeia aruncase cu o ceapă după un sărac. Săracul a luat-o şi a mulţumit lui Dumnezeu de ea. „Deci am făcut nedreptate femeii" zise dreptul Dumnezeu. „Du-te, atârnă-i ceapa deasupra ei şi se va agăţa de rădăcinile ei şi aşa adu-o în Rai !"

Şi îngerul făcu aşa. Dar de mâinile şi picioarele femeii se mai agăţară mulţime de deznădăjduiţi, iar de aceştia alţii şi iarăşi alţii. Îngerul urca spre Cer un ciorchine imens de chinuiţi. În lumina îngerului i-a văzut femeia pe ceilalţi şi a început să strige la ei, să-i blesteme, zicând că numai pe ea a chemat-o Dumnezeu, nu şi pe ei, şi le făcea vânt cu picioarele, descotorosindu-se de ei. Valuri-valuri de oameni cădeau iarăşi în întunerec şi chin. Dar pe măsură ce cădeau oamenii, zvârliţi de răutatea femeii, îngerul urca spre Cer din ce în ce mai greu.

Când n-a mai rămas agăţat decât unul singur de mâna femeii, ea îşi desfăcu mâna de pe rădăcină să se descotorosească şi de acesta, dar, pe când acela cădea iarăşi în genuni, i se rupse rădăcina de ceapă de care se ţinuse numai cu o mână şi căzu şi ea iarăşi în adânc.

Pildele acestea, descojite de descrierea pământească, care nu merg pentru celălalt tărâm al existenţei, au tâlcul lor.

Nu-i destul să faci fapte bune: trebuie să te faci tu însuţi bun. Numai fapta bună, săvârşită adesea, te îmbunătăţeşte. Faptele bune, pe lângă rostul real ce-l au de-a ajuta pe Lazării lumii, mai au şi rostul ca să-ţi facă ţie bunătatea, milostivirea, iubirea: a doua natură. Şi îşi împlinesc rostul acesta, al doilea, cu atât mai degrabă, cu cât nu se urmăreşte acesta. E bine a face binele ca pe-un lucru de la sine înţeles, simplu şi firesc, cum răsare soarele.

Cu o ceapă zvârlită după un sărac, n-ai făcut bunătatea a doua ta natură. Dar nu e vorba de a doua natură, e vorba de revenirea la natura noastră primară, natura noastră de obârşie, la care ne readuce Iisus.

Dumnezeu a făcut totul din partea Sa. Mai urmează partea din partea noastră.

Deciziile acestea sau nepăsarea de ele, hotărăsc simplu şi decisiv de veşnicia noastră.

Mai hotărâtor nu se poate vorbi !

<u>Prislop,</u> <u>Duminecă XXII</u>
23.X.49 Luca 16,19-31